

TRI KOZMICKÉ POSOLSTVÁ

ŠTÚDIUM BIBLIE 2/2023

PONUKA KNÍH NA OSOBNÚ EVANJELIZÁCIU

Alf Lohne **Zajtrajšok sa začína už dnes**

Kniha „Zajtrajšok sa začína už dnes“ autora Alfa Lohneho sa stala bestsellerom v mnohých krajinách. Toto je už jej druhé slovenské vydanie. Autor v nej odpovedá na dôležité životné otázky: Ako môžem byť úspešný? Ako môžem naplno realizovať svoj potenciál v každej oblasti života? Ako môžem nájsť Ježiša Krista a objaviť tak tajomstvo vitality kresťanského života, ktorý vedie do večnosti? Odhaľuje v nej cestu, ktorá vedie k úspechu v práci, manželstve i osobnom živote.

156 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,80 €

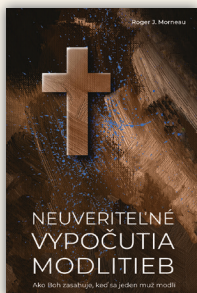

Doug Batchelor **Muž z jaskyne – skutočný príbeh**

Ako syn otca milionára a matky úspešnej v šoubiznise mal teenager Doug Batchelor všetko, čo si mohol kúpiť za peniaze – okrem šťastia. V čase hľadania našiel svoj domov v jaskyni, vo vrchoch nad Palm Springs v južnej Kalifornii. Hoci jeho otec vlastnil jachtu a leteckú spoločnosť, Doug sa prehrabával v odpadkoch. Šťastie a sloboda, ktoré hľadal, sa s ním pohrávali až do dňa, keď v jaskyni našiel starú zaprášenú knihu. Čo sa stalo potom, možno opísať ako zázrak...

148 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,80 €

Roger J. Morneau **Neuveriteľné vypočutia modlitieb – Ako Boh zasahuje, keď sa jeden muž modlí**

Kniha je o tom, „ako Boh zasahuje keď sa jeden muž modlí“. Po jej vydaní dostal autor stovky listov a telefonátov od ľudí, oslovených duchovnými skúsenosťami autora. Delili sa v nich o svoje vlastné úžasné skúsenosti s príhovornými modlitbami, ku ktorým ich kniha inšpirovala a povzbudila.

Roger J. Morneau prešiel dramatickou skúsenosťou obrátenia, ktorú opisuje vo svojej prvej knihe Cesta do nadprirodzeného sveta. Svoj život popri práci obchodného zástupcu zasvätil službe príhovorných modlitieb.

92 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,30 €

Ellen Gould Whiteová

Cesta ku Kristovi – Pôvodná kniha doplnená o inšpirujúce príbehy.

V živote každého z nás nastane okamih, keď nevieme kadiaľ alebo možno ani nechceme ísť ďalej. Svet nám ponúka mnoho riešení, no všetky sú iba dočasné. Naopak prijatie bez podmienok, trvalá láska, radosť, sloboda a nekonzakci sa život, to si praje každý z nás. Hoci nám sa to zdá nedosiahnuteľné, u Boha je to samozrejmé. Ježiš nám prišiel Boha predstaviť takého, aký je. A to preto, aby nám bolo odpustené, čoho sme sa dopustili, a mohli sme spolu s ním vstúpiť do večného života v nebi. Ježiš Kristus je naša jediná cesta k Bohu.

187 strán, 10,5 x 15 cm, brož.

cena 1,70 €

OBJEDNÁVAJTE CEZ ZBOROVÝCH TRAKTÁTIKOV!

TRI KOZMICKÉ POSOLSTVÁ

ŠTÚDIUM BIBLIE 2/2023

OBSAH

Úvod	3
1. Ježiš víťazí – satan prehráva	5
2. Rozhodujúca chvíľa.....	12
3. Večné evanjelium.....	19
4. Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu	26
5. Dobrá správa o súde.....	33
6. Hodina Jeho súdu.....	40
7. Uctievanie Stvoriteľa	47
8. Sobota a čas konca.....	54
9. Mesto zvané Zmätok.....	61
10. Satanove záverečné podvody	68
11. Božia pečať a znamenie šelmy (I.)	75
12. Božia pečať a znamenie šelmy (II.)	82
13. Ožiarení Božou slávou	89

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri Generálnej konferencii.

Úlohy sobotnej školy – 2. štvrťrok 2023

Tri kozmické posolstvá

Autor: Mark Finley

Foto: shutterstock images

Vydal Advent-Orion, s. r. o.

Šafárikova 9, 038 61 Vrútky

pre Cirkev adventistov siedmeho dňa

Londýnská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

Vytlačil FORK Martin

ISSN 1335-1265 MK SR 1261/95

POSOLSTVO TROCH ANJELOV

Dňa 15. októbra 1844, týždeň pred veľkým sklamaním, sa v zbožnej luteránskej rodine v Nemecku narodil chlapec. Volal sa Friedrich Nietzsche a stal sa jedným z najvplyvnejších ateistov modernej doby. Nietzsche bol presvedčený, že kresťanský Boh na Západe umiera, kritizoval pokračujúci morálny vplyv kresťanského náboženstva a posmieval sa mu ako „morálke otrokov“, morálke slabých, ktorí si v snahe ochrániť sa pred silnejšími vymysleli také hlúpe pravidlá ako napríklad „Milujte svojich nepriateľov“. Nietzsche to vnímal tak, že v modernej dobe sa človek potrebuje dostať za zastarané predstavy o „dobro a zle“. Vo svojej slávnej knihe *Tak vrazil Zarathustra* hovorí Nietzsche: „Rozbite tie staré dosky!“ (čím mal, samozrejme, na mysli Desatoro). Rok 1844 bol významný aj pre Karla Marxa, zakladateľa komunizmu. Dielo nazvané „Ekonomicko-filozofické rukopisy z roku 1844“ síce Marx napísal v danom roku, ale prvýkrát vyšli až v roku 1932 (čiastočne v roku 1927 v Sovietskom zväze). Rukopisy opisujú raný vývoj Marxovej ideológie, v ktorej obhajoval úplne materialistickú realitu. Tá mala prechádzať rôznymi ekonomickými štádiami, až kým sa robotníci sveta nezjednotia, nezvrhnú svojich kapitalistických utláčateľov a nevytvoria na zemi utópiu.

Rok 1844 bol dôležitý aj pre Charlesa Darwina. V tom, čo sa stalo známym ako „Esej z roku 1844“, Darwin vytvoril jedno z prvých vyjadrení svojej evolučnej teórie, aj keď vtedy nebolo zverejnené. Až v roku 1859 publikáciou *O pôvode druhov* Darwin oficiálne predstavil svoj názor, že všetok život na zemi pochádza zo spoločného predka a vznikol výlučne prirodzenými (prírodnými) a náhodnými procesmi.

Rok 1844 bol však významný aj niečím iným. V roku 1844 sa naplnilo proroctvo z Daniela 8,14 o dvetisícristo večeroch a ránoch. V tom istom roku sa zo zvyškov toho, čo poznáme ako „veľké sklamanie“, začala formovať skupina veriacich, ktorá sa neskôr rozvinula do celosvetového hnutia. Hlavné posolstvo tohto hnutia zavrholo podstatu ideológií vychádzajúcich z Marxa, Nietzscheho a Darwina.

V protiklade k Marxovi, hnutie adventistov siedmeho dňa hlásalo, že nie materialistický tok dejín, ale veľký spor medzi Kristom a satanom je najlepším vysvetlením svetových dejín, ktoré sa skončia nie človekom vytvorenou komunistickou utópiou, ale nadprirodzeným zriadením večného Božieho kráľovstva.

V protiklade k Darwinovi, hnutie adventistov siedmeho dňa učilo, že život nevznikol prirodzeným a náhodným procesom nevyspytateľných mutácií a prírodného výberu, ale silou Boha Stvoriteľa, ktorý za šesť dní stvoril život na zemi a odpočinul v siedmy deň.

A v protiklade k Nietzschemu, hnutie adventistov siedmeho dňa hlásalo nielen to, že Boh existuje, ale že Jeho univerzálny morálny kódex (Desatoro, desať prikázaní) zostáva konečným Božím štandardom súdu a je záväzný pre celé ľudstvo.

Je náhoda, že všetky tieto udalosti sa odohrali v roku 1844? Nezdá sa...

Marx, Nietzsche a Darwin – tri vplyvné osobnosti, ktorých dielo spôsobilo ľudstvu nenapraviteľné škody. Ale uprostred všetkých poľutovaniahodných omylov Boh nenechal svet bez svedectva o svojej pravde. Preto uprostred týchto deštruktívnych ideológií povolal hnutie, ktoré sa časom premenilo na Cirkev adventistov siedmeho dňa. Je to cirkev, ktorá ohlasuje svetu Božiu pravdu pre čas konca – posolstvo troch anjelov. Ide o posolstvo, ktoré vo svojej podstate vyvracia chyby a mylné predstavy propagované týmito tromi mužmi, ktorí sa tak veľmi mýlili.

Posolstvo troch anjelov v určitom zmysle smeruje napredovanie Cirkvi adventistov siedmeho dňa. Ich základom je evanjelium, čisté a jednoduché, predstavené však v kontexte „prítomnej pravdy“ (2Pet 1,12).

A práve štúdiu posolstva troch anjelov sa budeme venovať tento štvrtok.

Mark Finley je medzinárodne známy evanjelista. V rokoch 2005–2010 bol podpredsedom Generálnej konferencie CASD. Po odchode do dôchodku sa stal asistentom predsedu Generálnej konferencie.

JEŽIŠ VÍTAZÍ – SATAN PREHRÁVA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zjavenie 12; Ef 5,25–27, 32; Fil 3,9; Dan 7,25; Iz 14,12–14; Zj 13,14–17

ÚVODNÝ TEXT

Drak sa na ženu nahneval a odišiel bojovať proti ostatným z jej potomstva, ktorí zachovávajú Božie prikázania a držia sa Ježišovho svedectva. (Zj 12,17)

Vo svojej knihe *V menšine: Neuveriteľné príbehy najprekvapivejších sklamaní na bojiisku* (*Outnumbered: Incredible Stories of History's Most Surprising Battlefield Upsets*) autor Cormac O'Brien rozpráva príbehy armád, ktoré dokázali zvíťaziť, aj keď vzdorovali veľkej presile. Hovorí napríklad o Hannibalovej armáde, ktorá v bitke pri Kannách porazil početnú rímsku armádu, a to napriek jej presile. Táto bitka patrí k najhorším porážkam, aké kedy Rímania utrpeli.

Aj my sa nachádzame v bitke na život a na smrť s prefikáňm nepriateľom. Sme slabí, bojujeme proti neuveriteľnej presile. Sily zla sa zdajú byť neporaziteľné. Porážka nevyhnutná. Víťazstvo je niekde v nedohľadne. Z čisto ľudskej perspektívy sa zdá, že satanove sily nás premôžu.

Ale, vďaka Bohu, aj keď v boji s hriechom ťaháme za kratší koniec a naše šance sú (ľudsky povedané) proti nám, a hoci satanove útoky sú kruté, prostredníctvom Ježiša napokon zvíťazíme. Téma poslednej biblickej knihy, Zjavenia, sa dá zhrnúť takto: Ježiš víťazí, satan prehráva. Jadro tejto bitky je načrtnuté v Zjavení 12, na ktoré sa zameriava naše štúdium tento týždeň. Pripravíme sa tak na pochopenie Zjavenia 14 a posolstva troch anjelov.

OSNOVA LEKCIE

Témou prvej lekcie je súhrnný pohľad („z vtácej perspektívy“) na veľký spor medzi dobrom a zlom, Bohom a satanom. Vo svetle 12. kapitoly knihy Zjavenie sa pozrieme na jednotlivých aktérov tohoto „sporu“, víziu konečného víťazstva, ale aj na dôsledky, ktoré to má pre náš každodenný život.

- Zj 12,7–9: Realita boja medzi dobrom a zlom (nedeľa)
- Zj 12,4–6,9: Kríž ako záruka Ježišovho víťazstva (pondelok)
- Zj 12,10,11: Ako môžeme patriť k „víťaznej strane“ (utorok)
- Zj 12,6,14–16: Neľahké obdobie čakania na konečné víťazstvo (streda)
- Zj 12,17: Úloha „ostatku“ vo veľkom spore (štvrtok)

BITKA V NEBI

⁷Na nebi sa strhol boj. Michal a jeho anjeli bojovali proti drakovi; aj drak a jeho anjeli bojovali. ⁸No neobstáli a nebolo už pre nich miesto v nebi. ⁹Veľký drak, starý had, ktorý sa volá diabol a satan, zvodca celého sveta, bol zvrhnutý na zem a s ním boli zvrhnutí aj jeho anjeli. (Zj 12,7–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Zjavenie 12 predstavuje sled dramatických epizód a pohľadov na odveký konflikt medzi dobrom a zlom, ktorý sa začal v nebi, ale skončí sa tu, na zemi. Tieto epizódy nás prevedú prúdom času, od úvodnej scény satanovej vzbury v nebi až po jeho kruté útoky na Boží ľud v posledných dňoch.

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 12,7–9), ktorý opisuje kozmický konflikt medzi dobrom a zlom. Ako sa niečo také mohlo stať v nebi? Čo tieto verše naznačujú o realite slobodnej vôle, slobodnej voľby stvorených bytostí?

Sloboda voľby je základným princípom Božej vlády v nebi aj na zemi. Boh nestvoril robotov – ani v nebi, ani na zemi. Ako ľudia sme stvorení na Boží obraz a môžeme robiť morálne rozhodnutia.

Schopnosť konať rozhodnutia je úzko spojená so schopnosťou milovať. Ak pripravíme bytosť o schopnosť voľby, zničíme jej schopnosť milovať. Lásku totiž nemôžeme nikomu vnútiť, ani ho k nej prinútiť. Láska je prejavom slobodnej vôle. Každý anjel v nebi stál pred voľbou, či bude prijímať Božiu lásku, alebo sa od nej odvráti v sebecktví, arogancii a pýche. Nebeskí anjeli sa museli rozhodnúť – a toto rozhodnutie malo dôsledky pre večnosť. Podobné rozhodnutie s večnými dôsledkami musí urobiť každý z nás. Tak o tom hovorí kniha Zjavenie v súvislosti s konfliktom, ktorý sa odohráva na zemi.

Vo veľkom spore neexistuje nič také ako nestrannosť či neutralita (pozri Luk 11,23) a tie nebudú ani v poslednej pozemskej bitke. Tak ako sa každý anjel postavil buď na stranu Ježiša alebo na stranu Lucifera, každý človek bude musieť na konci časov urobiť záverečné, neodvolateľné rozhodnutie. Kto bude objektom našej dôvery, poslušnosti a úcty? Táto otázka stála v priebehu histórie pred každým človekom. Na konci pozemských dejín a v záverečnej kríze bude táto otázka oveľa dramatickejšia a závažnejšia.

Je tu však nádherne dobrá správa! Zjavenie 12 opisuje, že v prebiehajúcom konflikte Ježiš zvíťazí. Všetko, čo musíme s použitím našej slobodnej vôle urobiť my, je rozhodnúť sa byť na Jeho strane – na strane Víťaza. Je skvelé, že si v tomto záverečnom a rozhodujúcom konflikte môžeme vybrať stranu, o ktorej vopred vieme, že bude víťazná.

APLIKÁCIA

- **Slobodná vôľa a možnosť slobodne sa rozhodnúť má v Ježišových očiach obrovskú hodnotu. On, hoci vedel, že Ho to privedie na kríž (pozri 2Tim 1,9), daroval ľuďom slobodnú vôľu. Ako by sme mali využívať tento posvätný dar?**

SATANOV ÚTOK

⁴Jeho chvost zmielol tretinu nebeských hviezd a zhodil ich na zem. Drak sa postavil pred ženu, ktorá mala rodiť, aby zožral jej dieťa, len čo ho porodí. ⁵A porodila syna, chlapca, ktorý má železnou berlou vládnuť nad všetkými národmi. Jej dieťa však bolo uchvátené k Bohu a k jeho trónu. ⁶Žena utiekla na púšť, kde jej Boh pripravil miesto, aby ju tam živil tisícdvestošesťdesiat dní. ... ⁹Veľký drak, starý had, ktorý sa volá diabol a satan, zvodca celého sveta, bol zvrhnutý na zem a s ním boli zvrhnutí aj jeho anjeli. (Zj 12,4–6.9)

Hoci sa satan snažil Krista zničiť už od začiatku (Zj 12,4.5), každý jeho pokus zlyhal. Pri Kristovom narodení anjel varoval Jozefa a Máriu, takže pred Herodesovým krutým plánom utiekli do Egypta. Mocným satanovým pokušeniam na púšti Ježiš čelil slovami „Je napísané“, a tak našiel ochranu v Božom slove. Svojou smrťou na kríži zjavil veľkosť svojej lásky a vyslobodil nás z trestu odsúdenia za hriech. Svojím vzkriesením nás ako náš žijúci Velkňaz vyslobodzuje z moci hriechu v našich životoch.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si texty Zj 12,4–6.9; Ef 5,25–27.32 a Ž 2,7–9 a pokús sa vyjadriť, čo znamenajú tieto symboly:

Drak

Žena

Chlapec

Železný prút

V Biblii je prút (žezlo) symbolom vlády alebo panstva. Železný prút je symbolom nezlomnej, všemocnej a neporaziteľnej vlády. Ježiš čelil každému pokušeniu, ktoré zažívame, no stal sa víťazom. Diabol je porazený nepriateľ. Kristus nad ním zvíťazil svojím životom, svojou smrťou aj svojím zmŕtvychvstaním. Keďže Ježiš už porazil diabla na golgotskom kríži, môžeme zvíťaziť aj my. Kristovo víťazstvo nad satanom bolo úplné a dokonalé, ale veľký spor medzi Kristom a satanom sa ešte neskončil.

Keď však vierou prijmeme, čo pre nás Kristus urobil, náš dlh za hriech sa zruší a všetky hriechy sú nám odpustené. Postavíme sa pred Bohom dokonalí, prikrýti Kristovou spravodlivosťou. Pavol píše, že získal Krista, aby „bol v ňom ako človek bez vlastnej spravodlivosti, ktorá je zo Zákona, ale aby som mal spravodlivosť skrze vieru v Krista, spravodlivosť z Boha, založenú na viere“ (Fil 3,9). Ak nám Boh odpúšťa, neexistuje nič, z čoho by sme mohli byť obvinení. Ježiš zvíťazil a navždy prekonal to najhoršie, čo Mu hriech a zlo mohli spôsobiť. Uskutočnil rozhodujúci zápas so zlom a premohol ho. Keď prijmeme Ježiša vierou, Jeho víťazstvo sa stane naším víťazstvom.

- Prečo je pre nás taká dôležitá istota spasenia, ktorú môžeme mať vďaka Kristovmu víťazstvu nad satanom? Ako sa môže Pavlova skúsenosť opísaná vo Fil 3,9 stať aj našou vlastnou skúsenosťou?

APLIKÁCIA

PRIJATIE JEŽIŠOVHO VÍŤAZSTVA

¹⁰Nato som počul mohutný hlas z neba: „Teraz nastala spása a moc i kráľovstvo nášho Boha a vláda jeho Pomazaného, lebo bol zvrhnutý žalobca našich bratov, ten, čo na nich dňom i nocou žaloval pred naším Bohom. ¹¹Ale oni nad ním zvíťazili pre Baránkovu krv a pre slovo svojho svedectva a nemilovali svoj život tak, aby sa zľakli smrti. (Zj 12,10.11)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Biblia ukazuje, že Ježiš nikdy neprehral boj so satanom. Ježiš je veľkolepý Víťaz nad mocnosťami zla. Na jednej strane stojí Ježišovo víťazstvo nad satanovými pokušeniami, ale to najdôležitejšie je uveriť, že Kristovo víťazstvo je aj našim víťazstvom.

Prečítaj si Zj 12,10. Čo je pre teba povzbudzujúce na skutočnosti, že náš žalobca „bol zvrhnutý“?

Hoci boj na zemi neustále zúri, satan už prehral. Bodka. To platí nielen o Kristovom konečnom víťazstve pri vyvrcholení ľudských dejín, ale platí to aj v našom boji s kniežatstvami a mocnosťami zla v našom osobnom živote. Niektorí kresťania žijú znechutení neustálymi prehrami. Dúfajú vo víťazstvo nad nejakým zlovykom alebo charakterovou črtou, ale nikdy nepochopia realitu Kristovho víťazstva pre ich osobný život.

Prečítaj si Zj 12,11. Akú istotu víťazstva nám dáva Kristus v tomto verši?

V Zjavení, v posolstve siedmim cirkvám, nachádzame sedemkrát výraz „tomu, kto zvíťazí“. V Zj 12,11 opäť nachádzame myšlienku víťazstva. Slovo „zvíťaziť“ znie v gréčtine *nikaó*. Dá sa doslovne preložiť ako „dobyť, zvíťaziť, vyhrať alebo víťazne prejsť“. Ako je možné, že sme víťazmi? Text Zj 12,11 ukazuje, že je to „pre Baránkovu krv“.

V Zj 5,6 Ján v prorockom videní hľadá do neba a pozoruje „Baránka akoby zabitého“. Kristova obeť je stredobodom pozornosti celého neba. Nekonečnú a nepreniknuteľnú Božiu lásku dokáže v plnosti vystihnúť len kríž.

Keď vierou prijmeme to, čo pre nás Kristus urobil, náš dlh je zrušený a pred Bohom stojíme dokonali. Sú nám odpustené hriechy (Kol 1,14; Ef 1,7; Kol 2,14) a „bol zvrhnutý žalobca našich bratov“ (Zj 12,10). Sme vykúpení, víťazi a spasení nie pre naše vlastné zásluhy, ale pre Kristove víťazstvá v náš prospech.

APLIKÁCIA

- Ako tvoj život ovplyvňuje skutočnosť, že Ježiš je Víťazom vo vesmírnom konflikte medzi dobrom a zlom a že toto víťazstvo môže patriť aj tebe?

ŽENA NA PÚŠTI

6Žena utiekla na púšť, kde jej Boh pripravil miesto, aby ju tam živilí tisícdeväťstošesťdesiat dní. ... ¹⁴Ale tej žene boli dané dve krídla veľkého orla, aby mohla letieť do pustatiny na svoje miesto, kde skrytá pred hadom bude živěná čas a časy a pol času. ¹⁵Had vychrlil za ženou zo svojej tlamy vodu ako riekú, aby ju rieka strhla. ¹⁶Ale zem žene pomohla. Otvorila svoje ústa a pohltila riekú, ktorú drak vychrlil zo svojej tlamy. (Zj 12,6.14–16)

Porovnaj verš Zj 12,6 s veršami Zj 12,14–16. Pozorne si všimni časové obdobie, satanov útok na „ženu“ (Božiu cirkev) a Božie opatrenie pre svoj ľud. O čom tieto verše hovoria?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Obdobie 1260 dní v Zj 12,6 vnímame ako rovnaké obdobie ako „čas, časy a pol času“ v Zj 12,14. Ide o časové proroctvo, ktoré je opísané v textoch Dan 7,25; Zj 11,2.3 a Zj 13,5. Pretože ide o proročné symboly (žiadna žena s krídlami neodišla na púšť), aplikujeme na tieto proroctvá proročný čas, princíp známy ako „deň za rok“ (pozri napríklad 4Moj 14,34 a Ezech 4,4–6). Znamená to, že jeden proročný deň pokrýva obdobie jedného doslovného roka. V komentári k rovnakému proročnému obdobiu v Zj 11,2 sa uvádza: „Historicistickí vykladáci preto vo všeobecnosti chápali obdobie 1260 proročných dní ako 1260 doslovných rokov od roku 538 do roku 1798.“ (AUSB, komentár k Zj 11,2; s. 1673) Skazená cirkev – spolu so skazeným štátom – utláčala, prenasledovala a v niektorých obdobiach aj zabíjala verný Boží ľud.

Toto kruté, satanské prenasledovanie kresťanov, ktorí sú verní Biblii, je rozšírením veľkého sporu medzi dobrom a zlom. Vychádzajúc z temnoty stredoveku stáli muži a ženy v čase reformácie pred voľbou: budú verní Božiemu slovu, alebo prijímú učenie kňazov a predstavených? Pravda opäť zvíťazila a Boh mal ľudí, ktorí mu boli verní aj napriek silnému odporu.

V týchto veršoch je niekoľko fascinujúcich a mimoriadne povzbudzujúcich vyjadrení Božej starostlivosti. Zjavenie 12,6 používa výraz „miesto, pripravené od Boha“ (Roh). Zjavenie 12,14 ukazuje, že žena bola „živěná“ na púšti, a Zj 12,16 hovorí: „Ale zem žene pomohla.“ V časoch ťažkého prenasledovania sa Boh o svoju cirkev postaral. Rovnako bude konať aj v súvislosti so svojím ostatkom v čase konca.

- Aké skúšky a ťažkosti si prežíval v uplynulom období? Ako do týchto ťažkostí zasiahol Boh? Ako ti pomohol, keď si to najviac potreboval?

APLIKÁCIA

BOŽÍ OSTATOK NA KONCI ČASU

Drak sa na ženu nahneval a odišiel bojovať proti ostatným z jej potomstva, ktorí zachovávajú Božie prikázania a držia sa Ježišovho svedectva. (Zj 12,17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Diabol je vo vojne s Kristom od jeho vzbury v nebi (Zj 12,7). Satanovým zámerom bolo vtedy – a je aj dnes – zmocniť sa vlády nad vesmirom (pozri Iz 14,12–14). V posledných dňoch pozemských dejín sa zameriava na Boží ľud. Zjavenie 12,17 dôrazne vyhlasuje, že drak (satan) sa nahneval na ženu (cirkev) a išiel „bojovať proti ostatným z jej potomstva“. Tento „ostatok“ („ostatní“) z potomstva ženy zostáva verný Kristovi, poslušný Jeho pravde a verný Jeho poslaniu.

Prečítaj si Zj 12,17. Aké charakteristiky Božieho ostatku, Jeho cirkvi posledných dní, možno nájsť v tomto verši?

V Zjavení 12,17 sa satan (drak) hnevá na ženu, Božiu cirkev. Diabol zúri na ľudí, ktorí dodržiavajú Božie prikázania, a urobí všetko, čo je v jeho silách, aby ich zničil.

Nakoniec podporí nariadenie, aby nemohli kupovať ani predávať. Bude im hroziť väzenie a smrť (pozri Zj 13,14–17). Ak satan nemôže zničiť Krista, pokúsi sa zničiť objekt Kristovej najhlbšej lásky – Kristovu cirkev. Posledný boj na zemi sa nesústreďuje na Blízky východ a rôzne tamojšie konflikty. Tento konflikt sa zameriava na myseľ Božieho ľudu roztrúseného po celom svete. Je to boj dvoch protichodných síl, Krista a satana. Opäť platí, že nikto nemôže zaujať neutrálny postoj.

Ústrednou otázkou v tomto poslednom boji je: „Voči komu sme lojálni? Kam sa obracia naša vernosť?“ Nebo túži po veriacich, ktorí sú nadchnutí Kristovou láskou, vykúpení Jeho milosťou, oddaní Jeho zámerom, zmocnení Jeho Duchom a poslušní Jeho príkazom. Sú takí oddaní Kristovi, že sú ochotní podstúpiť pre Neho aj smrť.

Náš svet smeruje k veľkej kríze. Ale v Ježišovi, prostredníctvom Ježiša a vďaka Ježišovi je naše víťazstvo isté – stačí, ak s Ním zostaneme spojení. Toto spojenie sa deje prostredníctvom viery, ktorá nás vedie k poslušnosti. Všetko závisí od nášho vlastného rozhodnutia, od našej voľby.

APLIKÁCIA ■ Ako sa realita opísaná v Zj 12,17 prejavuje v tvojom živote a v tvojej kresťanskej skúsenosti? Akým spôsobom sa veľký spor odohráva v tvojom živote?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Dalo by sa tvrdiť, že Boh nemal na výber: ak chcel bytosti, ktoré by mohli milovať Jeho a ostatných, musel ich stvoriť slobodné. Keby neboli slobodné, nemohli by milovať. Ale čím by bol náš vesmír bez lásky? Človek by bol ako bezduchý stroj, ktorý funguje podľa prísnych zákonov príčiny a následku a v ktorom neexistuje žiadna slobodná vôľa ani priestor pre slobodné rozhodnutia. Boli by sme len zhhluk subatomárnych častíc, ktoré sa riadia iba fyzikálnymi zákonmi. Nie je to ani príjemná predstava a ani to nevyjadruje to, o čom vieme, že je pravdivé. Kto z nás si napríklad myslí, že láska k rodičom, deťom a k životnému partnerovi je len bezduché usporiadanie atómov?

„Kedže základom Božej vlády je zákon lásky, šťastie všetkých rozumových bytostí závisí od ich dokonalej zhody s jeho slávnymi zásadami spravodlivosti. Boh chce, aby mu všetko jeho stvorenie slúžilo z lásky – chce službu, ktorá pramení z ocenenia jeho povahy. Nemá záľubu v poslušnosti, ktorú treba vynucovať; všetci sa môžu slobodne rozhodnúť, či mu chcú slúžiť dobrovoľne. Kým všetky stvorené bytosti zostávali vo svojej láske verné, v Božom vesmíre bol dokonalý súlad. Nebeské zástupy s potešením splňali zábery svojho Tvorcu. Radosne odzrkadľovali jeho slávu a zjavovali jeho velebnosť, pričom láska k Bohu bola prvoradá, láska k iným bola úprimná a nesebecká. Nijaká nezhoda nenarúšala súlad. Tento šťastný stav sa však zmenil.“ (PP 34.35; PP /sk/ 17)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo je Zjavenie 12 vhodným úvodom k posolstvu troch anjelov, najmä v súvislosti s konfliktom prichádzajúcim v čase konca?
2. Ako vás osobne Zjavenie 12 naplňa pokojom v pokušeniach a skúškach, ktorým denne čelíte?
3. Niektorí veria, že naše činy sú určené predovšetkým našou dedičnosťou a prostredím, v ktorom žijeme. Súhlasíte s tým alebo nie? Ako naša voľba vplýva na naše konanie? Diskutujte o vzťahu medzi našim rozhodnutím a Božou mocou pôsobiaceou v našich životoch.

Týždeň od 2. do 8. apríla

ROZHODUJÚCA CHVÍĽA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Mat 24,14; Zj 14,14–20; Mat 16,27; Sk 1,9–11; Mar 4,26–29; Zj 16,1

ÚVODNÝ TEXT

¹⁴Potom som videl biely oblak a hľa, na oblaku sedel ktosi podobný Synovi človeka. Na hlave mal zlatý veniec a v ruke ostrý kosák. ¹⁵A z chrámu vyšiel iný anjel a volal mohutným hlasom na toho, čo sedel na oblaku: „Vrhni svoj kosák a žni, lebo nadišla hodina žatvy a úroda zeme dozrela.“ (Zj 14,14.15)

Boh sa vždy prihovárал svojmu ľudu a prinášal mu rôzne posolstvá, ktoré preň boli v danom čase dôležité. Spomeňme aspoň varovanie pred potopou (1Moj 6,7), proroctvá o prvom príchode Ježiša (Dan 9,24–27), súd pred adventom (Dan 7,9.10; Dan 8,14) alebo posledné udalosti pred Kristovým návratom (Zjavenie 12–14). Boh hovorí neustále. V posledných dňoch ľudských dejín posíla svetu a svojmu ľudu mimoriadne posolstvo, ktoré prináša dôležité informácie pre toto komplikované obdobie. Predstavuje ho prostredníctvom obrazu troch anjelov, ktorí letia uprostred neba a majú naliehavé posolstvo celému svetu pre čas konca.

Posolstvo troch anjelov je posledným Ježišovým posolstvom milosrdenstva, výzvou, ktorá nás vedie od dôvery v našu vlastnú spravodlivosť k dôvere v Ježišovu spravodlivosť, aby nás ospravedlnila, posvätila a na konci časov oslávila. Musíme sa však rozhodnúť pre Krista, odovzdať sa Mu a poslúchať Ho. Volba, ktorú urobíme dnes, ovplyvní naše rozhodnutia v poslednej kríze, ktorá je pred nami.

Teraz je teda čas na prípravu.

OSNOVA LEKCIE

Druhá lekcia ponúka súhrnný pohľad na samotný záver dejín sveta pred Kristovým návratom, a to vo svetle Zjavenia 14. V tomto kontexte sa pozrieme, prečo práve v tejto dobe bude taká aktuálna výzva na zásadné životné rozhodnutie, na ktorej strane chce kto stáť.

- Zj 14,6: „Večné evanjelium“ a ľudská reakcia (nedeľa)
- Zj 14,14: Príchod „Syna človeka“ a súd (pondelok + utorok)
- Zj 14,15: „Dozretie úrody“ v závere dejín (streda)
- Zj 14,17–20: Konečná „žatva“ (štvrtok)

ROZHODNUTIE O VEČNOSTI

A toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete na svedectvo všetkým národom. A potom príde koniec. (Mat 24,14)

Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večné evanjelium, aby ho zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. (Zj 14,6)

Zjavenie 14 je Ježišovým posledným posolstvom o milosrdenstve padlému a vzdorovitému svetu, ktorý je už asi šesťtisíc rokov ponorený do hriechu a zla. Príde deň, keď každá ľudská bytosť na planéte Zem urobí svoje konečné, neodvolateľné rozhodnutie, či už pre Ježiša alebo proti nemu. Posolstvo Zjavenia o Kristovej spravodlivosti, ktorá nás oslobodzuje od odsúdenia hriechu, ako aj z otroctva hriechu v našich životoch, bude stále znova zaznievať po celej zemi.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Porovnaj úvodné texty (Mat 24,14 a Zj 14,6). Aký sľub dal Ježiš svojim učníkom o celosvetovom šírení evanjelia tesne pred svojim návratom?

Ježišov sľub, že „toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete“ (Mat 24,14), nachádza svoje konečné naplnenie v Kristovom posolstve pre posledné dni. Zjavenie 14,6 hovorí, že evanjelium zaznieva „každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu“.

V Zjavení 22 Ježiš trikrát hovorí, že príde rýchlo (Zj 22,7.12.20). V kontexte svojho skorého návratu náš Pán dodáva: „Kto krivdí, nech krivdí ďalej; kto je špinavý, nech sa ešte ušpiní; spravodlivý nech ďalej koná spravodlivosť a svätý nech sa ďalej posväčuje.“ (Zj 22,11) Zjavenie smeruje k slávnemu vyvrcholeniu, kde každý človek urobí rozhodnutie – pre Krista alebo proti nemu.

Každý deň si aj prostredníctvom rozhodnutí v takzvaných „maličkostiach“ vyberáme, na ktorej strane stojíme. Nie je pravdepodobné, že niekto, kto vo svojom živote robí neustále nesprávne rozhodnutia, sa zrazu v poslednej kríze postaví na stranu Ježiša, najmä keď bude proti nemu stáť moc celého zlého sveta. Teraz, dnes a každý deň sa musíme rozhodnúť pre vernosť Kristovi a Jeho prikázaniam. „Lebo láska k Bohu je v tom, že zachováваме jeho prikázania; a jeho prikázania nie sú ťažké.“ (1 Ján 5,3) Ako napísala Ellen G. Whiteová: „Ježiš pri svojom príchode nemení charakter človeka. Dielo premeny sa musí uskutočniť teraz. Náš každodenný život určuje, aký bude náš osud.“ (LDE 295)

- **Ako Boh formuje náš charakter? Aké prostriedky používa, aby sme rástli v milosti? Čo môžeš urobiť, aby si Svätému Duchu umožnil konať v tebe a spôsobil premenu, aby si viac odzrkadľoval Ježišov charakter?**

APLIKÁCIA

NÁVRAT SYNA ČLOVEKA

Potom som videl biely oblak a hľa, na oblaku sedel ktosi podobný Synovi človeka. Na hlave mal zlatý veniec a v ruke ostrý kosák. (Zj 14,14)

Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca so svojimi anjelmi a vtedy odmení každého podľa jeho skutkov. (Mat 16,27)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Zjavenie 14 obsahuje kľúčové texty týkajúce sa Pánovho posolstva pre posledné dni adresovaného Jeho ľudu a svetu. Stredobodom toho všetkého je Ježišov návrat a naplnenie Jeho zaslúbenia: „uvidíte Syna človeka sedieť po pravici Moci a prichádzať s nebeskými oblakmi“ (Mar 14,62).

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 14,14). Prečo podľa teba Ján používa na pomenovanie Ježiša titul Syn človeka?

V evanjeliách Ježiš sám seba označil titulom „Syn človeka“ 82-krát. Bol to jeden z Jeho obľúbených titulov. Jedným z dôvodov, prečo o sebe hovoril ako o Synovi človeka, bolo, aby sa nám priblížil a stotožnil sa s nami. Je to Spasiteľ, ktorý nám rozumie, zažil naše pokušenia a prešiel našimi skúškami. Je to „Syn človeka“, ktorý sa vráti, aby nás vzal domov. Ježiš, ktorý prichádza pre nás, je ten istý Ježiš, ktorý žil medzi nami. Má moc nás vykúpiť, pretože sa stal jedným z nás. A ako jeden z nás bol vystavený satanovým zúrivým útokom a pokušeniam. Napriek tomu zvíťazil.

Čo hovoria nasledujúce texty o Ježišovi ako o Synovi človeka?

Mat 16,27

Mat 24,27.30

Mat 25,31.32

Všimnite si niektoré prvky v týchto pasážach. (1) Ježiš, Syn človeka, prichádza v sláve so svojimi anjelmi. (2) Oddelí ovce od capov (obraz súdu). (3) O osude národov a celého ľudstva sa rozhodne na celú večnosť.

APLIKÁCIA

- **Uvažuj o pomenovaní „Syn človeka“. Čo tento titul hovorí o Kristovom človečenstve? Ako Boh sa Ježiš stal jedným z nás, stal sa nám rovný, ale na rozdiel od nás nikdy nezhrešil. Akú nádej nám to ponúka v súvislosti (1) s poznaním Božej lásky k nám; (2) s pochopením, že sa dokáže vžiť do našich zápasov a dať nám v nich víťazstvo?**

NEBESKÝ SÚD

⁹Pozeral som sa, až boli napokon postavené tróny a Odveký si zasadol. Jeho odev bol biely ako sneh a vlasy jeho hlavy boli ako čistá vlna. Jeho trónom boli ohnivé plamene a jeho kolesami bol plápolajúci oheň. ¹⁰Ohnivá rieka vyvierala a vytekala spreď neho. Tisíce tisícov mu posluhovali a desaťtisíce desaťtisícov stáli pred ním. Súd zasadol a knihy sa otvorili. ... ¹³V nočnom videní som videl: S nebeskými oblakmi prichádzal ktosi ako Syn človeka. Priblížil sa až k Odvekému, priviedli ho pred neho. ¹⁴Bola mu odovzdaná moc a sláva i kráľovstvo, aby mu slúžili ľudia každého národa i jazyka. Jeho moc je večná, nikdy nepominie, a jeho kráľovstvo nebude nikdy zničené. (Dan 7,9.10.13.14)

Porovnaj texty Zj 14,14 a Sk 1,9–11. V čom sú tieto texty podobné?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ján hovorí: „Potom som videl biely oblak a hľa, na oblaku sedel ktosi podobný Synovi človeka.“ (Zj 14,14). Keď Ježiš vystúpil do neba, Lukáš v Sk 1,9 zaznamenáva, že učeníci stáli a hľadeli do neba. Ježiš „sa pred ich očami vzniesol hore, až im ho vzal oblak z dohľadu“. Ježiš vystúpil v oblaku anjelov a vrátil sa s oblakom anjelov. Anjeli potom povedali ohrozeným učeníkom: „Tento Ježiš, ktorý bol vzatý od vás do neba, príde tak, ako ste ho videli odchádzať do neba.“ (Sk 1,11) V tejto pasáži je zakotvená božská pravda, ktorá nemusí byť zjavná. „Tento Ježiš“, „Syn človeka“, teda Ten, ktorý chodil po prašných uličkách Nazareta, slúžil v preplnených uliciach Jeruzalema, uzdravoval chorých v dedinách Judska a kázal na trávnatých svahoch Galilei, príde znova.

O Synovi človeka sa hovorí aj v súvislosti so scénou súdu zaznamenanou u Daniela 7.

Uvažuj o úvodnom texte (Dan 7,9.10.13.14). Prečo Daniel nazýva Ježiša „Syn človeka“ v súvislosti s takou závažnou témou, ako je súd? V čom môže byť táto skutočnosť pre nás povzbudením?

V texte Dan 7,9.10 prorok vidí zasadnutie nebeského dvora, kde je okolo trónu zhromaždených desaťtisíckrát desaťtisíc anjelských nebeských bytostí. Zasadol súd a knihy – nebeské záznamy o našich životoch – boli pred celým vesmírom otvorené. V Dan 7,13.14 sa Syn človeka približuje k „Starodávnemu dňov“ (Roh; „Odvekému“), k Otcovi, a prijíma Jeho večné kráľovstvo. Súd pred celým vesmírom odhaľuje, že Otec, Syn a Svätý Duch urobili úplne všetko, aby zachránili celé ľudstvo. Tento súd ospravedľňuje nielen svätých, ale aj Boží charakter proti falošným obvineniam satana (pozri Jób 1–2, Ž 51,3–6).

■ Celý náš život je pod Božím drobnohládcom. Čo je našou jedinou nádejou, ak majú byť raz všetky naše skutky zverejnené? (Pozri Rim 8,1.)

APLIKÁCIA

VÍŤAZNÁ KORUNA

A z chrámu vyšiel iný anjel a volal mohutným hlasom na toho, čo sedel na oblaku: „Vrhni svoj kosák a žni, lebo nadišla hodina žatvy a úroda zeme dozrela.“ (Zj 14,15)

²⁶Ďalej povedal: „S Božím kráľovstvom je to tak, ako keď človek zaseje zrno do zeme. ²⁷Či spí, alebo bdie, vo dne i v noci zrno klíči a rastie, ani sám nevie ako. ²⁸Zem sama od seba prináša úrodu: najprv steblo, potom klas a nakoniec plno zrn v klase. ²⁹Keď potom vydá úrodu, hneď priloží kosák, lebo nastala žatva.“ (Mar 4,26–29)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ján opisuje Ježiša ako „Syna človeka, ktorý má na hlave zlatú korunu a v ruke ostrý kosák“ (Zj 14,14). Výraz pre „korunu“ je *stefanos*. Je to víťazná koruna. Keď športovec vyhral dôležitú súťaž, dostal *stefanos*, korunu (veniec) cti, slávy, víťazstva.

Ježišovi kedysi nasadili trňovú korunu, ktorá symbolizovala poníženie a pohrdanie. Ľudia Ním opovrhovali a odmietali Ho. Nadávali Mu, vysmievali sa Mu, pluli na Neho, bili Ho a bičovali. Ale teraz je na Jeho hlave koruna slávy a On prichádza znova, tentokrát už ako Kráľ kráľov a Pán pánov.

Uvažuj o úvodných textoch (Zj 14,15 a Mar 4,26–29). Aké podobnosti medzi týmito veršami vidíš? O čom oba texty hovoria?

Anjel prichádza z Božej prítomnosti v sláve. Boh oznámil anjelovi: „Je čas. Úroda dozrela.“ Anjel prilieťa z chrámu k Ježišovi a mocným hlasom volá: „Nadišla hodina žatvy a úroda zeme dozrela.“ Choď po svoje deti a priveď ich domov.

Ježiš v Novej zmluve opakovane používa ilustrácie z poľnohospodárstva. Niekoľkokrát používa symboliku dozrievajúcej úrody, aby ilustroval rast semena evanjelia v živote svojho ľudu.

„Klíčenie semena predstavuje začiatok duchovného života a rast rastliny je nádherným znázornením kresťanského rastu. Pôsobenie Božej milosti sa podobá daniu v prírode. Bez rastu by zanikol aj život. Ak rastlina nerastie, zahynie. Rastie pomaly, nepozorovane, ale stále. Podobne sa rozvíja aj povaha kresťana a každý stupeň takéhoto vývoja má svoju dokonalosť. Rozvoj je zdarný vtedy, keď sa v našom živote uskutočňuje Boží zámer. Posvätenie je dielo celého života. S rozvojom možností sa rozšíria naše skúsenosti a obohatí sa aj naše poznanie.“ (COL 65.66; KP 45)

Dozreté obilie predstavuje všetkých, ktorí sú premenení milosťou, motivovaní láskou a žijú život poslušnosti na slávu Kristovho mena. Ich srdcia sú zjednotené s Ježišovým srdcom a ich jedinou túžbou je konať Jeho vôľu.

APLIKÁCIA

- Ako rozumieš výroku Ellen G. Whiteovej, že „každý stupeň vývoja má svoju dokonalosť“? Čo to znamená v súvislosti s uvedomovaním si vlastných chýb a nedostatkov?

KAŽDÉ SEMENO PRINÁŠA ÚRODU

¹⁷Potom iný anjel vyšiel z chrámu, ktorý je v nebi, a aj ten mal ostrý kosák.

¹⁸Ďalší anjel vyšiel od oltára. Ten mal moc nad ohňom a mohutným hlasom volal na toho, čo mal ostrý kosák: „Vrhni svoj ostrý kosák a ober strapce vo vinici zeme, lebo jej hrozná dozreli.“ ¹⁹Anjel hodil svoj kosák na zem, obral vinicu zeme, a čo obral, vhodil do veľkého lisu Božieho hnevu. ²⁰Lis šliapali vonku za mestom a z lisu vytiekla krv až po zubadlá koní na tisícšesťsto stadií. (Zj 14,17–20)

V Zjavení 14 sa hovorí o dvoch zberoch úrody – žatve a vinobraní. Žatva (obilí) predstavuje zhromaždenie spravodlivých. Zber strapcov hrozna vo vinici predstavuje nespravodlivých a stratených. Obe úrody sú úplne zrelé a pripravené na zber.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si Zjavenie 14,17–20. Ako rozumieš výrazu „veľký lis Božieho hnevu“? Pozri aj texty Zj 14,10; 15,1 a 16,1.

„Ďalší anjel vyšiel od oltára.“ (Zj 14,18). Vidíme anjela, ktorý prikazuje ohnú posledného Božieho súdu. Úroda dozrela. Hriech dosiahol svoje hranice. Vzbura prekročila hranicu Božieho milosrdenstva. Zlo a hriech všetko ničili a teraz, pred koncom, naplno prejavia svoju skazenosť. Milujúci Boh urobil všetko pre našu záchranu, vrátane toho, že sa obetoval na kríži. „Toho, ktorý nepoznal hriech, urobil za nás hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou.“ (2Kor 5,21; pozri aj Gal 3,13)

Čo viac mohol Boh urobiť okrem kríža? Pre vykúpenie tých, čo opakovane odmietali Svätého Ducha, nemohol Boh urobiť nič viac.

V Zjavení 14 zaznieva naliehavé prorocké posolstvo. Všetko dozrelo, celá úroda je pred zberom. Zrno je úplne zrelé. Aj hrozno je úplne zrelé. Celý vesmír vidí, že Boží ľud odzrkadľuje obraz milosti, súcitu, milosrdenstva a lásky. Deti zla odhaľujú chamtivosť, žiadostivosť, sebeckosť a nenávisť. Jedna skupina zjavuje Ježišov charakter, druhá satanov charakter.

Vesmír uvidí v Božom ľude zjavenie spravodlivosti, akej možno žiadna generácia predtým nebola svedkom. Okrem Kristovej spravodlivosti zjavenej v Jeho ľude vesmír uvidí aj výsledky vzbury proti Bohu. Všetci ľudia aj anjeli budú môcť vidieť a pochopiť následky bezbožnosti, zla, hriechu a nezákonnosti. Pred všetkými živými bytosťami sa naplno ukáže kontrast medzi dobrom a zlom, právom a nepravosťou, poslušnosťou a neposlušnosťou.

- Ako sa môže človek naučiť rozlišovať medzi dobrom a zlom, spravodlivosťou a nespravodlivosťou? Prečo je dôležité, aby sme ako ľudia túto schopnosť mali? (Pozri Heb 5,14.)

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„V oblasti rozumovej i duchovnej platí zákon, že ak sa náš záujem o niečo prehlbuje, potom sa duchovne meníme na to obdivované *niečo*. Myseľ sa postupne prispôsobuje tomu, čím sa zaoberáme. Pripodobňuje sa tomu, čo sa naučila milovať a s úctou obdivovať. Človek nikdy neprevýši vlastnú mieru čistoty, dobroty či pravdy. Ak mu je zvrchovaným ideálom vlastné ja, nikdy nič vznešenejšie nedosiahne. Skôr bude stále hlbšie a hlbšie klesať. Človeka môže povzniesť len Božia milosť. Kým je ponechaný sám na seba, nevyhnutne upadá.“ (GC 555; VSV 399)

Pozvoľna, nenápadne, spočiatku takmer nepozorovane sa náš charakter a naša osobnosť menia podľa toho, čo nechávame rásť v našej mysli. Keď zasejeme dobré semená, prinesieme dobrú úrodu. Ak však zasejeme zlé semená, ktoré majú pôvod v skazenom svete, náš charakter prinesie ovocie tohto sveta. Zasieváním ľahostajnosti voči Bohu, duchovným hodnotám a prioritám žneme ovocie ľahostajnosti – apatiu, falošné duchovné sebauspokojenie a frustráciu. Je veľmi nebezpečné, keď si ľudia myslia: *Viem, že jedného dňa príde konečné prenasledovanie, „znamenie šelmy“ a zákaz kupovať či predávať, ale keď sa tak stane, potom sa vydám na správnu cestu...* Boh nás teraz, v tejto chvíli volá, aby sme Mu odovzdali svoj život. Čím dlhšie človek otáľa s odpoveďou na volanie Svätého Ducha, tým je jeho duša zatätejšia a zatvrdnutejšia voči Božím pozvaniam a náchylnejšia podľahnúť a uveriť klamstvám toho zlého.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Aký je vzťah medzi spasením milosťou a rastom v milosti v kontexte Zjavenia 14,14–20 a v súvislosti s obrazom žatvy?
2. Uvažujte, čo všetko je potrebné pre rast rastlín, a porovnajte to s naším duchovným rastom. Aké podobnosti nachádzate? Čo sa môžeme naučiť z tohto prirovnania? Ako to môžeme využiť vo svojom živote?
3. Existuje rozdiel medzi Bohom danou schopnosťou slobodnej vôle a silou vôle? Prečo je pochopenie tohto rozdielu dôležité pre kresťanský rast?
4. Prečo je titul „Syn človeka“ povzbudením v hodine súdu, keď očakávame druhý príchod Krista? Prečo je upokojujúce uvedomiť si, že človek, ľudská bytosť, je v nebi, zastupuje nás na súde a koná v náš prospech?

VEČNÉ EVANJELIUM

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 14,6–12; 1Kor 15,1–4; Rim 3,24–26; 1Pet 1,18–20; Mat 28,18–20; Sk 1,8

ÚVODNÝ TEXT

„Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večné evanjelium, aby ho zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu.“ (Zj 14,6)

Staroveký Izrael obklopovali národy s polyteistickými náboženskými systémami. Uctievali rôzne „božstvá“ – modly z dreva, kameňa a iných prírodných materiálov. Vyznanie viery Izraelitov bolo veľmi jasné a malo zreteľnú výpovednú hodnotu: „Počuj, Izrael, Hospodin je náš Boh, Hospodin jediný!“ (5Moj 6,4)

V priebehu storočí vyznanie *Šema Jisra'el* (názov modlitby vychádzajúci z hebrejského „Počuj, Izrael“) pripomínalo Židom duchovné nasmerovanie, ktoré ich spájalo ako ľud a ktoré posilňovalo ich odhodlanie zachovať si jedinečnú identitu uctievačov jediného pravého Boha.

Pre adventistov siedmeho dňa je takýmto identifikujúcim vyznaním posolstvo troch anjelov zo Zjavenia 14. Definuje, kým sme, a opisuje naše poslanie vo svete. Stručne povedané, naša jedinečná prorocká identita je načrtnutá v Zj 14,6–12, a práve to nás motivuje ohlasovať evanjelium celému svetu.

Tento týždeň sa začneme podrobne venovať štúdiu Zj 14,6–12. Na úvod sa pozrieme na toto posolstvo z pohľadu milosti. Zameriame sa na Boha, ktorý hovorí k našim srdciam.

OSNOVA LEKCIE

V rámci štúdia tejto lekcie sa zameriame predovšetkým na úvod „posolstva troch anjelov“, kde je posolstvo pre záver dejín zobrazené ako „večné evanjelium“ (teda správa o veľkej Božej milosti prejavenej v Kristovi), ktoré má byť predstavené všetkým obyvateľom sveta.

- Zj 1,1–3: Zjavenie ako kniha evanjelia (nedeľa)
- Zj 14,6: Posolstvo troch anjelov ako posolstvo evanjelia (pondelok a utorok)
- Zj 14,6; Mat 24,14: Poverenie priniesť evanjelium celému svetu (streda a štvrtok)

KNIHA NÁDEJE NAPLNENÁ MILOŠŤOU

¹Zjavenie Ježiša Krista, ktoré mu dal Boh, aby svojim sluhom ukázal, čo sa má čoskoro stať. On poslal svojho anjela a naznačil to svojmu sluhovi Jánovi.

²Ten dosvedčil Božie slovo a svedectvo Ježiša Krista, všetko, čo videl. ³Blahoslavený je, kto číta, aj tí, čo počúvajú slová proroctva a zachovávajú, čo je v ňom napísané. Lebo určený čas je blízko! (Zj 1,1–3)

Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večné evanjelium, aby ho zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. (Zj 14,6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Väčšina ľudí pri uvažovaní o Zjavení, poslednej knihe Biblie, nemyslí na Božiu milosť. V súvislosti s Božím poslanstvom pre čas konca sa nám v mysli často vynoria opisy desivých šeliem, nepochopiteľných symbolov a zvláštnych obrazov. Kým niektorým prináša Zjavenie uistenie o Božej moci, mnohých desí na smrť. Je to škoda, pretože Zjavenie je naplnené poslanstvom milosti a nádeje. To znamená, že aj uprostred hrôzu vzbudzujúcich zvierat a dôrazných varovaní pred očakávaným prenasledovaním a ťažkými časmi, Boh opakovane prináša dôvody na radosť z Jeho spasenia.

Porovnaj úvodné texty (Zj 1,1–3 a Zj 14,6). Čo tieto verše hovoria nielen o knihe Zjavenie, ale aj o „večnom evanjeliu“?

Hlavnou postavou knihy Zjavenie je Ježiš Kristus. Zjavenie je poslanstvom pre Jeho ľud a je platné aj pre Jeho cirkev v posledných dňoch. Je to milosťou naplnené poslanstvo o nádeji v čase konca. V celej knihe je Kristus opísaný ako zabitý Baránok. Ľuďom, ktorí čítajú zjavené pravdy, chápu ich a konajú podľa nich, je zaslúbené požehnanie.

Podľa Zj 1,5.6 nás Ježiš „miluje, oslobodil nás svojou krvou od našich hriechov a urobil nás kráľovstvom, kňazmi svojmu Bohu a Otcovi“. V Kristovi je nám odpustené. Jeho milosť nám odpúšťa minulosť, posilňuje našu prítomnosť a dáva nám nádej do budúcnosti. To znamená, že v Kristovi sme oslobodení od trestu za hriech a od moci hriechu, a jedného dňa, čoskoro, budeme oslobodení aj od prítomnosti hriechu. To je poslanstvo poslednej knihy Biblie, Zjavenia. Ide o naliehavé poslanstvo. Prvýkrát je zobrazené formou anjela, ktorý letí uprostred neba a má „večné evanjelium“.

Evanjelium? Spasenie vierou v Krista? Kristova zmierujúca smrť za nás? Zaslúbenie večného života nie pre naše skutky, ale pre skutky Ježiša Krista? Áno, to všetko zaznieva na začiatku poslanstva troch anjelov!

Niet preto divu, že ide o poslanstvo naplnené milosťou a zaslúbeniami, určenými pre trpiace bytosti.

APLIKÁCIA

■ Pri štúdiu Zjavenia je ľahké podľahnúť neodolateľnej túžbe pochopiť všetky varovania a povahu jednotlivých zvierat a šeliem. Je však dôležité uvedomiť si, že tým najdôležitejším poslanstvom Zjavenia je niečo iné: Kristova obetná smrť za nás.

VEČNÉ EVANJELIUM

Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večné evanjelium, aby ho zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. (Zj 14,6)

¹Bratia, pripomínam vám evanjelium, ktoré som vám zvestoval, ktoré ste prijali, v ktorom zotrvávate ²a skrze ktoré ste aj spasení, ak ho zachováate tak, ako som vám ho zvestoval, iba že by ste boli nadarmo uverili. ³Lebo predovšetkým som vám odovzdal, čo som aj sám prijal, že podľa Písem Kristus zomrel za naše hriechy, že bol pochovaný a tretieho dňa vzkriesený podľa Písem. (1Kor 15,1–4)

Všimnime si text Zj 14,6, ktorým sa začína správa o poslanstve troch anjelov. O prvom anjelovi sa hovorí, že mal „večné“ evanjelium. Ak nepochopíme hĺbku evanjelia, unikne nám celý zmysel poslanstva troch anjelov. Bez správneho pochopenia podstaty evanjelia nám môže úplne uniknúť, čo hovorí Božie poslanstvo o hodine súdu, páde Babylona alebo o znamení šelmy.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ako je v uvedených textoch predstavené večné evanjelium? O akej nádeji sa tu hovorí?

1Kor 15,1–4

Rim 3,24–26

Rim 5,6–8

Evanjelium je mimoriadne dobrá správa o Kristovej smrti za naše hriechy, o Jeho slávnom vzkriesení a o Jeho stále prítomnej láske a starostlivosti o nás. Vierou v Jeho preliatu krv a Jeho moc vzkriesenia sme oslobodení nielen od trestu za hriech, ale aj od moci hriechu. Kristus úplne ovládol myslenie apoštola Pavla a stal sa centrom jeho učenia a kázania. Ukrižovaný Kristus ho vykúpil z odsúdenia a viny, ktoré vyplývali z jeho minulosti. Vzkriesený Kristus dal Pavlovi moc pre prítomnosť a prichádzajúci Kristus mu dal nádej do budúcnosti.

Všimnime si štyri myšlienky v uvedených veršoch Listu Rimanom:

- Sme ospravedlnení zdarma, z milosti.
- Milosť je vyhlásením o Božej spravodlivosti.
- Milosť ospravedlňuje tých, ktorí vierou prijímajú Ježiša.
- Božia láska sa nám zjavila, keď sme ešte boli hriešnikmi.

Kristovu milosť si nemôžeme nijako zaslúžiť, zaplatiť, ani sa o ňu nijako pričniť. Ježiš zomrel bolestnou, mučivou smrťou, ktorou zomrú stratení hriešnici. Zakúsil plnosť Otcovho hnevu a odsúdenie za hriech. Bol odmietnutý, aby sme my mohli byť prijatí. Zomrel smrťou, ktorá patrila nám, aby sme my mohli žiť životom, ktorý bol Jeho.

Je zrejmé, že spasenie sa môže uskutočniť len vierou a bez skutkov zákona. Čo by sme mohli pridať k tomu, čo pre nás Kristus urobil na kríži? Ani naše najlepšie mienené skutky naplnené Svätým Duchom nemôžu nič pridať ku Kristovmu dielu vykúpenia.

Plán spasenia bol pripravený ešte pred začiatkom času (2Tim 1,9; Tít 1,2; Ef 1,4). Táto skutočnosť nám pomáha pochopiť, prečo sa nazýva „večné evanjelium“. Boh už pred stvorením sveta pripravil plán spásy, ktorý mal zachrániť ľudstvo pred katastrofou.

- Pokús sa vlastnými slovami vysvetliť, prečo nemôžeme nič pridať k Ježišovmu dielu vykúpenia? Ako na teba pôsobí toto poznanie?

APLIKÁCIA

PRÍBEH MILOSTI

Budú sa jej [šielme] klaňať všetci obyvatelia zeme, ktorých meno nie je zapísané v knihe života Baránka zabitého od založenia sveta. (Zj 13,8)

¹⁸Ved' viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie pominuteľnými vecami, striebrom alebo zlatom, ¹⁹ale drahou krvou Krista. On ako bezchybný a nepoškvrnený baránok ²⁰bol na to síce vopred vyhladený ešte pred stvorením sveta, ale zjavený v posledných časoch kvôli vám. (1Pet 1,18–20)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Posolstvo troch anjelov je príbehom milosti. Je príbehom Spasiteľovej lásky, ktorá je nekonečná – príbehom Ježiša, ktorý nás miluje tak veľmi, že by radšej zakúsil samotné peklo, než by mal jedného z nás stratiť. Sú príbehom bezhraničnej, nepreniknuteľnej, nepochopiteľnej, nehynúcej, nekonečnej a večnej lásky.

Boh nie je nikdy zaskočený vývojom udalostí. Nezaskočia ho nevyspytateľné ľudské rozhodnutia. Ako sme už videli, Jeho plán vyslobodiť nás z otroctva hriechu nebol len dodatočným nápadom či krízovým plánom, ktorým by reagoval na hriech a jeho tragické prejavy. Strašné následky hriechu Boha nezaskočili.

Čo nás úvodné texty (Zj 13,8 a 1Pet 1,18–20) učia o pláne spasenia?

Výraz „večné evanjelium“ (Zj 14,6) hovorí o minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Keď Boh stvoril ľudí so schopnosťou robiť morálne rozhodnutia, musel predvídať, že sa dopustia aj nesprávnych rozhodnutí. Akonáhle malo Jeho stvorenstvo schopnosť voľby, malo možnosť vzbúriť sa proti Jeho milujúcej prirodzenosti. Jediným spôsobom, ako sa dalo takejto možnosti predísť, bolo stvoriť roboty, ktoré by mohli konať len podľa nejakého nemenného kozmického programu. Vernosť z donútenia je v rozpore s podstatou Božej povahy. Láska vychádza zo slobodného rozhodnutia a obsahuje v sebe aj možnosť odmietnutia. Preto plán spasenia vznikol v Božej mysli ešte pred vzburou našich prvých rodičov v Edene.

„Plán nášho vykúpenia nebol len nejakým dodatočným rozhodnutím formulovaným po Adamovom páde. Bol zjavením *tajomstva, ktoré bolo od večnosti skryté* (Rim 16,25). Bol zjavením zásad, ktoré sú od večnosti základom Božieho trónu.“ (DA 22; CL 11)

„Večné evanjelium“ nehovorí len o minulosti a prítomnosti – je základom budúcnosti vychádzajúcej z nádeje. Hovorí o večnom živote s Tým, ktorého srdce túži po večnosti s nami.

APLIKÁCIA

- Prečítaj si text Ef 1,4. Čo znamená, že ešte pred „založením sveta“ sme boli „vyvolení“ v Kristovi, aby sme v ňom mali spasenie? V čom môže byť pre nás táto pravda povzbudením?

DO CELÉHO SVETA

¹⁸Ježiš pristúpil a povedal im: „Daná mi je všetka moc na nebi aj na zemi.

¹⁹Chodte teda a získavajte mi učeníkov vo všetkých národoch a krstite ich v mene Otca i Syna i Svätého Ducha ²⁰a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do konca sveta.“ (Mat 28,18–20)

Znova uvažuj o texte Zj 14,6. Aký je rozsah ohlasovania večného evanjelia a prečo je odpoveď dôležitá pre nás a naše poslanie a povolanie ako cirkvi? **OSOBNÉ ŠTÚDIUM**

Podľa naliehavého posolstva prvého z troch anjelov v posledných časoch má byť „večné evanjelium“ zvestované každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. Toto je misia taká veľkolepá, mimoriadna a komplexná, že pohlcuje všetko. Vyžaduje si naše maximálne úsilie a naše úplné zapojenie. Vedie nás od zamerania na vlastné záujmy k vášni pre Kristovu službu. Inšpiruje nás čímisi, čo nás presahuje, a vedie nás z úzkoprsého pohľadu na vlastné problémy k veľkolepej vízii.

Uvažuj o úvodnom texte (Mat 28,18–20). Ako a v čom tieto verše korešpondujú s posolstvom prvého anjela?

Paul D. Tripp vo svojej knihe *A Quest for More: Living for Something Bigger Than You* uvažuje o psychologickú potrebu každej ľudskej bytosti byť súčasťou niečoho väčšieho, niečo presahujúceho: „Ľudské bytosti boli stvorené, aby sa stali súčasťou niečoho väčšieho, než sú ich vlastné životy. Hriech spôsobuje, že svoj život zúžime na veľkosť nášho života. Kristovu milosť dostávame, aby nás zachránila z klaustrofóbných obmedzení nášho vlastného malého kráľovstva zameraného na seba, a oslobodzuje nás pre život zameraný na večné ciele a uspokojujúce rozkoše Božieho kráľovstva.

Nič nenapĺňa a neinšpiruje človeka viac, než keď je súčasťou božského hnutia, prozreteľne pozdvihnutého Bohom na splnenie úlohy oveľa väčšej, než akú by kedy dokázala akákoľvek ľudská bytosť. Poverenie, ktoré sme dostali od Boha (opísané v Zjavení 14), je najväčšou úlohou, aká bola kedy zverená Jeho cirkvi. Je to úprimná výzva, aby sme svoj život odovzdali tej najväčšej úlohe nebies a aby sme odhalili Božiu nepochopiteľnú lásku tesne pred Ježišovým návratom.

■ **Aká je tvoja skúsenosť so zapojením sa do niečoho väčšieho, ako si ty sám? Ako ti táto skúsenosť pomáha pochopiť podstatu dnešného štúdia? Je úžasné, že nás Stvoriteľ vesmíru pozval, aby sme sa spolu s Ním podieľali na večnej zmene vo vesmíre.**

APLIKÁCIA

MISIJNÉ HNUTIE

A toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete na svedectvo všetkým národom. A potom príde koniec. (Mat 24,14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Vďaka vnímavému a hlbokému štúdiu Biblie raní adventisti čoraz viac chápali význam posolstva troch anjelov. Cítili, že Boh má posolstvo, ktoré je šité na mieru pre ich generáciu – naliehavé posolstvo konca času, ktoré musia zvestovať každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu, aby pripravil svet na Kristov návrat. Posolstvo troch anjelov motivovalo adventistické misijné hnutie už od jeho začiatkov.

V roku 1874 Generálna konferencia vyslala prvého misionára adventistov siedmeho dňa do Európy. Ellen G. Whiteová nazvala Johna Andrews „najschopnejším mužom v našich radoch“. Andrews hovoril najmenej siedmimi jazykmi, vedel naspamäť celú Novú zmluvu a väčšinu Starej zmluvy. Bol to vynikajúci bádateľ, plodný spisovateľ, mocný kazateľ a schopný teológ.

Prečo posilať takého človeka na miesto, kde bolo len veľmi málo adventistov? Prečo posilať „najschopnejšieho muža“ na neprebádané misijné pole? A prečo bol on ochotný ísť? Len pred niekoľkými rokmi mu vtedy zomrela manželka. Prečo by bol ochotný opustiť rodinu a priateľov v Spojených štátoch a odplávať so svojimi dvomi deťmi do neznámych krajín, riskujúc všetko pre Kristovu vec?

Dôvod bol len jeden. Veril, že Ježiš čoskoro príde a že posolstvo o pravde posledných dní sa musí dostať do celého sveta.

Počas uplynulých desaťročí naši najlepší a najschopnejší členovia cestovali až na koniec zeme, aby ohlasovali Božie posolstvo pre čas konca. Boli to ľudia najrôznejších profesií: učitelia, zdravotníci, kazatelia, farmári, inžinieri, tesári a obchodníci. Niektorí boli zamestnancami cirkvi, no mnohí boli len laici, ktorí verili, že Ježiš čoskoro príde.

Prečítaj si texty Zj 14,6, Sk 1,8 a Mat 24,14. Akú spoločnú myšlienku obsahujú?

Kázanie večného evanjelia prekračuje zemepisné hranice. Preniká do najvzdialenejších končín zeme. Zasahuje ľudí každého jazyka a každej kultúry. Nakoniec to ovplyvní celý svet. Aké fascinujúce je vedieť, že naše posolstvo sa doteraz dostalo do viac ako 210 z 235 krajín sveta uznaných Organizáciou Spojených národov.

APLIKÁCIA ■ Akú úlohu by si mohol ty sám zohrať a ako by si ju mohol najlepšie vykonať pri šírení posolstva troch anjelov každému „národu, pokoleniu, jazyku a ľudu“?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Uvažujme viac o myšlienke zo stredy o našej potrebe byť súčasťou niečoho väčšieho, ako sme my sami, a našich skromných, krátkych a často utrápených, sklamaných a zničených životov. Aj táto túžba dáva veľký zmysel. Telesne sme len chabá schránka nesúca vlastný mozog – zopár kíl organického materiálu na báze uhlíka, ktorý sa svojím zložením a formou približuje skôr k červíkovi, než k pamäťovému zariadeniu počítača.

Čo môžu tieto malé, do seba uzavreté uzlíky znamenať v kontraste s nekonečnosťou, ktorá ich obklopuje? Žiť len pre seba, žiť pre niečo, čo nie je väčšie ako ty sám, keď je toho toľko všade okolo nás, je ako byť celý život zavretý v samotke uprostred veľkého mesta, ktorého vibrácie cítiť cez steny cely. Ved' pre čo väčšie, vznešenejšie, slávnejšie a dôslednejšie by sme mohli žiť, než pre ohlasovanie zaslúbenia večného života, ktorý nám bol daný v Ježišovi?

„Boží služobníci žiariaci svätým nadšením sa budú ponáhľať z miesta na miesto a všade budú hlásať Božie posolstvo. Tisíce hlasov budú po celom svete šíriť varovnú zvesť. Udejú sa divy, chorí budú uzdravovaní, veriacich budú sprevádzať znamenia a zázraky. Lživé zázraky predvedie aj satan, a to aj také, že pred očami ľudí privolá oheň z neba (pozri Zj 13,13). Obyvatelia zeme sa budú musieť rozhodnúť.“ (GC 612; VSV 440)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. „Viacerí mi písali a pýtali sa, či je posolstvo o ospravedlnení z viery posolstvom tretieho anjela, a ja som odpovedala: „Je to pravdivé posolstvo tretieho anjela““ (AR, 1. apríla 1890) Ako súvisí ospravedlnenie z viery s posolstvom troch anjelov?
2. Zamysli sa nad slovným spojením „večné evanjelium“. Čo je na evanjeliu „večné“?
3. Čoho prejavom je skutočnosť, že adventisti siedmeho dňa pôsobia v toľkých krajinách sveta? Čo to hovorí o tom, ako Boh doteraz pozhliadal naše úsilie? Ako môže váš miestny zbor alebo modlitebná skupinka zohrávať väčšiu úlohu pri „dokončovaní diela“?

Týždeň od 16. do 22. apríla

BOJTE SA BOHA A VZDAJTE MU SLÁVU

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zjavenie 14; 1Moj 22,12; Kaz 12,13, 14; Kol 3,1, 2; Heb 12,1, 2; 1Kor 3,16, 17

ÚVODNÝ TEXT

„V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša.“ (Zj 14,12)

Dánsky filozof a spisovateľ Søren Kierkegaard vyrozprával podobenstvo o čase konca. V zákulisí veľkého divadla vypukne požiar. Klaun, ktorý vystupuje v predstavení, vyjde varovať divákov: *Utečte, budova je v plameňoch!* Publikum má pocit, že ide len o podarený vtíp, súčasť predstavenia. Preto na klaunovu výzvu reaguje smiechom a potleskom. Ten opakovane kričí: *Utečte! Bežte preč!* Ale čím dôraznejšie kričí, tým väčší potlesk zaznieva. Kierkegaard bol presvedčený, že takto nejako sa bude odohrávať koniec sveta – a to navyše za všeobecného potlesku chytrákov, ktorí sú presvedčení, že ide o vtíp.

Koniec sveta a udalosti, ktoré mu budú predchádzať, nie sú, ako vieme, v žiadnom prípade vtipnou záležitosťou. Svet čelí najvážnejšej kríze od potopy. Samotný Peter použil príbeh o potope ako symbol konca a svojich adresátov varoval, že tak ako starý svet zahynul vodou, na konci časov „sa nebesia s rachotom pominú, živly sa rozplynú v ohni a zem i jej diela budú súdené“ (2Pet 3,10). Keďže sme boli varovaní pred tým, čo príde, musíme byť na to pripravení aj my.

OSNOVA LEKCIE

Hlavnou témou tejto lekcie sú prvé slová výzvy prvého anjela: „Bojte sa Boha a vzdajte mu česť!“ Zameriame sa na to, čo v biblickom kontexte znamená „báť sa“ Boha, a ako vyzerá život na Jeho slávu.

- Zj 14,7: „Bojte sa Boha!“
- Zj 14,7: „Bojte sa Boha“ – výzva dať Boha na prvé miesto (nedeľa a utorok)
- Zj 14,7; 5Moj 6,1.2: „Bojte sa Boha“ – výzva poslúchať Boha (pondelok)
- Zj 14,7; Rim 12,1.2: „Vzdajte mu česť!“ (streda)
- Heb 4,14–16 a Heb 7,25: Život v bázni a na oslavu Boha (štvrtok)

BOJTE SA BOHA

Volal mohutným hlasom: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,7)

Cieľom knihy Zjavenie pre našu generáciu je pomôcť ľuďom pripraviť sa na Ježišov skorý návrat a zjednotiť sa s Ním pri odovzdávaní Jeho posolstva pre čas konca sveta. Zjavenie odhaľuje plány Boha a plány satana. Predstavuje poslednú Božiu výzvu, Jeho naliehavé, večné, univerzálne posolstvo pre celé ľudstvo.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o naliehavej výzve apoštola Jána, týkajúcej sa konca času v Zjavení 14,7. (Pozri tiež 1Moj 22,12; Ž 89,7; Prísl 2,5; Kaz 12,13, 14 a Ef 5,21.) Aké konkrétne pokyny zaznievajú v tomto texte?

Grécke sloveso vyjadrujúce prežívanie „strachu“ v Zjavení 14,7 je *phobeó*. Používa sa tu nie v zmysle strachu z Boha, ale v zmysle úcty, bázne a rešpektu. Vyjadruje myšlienku absolútnej vernosti Bohu a úplného odovzdania sa Jeho vôli. Je to postoj mysle, ktorý je zameraný na Boha, nie na vlastné ja. Je to opak Luciferovho postoja vyjadreného u Izaiáša 14,13.14, keď si vo svojom srdci hovorí: „¹³Do nebies vystúpim, až nad Božie hviezdy vyvýšim svoj trón, sídliť chcem na vrchu zhromaždenia, na najkrajnejšom severe. ¹⁴Vystúpim do výšin oblakov, prirovnám sa k Najvyššiemu.“ V protiklade k takémuto uvažovaniu stojí Kristus, ktorý, „hoci mal Božiu podobu ... ponížil sa a stal sa poslušným až na smrť, a to smrť na kríži“ (Fil 2,6.8).

Podstata veľkého sporu sa týka podriadenia sa Bohu. Lucifer bol sebecký. Odmietal sa podriaďovať akejkoľvek autorite okrem svojej vlastnej. Namiesto toho, aby sa Lucifer podriadil Tomu na tróne, chcel vládnuť z trónu. Zjednodušene povedané, *báť sa Boha* znamená postaviť ho na prvé miesto v našom myslení. Znamená to zriecť sa sebeckta a pýchy. Znamená to žiť život úplne pre Neho.

Ide o veľmi dôležitú skutočnosť, ktorú podčiarkuje to, že ide o prvé slová zaznievajúce z úst prvého z troch anjelov.

Musíme byť preto v strehu.

- **Aká je tvoja skúsenosť s bázňou pred Bohom? Ako by si niekomu pozitívnym spôsobom vysvetlil, prečo je dôležité a prínosné „báť sa Boha“?**

APLIKÁCIA

BÁŤ SA BOHA A POSLÚCHAŤ HO

¹Toto sú prikázania, ustanovenia a právne predpisy, ktoré mi Hospodin, váš Boh, prikázal vás učiť, aby ste ich dodržiavali v krajine, do ktorej prichádzate a ktorú máte obsadiť, ²aby si sa bál Hospodina, svojho Boha, a zachovával všetky ustanovenia a príkazy, ktoré ti dávam – ty, tvoj syn i vnuk –, po všetky dni svojho života, aby si dlho žil. (5Moj 6,1.2)

⁷³Tvoje ruky ma utvorili a upevnili, pomôž mi pochopiť a naučiť sa tvoje príkazy. ⁷⁴Tí, čo sa ťa boja, ma uvidia a potešia sa, pretože čakám na tvoje slovo. (Ž 119,73.74)

¹³Slovo na záver všetkého, čo si počul: Boha sa boj a jeho prikázania zachovávať, lebo toto je povinnosť každého človeka! ¹⁴Boh predvolá na súd každý čin, všetko, čo je skryté, či je to dobré, alebo zlé. (Kaz 12,13.14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo ďalšie nás Biblia učí o podstate toho, čo znamená „báť sa Boha“?

Čo je podľa uvedených textov výsledkom výzvy „bojte sa Boha“?

5Moj 6,1.2

Ž 119,73.74

Kaz 12,13.14

Tieto pasáže odhaľujú prepojenie medzi bázňou pred Hospodinom a dodržiavaním Jeho prikázaní. Báť sa Boha je postojom zbožnej úcty, ktorý nás vedie k poslušnosti. Naliehavá výzva nebies zaznieva pre tých, ktorí sú spasení milosťou, aby boli poslušní Božím príkazom (Ef 2,8–10). Milosť nás neoslobodzuje od poslušania Božích prikázaní. Evanjelium nás oslobodzuje od odsúdenia zákonom, nie od našej zodpovednosti riadiť sa ním a žiť podľa neho.

Milosť nás nielen oslobodzuje od viny z minulosti, ale dáva nám aj silu žiť zbožne a poslušne v prítomnosti. Apoštol Pavol hovorí: „dostali [sme] milosť apoštolského poslania, aby sme pre jeho meno privádzali k poslušnosti viery všetky národy“ (Rim 1,5).

Niektorí ľudia majú zvláštnu predstavu, že spasenie z milosti nejakým spôsobom neguje Boží zákon alebo minimalizuje potrebu poslušnosti. Sú presvedčení, že akékoľvek reči o poslušnosti sú zákonníctvom. Hovoria: *Chcem len Ježiša*. Na mieste je však otázka: *Akého Ježiša chcú?* Ježiša, ktorého sme si sami vytvorili, alebo Ježiša z Písma? Kristus Písma nás nikdy nevedie k tomu, aby sme zľahčovali Jeho zákon, ktorý je vyjadrením Jeho charakteru. Kristus Písma nás nikdy nevedie k tomu, aby sme umenšovali doktríny Biblie, ktoré jasnejšie odhaľujú, kým On je a aký je Jeho plán pre tento svet. Kristus Písma nás nikdy nevedie k tomu, aby sme jeho učenie zredukovali na zbožné frázy, na ktorých vlastne nezáleží. Kristus je stelesnením celej pravdy. Ježiš je Pravda. On je pravda, ktorá bola na tejto zemi.

Záverečné výzvy Zjavenia nás nabádajú, aby sme prostredníctvom viery v Ježiša prijali plnosť všetkého, čo ponúka. Vyzýva nás, aby sme sa „báli Boha“, čo sa prejavuje vierou v Jeho vykupiteľskú moc, ktorá nás zmocňuje žiť zbožne a poslušne.

APLIKÁCIA

- Ježiš povedal: „Nebojte sa tých, čo zabijajú telo, ale dušu nemôžu zabiť. Bojte sa skôr toho, kto môže aj dušu, aj telo zahubiť v pekle.“ (Mat 10,28) Ako ti tieto slová pomáhajú pochopiť, čo znamená *báť sa Boha*?

ŽIŤ ŽIVOT ZAMERANÝ NA BOHA

Hľadajte však najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko sa vám pridá. (Mat 6,33)

¹Ak ste teda boli spolu s Kristom vzkriesení, hľadajte to, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha. ²Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi. (Kol 3,1.2)

¹Preto aj my, obklopení takým veľkým zástupom svedkov, odhodíme všetku príťaž a hriech, čo nás opantáva a vytrvajme v behu, ktorý máme pred sebou. ²Upierajme zrak na Ježiša, pôvodcu a završovateľa našej viery. Miesto radosti, ktorá sa mu ponúkala, pretrpel muky na kríži, pohrdol potupou a teraz sedí po pravici Božieho trónu. (Heb 12,1.2)

V dobe konzumu, keď sa svetské hodnoty stali stredobodom záujmu ľudí, nás nebesia vyzývajú, aby sme sa odvrátili od tyranie sebeckosti a otroctva nafúknutej dôležitosti a postavili Boha do stredu nášho života. Pre niektorých sa celý svet točí len okolo majetku a peňazí. Iných láka rozkoš alebo moc. Ďalší sa sústreďujú na šport, hudbu alebo zábavu. Posolstvo Zjavenia je jasnou výzvou, aby sme sa Boha báli, rešpektovali Ho a uctievali ako skutočný stred života.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo tieto pasáže hovoria o tom, že Boh je skutočným centrom nášho života?

Mat 6,33

Kol 3,1.2

Heb 12,1.2

Ústredným problémom záverečného pozemského konfliktu je boj o myseľ človeka. Ide o ozajstnú vernosť a podriadenie sa Božej vôli a moci.

Posledný boj vo veľkom spore medzi dobrom a zlom sa odohráva o to, čo bude ovládať naše myšlienky. Apoštol Pavol nás napomína: „Nech je také zmýšľanie vo vás, aké bolo aj v Kristu Ježišovi“ (Fil 2,5; Roh). Mysleť je pevnosťou našej existencie. Je to prameň našich činov. Slovo „nech“ v tomto kontexte poukazuje na to, že si máme sami vybrať, čo bude ovládať náš život. Hovorí o dobrovoľnom rozhodnutí, čine vôle. Voľba mať Kristovu myseľ je voľbou, ktorá Ježišovi umožňuje, aby formoval naše myslenie tým, že našu myseľ naplní hodnotami večnosti. Naše činy odhaľujú, na čo sa zameriava naše uvažovanie. *Bát sa Boha* znamená postaviť ho v našom živote na najdôležitejšie miesto.

Keď sa sústredíme na to, že máme ovládať svoje myšlienky, môže (ale nemusí) sa nám dariť sústrediť sa na to, čo je správne. Problém je často v tom, že ak sa vedome nesnažíme správne zamerať svoje uvažovanie a našu myseľ naplní to, čo je „na zemi“, naše hriešne uvažovanie bude prirodzene inklinovať k hodnotám, ktoré uznáva tento svet. Preto sa musíme, ako povedal Pavol, vedome a zámerne rozhodnúť, využívajúc posvätný dar slobodnej vôle, myslieť na to, „čo je hore“.

■ „Napokon, bratia, upriamte svoju myseľ na všetko, čo je pravdivé, čestné, spravodlivé, čisté, láskyhodné a úctyhodné, to, čo je cnostné a chvályhodné.“ (Fil 4,8) Ako sa môžeš naučiť konať podľa Pavlovej výzvy?

APLIKÁCIA

VZDÁVAJME SLÁVU BOHU

¹Povzbudzujem vás teda, bratia, pre Božie milosrdenstvo, aby ste odovzdávali svoje telá ako živú, svätú, Bohu príjemnú obeť, ako vašu rozumnú službu Bohu. ²A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovením zmysľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, čo mu je príjemné, čo je dokonalé. (Rim 12,1.2)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Pri štúdiu použitia slovného spojenia „vzdať slávu Bohu“ (Zj 14,7) v Starej zmluve zistíme zaujímavú skutočnosť. Toto slovné spojenie sa pomerne často objavuje v kontexte Božieho súdu (Joz 7,19; 1Sam 6,5; Jer 13,15.16; Mal 2,2). Je to teda rovnaké ako v posolstve prvého anjela (Zj 14,7). Túto myšlienku vidíme aj v Zj 19,1.2: „Haleluja! Spása, sláva a moc nášmu Bohu, lebo jeho súdy sú pravdivé a spravodlivé.“

Preštuduj si nasledujúce texty. Čo hovoria o spôsobe, akými môžeme oslavovať Boha?

1Kor 3,16.17

1Kor 6,19.20

1Kor 10,31

Podľa apoštola Pavla sú naše telá svätynou, príbytkom Ducha Božieho, chrámom posväteným Božou prítomnosťou. Písmo nám dáva jasnú výzvu oslavovať Boha v každom aspekte nášho života. Keď je Boh stredobodom nášho života, našou jedinou túžbou je vzdať Mu slávu, či už vzťahmi s druhými ľuďmi, svojím konaním a vystupovaním, alebo aj oblečením či stravou. Bohu vzdávame slávu, keď svetu odhaľujeme charakter Božej lásky prostredníctvom nášho záväzku konať Jeho vôľu. Táto skutočnosť nadobúda dôležitý rozmer vo svetle súdu na konci sveta.

Prečítaj si Rim 12,1.2. Akú výzvu adresuje Pavol veriacim? Ako to súvisí s našimi každodennými rozhodnutiami?

Novozmluvné grécke slovo pre „telá“ v tejto pasáži je *somata*, čo by sme mali chápať ako súhrn toho, kým sme – telo, myseľ a emócie. Phillipsov preklad Biblie prekladá výraz „rozumná služba“ ako „akt inteligentného uctievania“. Inými slovami, keď sa úplne zaviažeme „báť sa Boha“ a „oslavovať Ho“ vo všetkom, čo robíme, pričom Mu dávame svoju myseľ, telo a emócie, je to akt múdreho, premysleného a rozumného uctievania. A okrem toho, vo svetle Božieho súdu je naozaj rozumné dbať na poslušnosť Bohu.

APLIKÁCIA

■ **Darí sa ti uctievať Boha celým životom? Čo je pre teba ťažšie? Uctievať Boha tým, čo konáš, alebo tým, čo vyznávaš? Ako by to malo byť?**

TÍ, ČO ZVÍŤAZILI

¹⁴Kedže máme vznešeného veľkňazu, ktorý prenikol nebesia, Ježiša, Božieho Syna, držme sa vyznania. ¹⁵Ved' nemáme veľkňazu, ktorý by s nami nemohol súcítiť v našich slabostiach, ale veľkňazu, ktorý vo všetkom prešiel skúškami podobne ako my, avšak bez hriechu. ¹⁶Pristúpme teda s dôverou k trónu milosti, aby sme dosiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas. (Heb 4,14–16)

A preto môže aj dokonale spasiť tých, čo prostredníctvom neho prichádzajú k Bohu, lebo žije neustále, aby sa za nich prihovárал. (Heb 7,25)

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

„Tu sú tí, ktorí zachovávajú prikázania Božie a vieru Ježišovu.“ (Zj 14,12) Toto je zobrazenie verného Božieho ľudu v posledných dňoch. Avšak jediný spôsob, ako môže niekto žiť podľa Božích prikázaní – vtedy alebo teraz – je prostredníctvom Ježišovej viery. Všimnime si, že náš text nehovorí „vierou v Ježiša“, hoci to je mimoriadne dôležité. Výraz „Ježišova viera“ vyjadruje niečo viac. Je to kvalita viery, ktorá Kristovi umožnila zvíťaziť nad satanovými najzúrivejšími pokušeniami. Viera je dar, ktorý dostáva každý veriaci. Keď uplatňujeme vieru, ktorú nám do srdca vkladá Svätý Duch, táto viera rastie. Víťazíme nie silou vlastnej vôle, ale mocou živého Krista, ktorý v nás pôsobí. Zvíťazíme nie preto, kým sme, ale preto, kým je On.

Môžeme zvíťaziť, pretože On zvíťazil. Môžeme žiť víťazným životom, pretože On je Víťaz nad smrťou a nad hriechom. Môžeme zvíťaziť nad pokušením, pretože On zvíťazil nad pokušením.

Uvažuj o textoch Heb 4,14–16 a Heb 7,25. Čo podľa týchto veršov znamená „báť sa Boha“ a „vzdávať mu slávu“? Ako by sa dal takýto život charakterizovať?

Ježiš, Boží Syn, prekonal úskoky diabla. Čelil pokušeniam s dôverou v Božie zaslúbenia, s odovzdaním svojej vôle do vôle Otca a v závislosti od Otcovej moci. Ak Mu dôverujeme, ak hľadáme na Neho a ak v Neho veríme, môžeme zvíťaziť aj my. Ježiš je naše všetko vo všetkom a posolstvo troch anjelov je práve o ňom. Posolstvom Zjavenia je víťazstvo, nie porážka. Hovorí o ľuďoch, ktorí Jeho milosťou a Jeho mocou víťazili.

Slovo „zvíťaziť“ sa v rôznych formách nachádza v knihe Zjavenie jedenásťkrát. Vo videní siedmich cirkví, predstavujúcich kresťanskú cirkev od prvého storočia až po súčasnosť, sú v každej generácii veriaci, ktorí, ako hovorí Ján, „zvíťazili“. V čase konca ten, kto „zvíťazí“, zdedí všetko (Zj 21,7). Toto nie je zákonníctvo. Je to víťazstvo prostredníctvom Ježiša Krista, ktorého dokonalý život v dokonalej spravodlivosti – a jedine to – dáva veriacim zaslúbenie večného života. Je to viera v činy. Je to premieňajúca, život meniaci, zázračná milosť v živote veriaceho.

■ **Nad čím by si chcel vo svojom živote zvíťaziť? Ako môžeme premeniť svoje túžby na činy? Aké praktické kroky môžeš urobiť, aby si patril medzi tých, čo „zvíťazia“?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Zamyslime sa nad úžasnými Pavlovými slovami vo verši Heb 7,25. Pavol hovorí o Ježišovi ako o našom veľkňazovi, ktorý „môže aj dokonale spasit' tých, čo prostredníctvom neho prichádzajú k Bohu“. *Dokonale spasit'*. Grécke slovo pre „dokonale“ znamená „úplne, kompletne, dokonale“. Je to Ježiš, ktorý nás zachraňuje; našou úlohou je odovzdať sa Mu a obhajovať Jeho víťazstvo za nás. V otázke spasenia musíme dôverovať práve Jemu, nie sebe a vlastným schopnostiam.

„Silu výrazu *bojíte sa Boha* v Zjavení môžeme vnímať ako poslednú Božiu výzvu ľudstvu, aby si Ho zvolilo za svojho slávneho a majestátneho Boha, ... ktorý zvíťazí nad silami zla, ktoré sú namierené proti Nemu a Jeho plánu s ľuďmi (Zj 14,9–11). Tento strach sa neprejavuje, aspoň nie zatiaľ (porovnaj Zj 6,14–17), v hrôze a chvení, ale v radostnom a láskyplnom podriadení sa Božiemu zákonu a Jeho výlučnému uctievaní. Žiadna iná moc by nemala byť uznaná ako hodná takejto oddanosti a lojality. V skutočnosti neexistujú žiadne iné možnosti, pretože to, čo sa ukazuje na horizonte kozmického konfliktu, sú činy démonických síl, ktoré sú určené na zánik (Zj 16,13.14; 17,14; 20,11–15). Bázeň pred Hospodinom je preto pozitívnym božským pozvaním... postaviť sa na Božiu stranu v kozmickom konflikte, aby sme sa postavili pred Jeho najslávnejšiu prítomnosť, naplnení radosťou z večného spoločenstva s Ním (Zj 21,3–4; 22,3–5).“ (Ángel Manuel Rodríguez, *„Uzavretie kozmického konfliktu: Úloha posolstva troch anjelov“*, s. 27.)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Premýšľajte o neuveriteľnej moci Boha, Toho, ktorý stvoril a udržiava celý vesmír. Vôbec nedokážeme pochopiť myšlienku nekonečného vesmíru; ako by sme potom mohli začať chápať jeho Stvoriteľa? Zamyslite sa nad tým, o koľko väčší, rozsiahlejší a mocnejší je oproti nám. A tento Boh nás jedného dňa bude súdiť? Ako nám tieto skutočnosti pomáhajú porozumieť myšlienke „báť sa Boha“ a čo to znamená?
2. Ako sa môžeme vyhnúť zákonníctvu, keď hovoríme o biblických konceptoch svätosti a víťazstva? Prečo musíme vždy pamätať na to, že to bolo Kristovo víťazstvo pre nás na kríži, ktoré jediné zostáva základom našej nádeje na spásu, bez ohľadu na naše víťazstvá (alebo často aj zlyhania) tu a teraz?
3. Prečo aj napriek všetkým prisľubom víťazstva nad hriechom často zlyhávame a nežijeme podľa štandardu spravodlivosti, ktorý pre nás vytvoril sám Ježiš a ktorý nám sľubuje, že by mohol byť aj náš? Aké chyby robíme, keď nedovolíme Bohu, aby v nás vykonal dielo, ktoré zaslúbil?

DOBRÁ SPRÁVA O SÚDE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 14,7; Ž 51,3–6; Zj 20,12; Dan 7,9.14.26; Zj 4,2–4; Zj 5,1–12

ÚVODNÝ TEXT

Volal [anjel] mohutným hlasom: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,7)

Ak je niečo, o čom Biblia hovorí vždy veľmi jasne, je to skutočnosť, že Boh je Bohom súdu a že skôr či neskôr príde a ako „sudca celej zeme“ (1Moj 18,25 Roh; pozri tiež Ž 58,12; 94,2 a 98,9) v tej či onej forme vykoná súd – ten súd, ktorý tu a teraz tak veľmi chýba. Ako napísal apoštol Pavol: „A tak teda každý z nás vydá Bohu počet za seba.“ (Rim 14,12)

Pre mnohých je to desivá predstava. Musíme sa sami za seba zodpovedať pred Bohom, ktorý pozná najhlbšie tajomstvá a ktorý „predvolá na súd každý čin, všetko, čo je skryté, či je to dobré, alebo zlé“ (Kaz 12,14).

Súd však v konečnom dôsledku odhaľuje Božiu dobrotu a milosť. Ukazuje, že Boh je spravodlivý a milosrdný v tom, ako zaobchádza s celým svojím stvorenstvom – nielen so spasenými, ale aj s tými, čo sa rozhodli zostať vo vzbure voči Nemu.

Tento týždeň sa budeme venovať hlbším témam súdu v súvislosti s veľkým sporom zúriacim vo vesmíre. Zameriame sa najmä na to, čo sa stane, keď samotný Boží verný ľud bude čeliť neodvratnému „budúcemu súdu“ (Sk 24,25).

OSNOVA LEKCIE

Prvý anjel vyzýva svet, aby sa „bál“ Boha a „vzdal mu česť“, pretože prišla hodina Jeho súdu. V tejto lekcii sa podrobnejšie pozrieme na to, o aký súd ide, ako zapadá do poslstva „večného evanjelia“, a čo nám hovorí o Božej láske a milosti.

- Zj 14,7; Ž 51,3–6: Súd ako súčasť poslstva evanjelia (nedeľa)
- Zj 20,12; Rim 6,23: Súd a nezaslúžená milosť (pondelok)
- Daniel 7: Súd a Božie víťazstvo nad zlom (utorok)
- Zj 4,2–4: Súd a uistenie o našej záchrane (streda)
- Zj 5,1–3: Súd a náš Záchranca Ježiš (štvrtok)

VÝZNAM HODINY SÚDU

³Bože, zmiluj sa nado mnou podľa svojej milosti! Pre svoje veľké milosrdenstvo zotri moje ťažké priestupky! ⁴Dôkladne zo mňa zmy moju vinu, očisti ma od môjho hriechu! ⁵Ved' ja viem o svojich previneniach, svoj hriech mám stále na mysli. ⁶Proti tebe samému som zhrešil, urobil som, čo pokladáš za zlé. Preto si spravodlivý v tom, čo hovoríš, čistý, keď súdiš. (Ž 51,3–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Posledná kniha Biblie, Zjavenie, sa zameriava na vyvrcholenie odvekého sporu medzi dobrom a zlom. Lucifer, vzbúrený anjel, spochybnil Božiu spravodlivosť, čestnosť a múdrosť. Tvrdil, že Boh je nespravodlivý a nečestný v spôsobe, akým spravuje vesmír. O záverečnom súde sa hovorí v knihe Zjavenie spôsobom, ktorý ukazuje, že súd stojí v samotnom centre konfliktu o charakter Boha.

Zjavenie 14,7 znie: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ Prečo je dôležité, že hneď po zaznení správy o „večnom evanjeliu“ posolstvo prvého anjela hovorí o Božom súde? Čo má spoločné „večné evanjelium“ s Božím súdom?

Obe časti posolstva prvého anjela – evanjelium a súd – sú neoddeliteľne prepojené. Keby nebolo „večného evanjelia“, nemali by sme žiadnu nádej obstáť na súde. Ako uvidíme, „večné evanjelium“ je našou *jedinou* nádejou v otázke súdu. Niet pochyb o tom, že súčasťou obsahu evanjelia je ohlasovanie súdu. Počas tohto súdu nepadlé svety uvidia, že Boh urobil všetko preto, aby zachránil každého človeka. Tento súd odhaľuje Božiu spravodlivosť a milosrdenstvo. Podáva svedectvo o Jeho láske a zákone. Hovorí o Božej milosti zachraňovať a Jeho moci vyslobodzovať.

Súd je súčasťou Božieho konečného riešenia problému hriechu. Vo veľkom spore medzi dobrom a zlom vo vesmíre Boh odpovedal na satanove obvinenia na kríži. Na súde však zjavuje, že urobil všetko, čo bolo v Jeho moci, aby nás priviedol ku krížu a zachránil.

Budú otvorené nebeské nekonečné, presné a podrobné záznamy (pozri Dan 7,10). Sme Bohu takí vzácní, že celý vesmír sa zastaví, aby zvažil rozhodnutia, ktoré sme urobili vo svetle nabádania Svätého Ducha a vykúpenia, ktoré nám zdarma poskytol Kristus na kríži Golgoty.

APLIKÁCIA

- Pozorne si preštuduj text Ž 51,3–6 a sústreď sa najmä na verš 6. Ako ti tento text pomáha objasniť význam a cieľ súdu? V čom je tento pohľad dôležitý?

BOŽIE MILOSRDENSTVO A SÚD

Videl som mŕtvych, veľkých i malých; stáli pred trónom. A otvorili sa knihy. Aj iná kniha sa otvorila, kniha života. A mŕtvi boli súdení podľa toho, čo bolo napísané v knihách, podľa ich skutkov. (Zj 20,12)

Kríž aj súd odhaľujú Božie milosrdenstvo a Božiu spravodlivosť. Prestúpenie zákona si vyžaduje smrť hriešnika. Spravodlivosť vyhlasuje: „Mzdou hriechu je smrť.“ Milosrdenstvo odpovedá: „Darom Božej milosti je večný život v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi.“ (Rim 6,23) Ak by sa Boží zákon mohol zmeniť alebo zrušiť, bolo by úplne zbytočné, aby Ježiš zomrel. Kristova smrť potvrdzuje večnú povahu zákona, ktorý tvorí základ pre súd.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 20,12). Ako sme súdení? Ako súvisia naše dobré skutky s našou spásou?

Skutky, ktoré konáme, odhaľujú naše rozhodnutia a našu lojalitu voči Bohu. Apoštol Pavol píše: „⁸Ved' ste spasení milosťou skrze vieru. A to nie je z vás, je to Boží dar. ⁹Nie zo skutkov, aby sa nikto nevystatoval.“ (Ef 2,8.9) Ale keď nás Kristus zachráni, zmení nás. „Ved' sme jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi na to, aby sme konali dobré skutky, ktoré nám Boh už vopred pripravil.“ (Ef 2,10)

Dobré skutky, ktoré konáme v moci Svätého Ducha, nás nespasia. Sú však svedectvom o pravosti našej viery. Boží posledný súd odhaľuje všetku pretváрку, všetko pokrytectvo, všetku lož a preniká až do samotnej hĺbky nášho bytia. Keď Ellen G. Whiteová opisuje, aké postavenie máme pred Bohom na súde, vyjadruje tento pôsobivý pohľad na prepojenie evanjelia a súdu.

„Boží ľud je predstavený tak, že stojí pred Pánom v špinavom rúchu. Táto skutočnosť by mala viesť k pokore a hlbokému skúmaniu srdca všetkých, ktorí vyznávajú Jeho meno. Tí, ktorí svoju dušu skutočne očisťujú životom v pravde, budú samých seba vnímať v pokore a skromnosti. Čím dôkladnejšie budú skúmať nepoškvrnený charakter Krista, tým viac sa bude ich túžba podobáť Jeho obrazu a tým menej čistoty a svätosti budú vidieť v sebe. Áno, máme si uvedomovať svoj hriešny stav. Zároveň však máme v otázke spásy dôverovať Kristovi ako našej spravodlivosti, nášmu posväteniu a nášmu vykúpeniu. Sami nemáme ako odpovedať na satanove obvinenia proti nám. Iba Kristus môže byť naším účinným Obhajcom. On je schopný umlčať žalobcu argumentmi, ktoré nie sú založené na našich zásluhách, ale na Jeho vlastných.“ (5T 471.472)

- **Ako predchádzajúci citát opisuje neoddeliteľnosť evanjelia a súdu? Akú nádej si môžeš vziať z tohto prepojenia?**

APLIKÁCIA

VEĽKOLEPÁ SCÉNA

⁹Pozeral som sa, až boli napokon postavené tróny a Odveký si zasadol. Jeho odev bol biely ako sneh a vlasy jeho hlavy boli ako čistá vlna. Jeho trónom boli ohnivé plamene a jeho kolesami bol plápolajúci oheň. ¹⁰Ohnivá rieka vyvierala a vytekala spreď neho. Tisíce tisícov mu posluhovali a desaťtisíce desaťtisícov stáli pred ním. Súd zasadol a knihy sa otvorili. ... ¹³V nočnom videní som videl: S nebeskými oblakmi prichádzal ktosi ako Syn človeka. Priblížil sa až k Odvekému, priviedli ho pred neho. ¹⁴Bola mu odovzdaná moc a sláva i kráľovstvo, aby mu slúžili ľudia každého národa i jazyka. Jeho moc je večná, nikdy nepominie, a jeho kráľovstvo nebude nikdy zničené. ... ²⁶Zasadne však súd a vezme mu moc ničiť a hubiť až do konca. ²⁷Kráľovstvo, moc a vznešenosť kráľovstiev pod šírym nebom bude zverené ľudu svätých Najvyššieho. Jeho kráľovstvo bude večné, všetky mocnosti mu budú slúžiť a budú ho poslúchať. (Dan 7,9.10.13.14.26.27)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prorocké knihy Daniel a Zjavenie spoločne poukazujú na udalosti, ktoré sa odohrávajú v posledných dňoch dejín zeme. Kniha Zjavenie oznamuje, že nadišla hodina Božieho súdu. Kniha Daniel odhaľuje, kedy sa súd začal.

U Daniela 7 Boh zjavil prorokovi dejiny sveta. Kráľovstvá povstávajú a upadajú. Prenasledujúce mocnosti utláčajú Boží ľud. Po opísaní Babylona, Médo-Perzie, Grécka, Ríma, rozpadu Rímskej ríše a prenasledovania cirkvi počas 1260 rokov zobrazených v texte (Dan 7,25; pozri aj Zj 12,14), Boh upriamuje Danielovu myseľ na slávnu nebeskú udalosť, ktorá dá všetko do poriadku. Prorokova pozornosť sa sústreďuje na udalosť od vzostupu a pádu kráľovstiev a utláčateľských mocností zeme až k trónnej sále vesmíru a k Božiemu poslednému súdu, keď Boh napraviť každú krivdu a nastolí svoje večné kráľovstvo spravodlivosti.

V prorockom videní Boh pozdvihol Daniela z chaosu a konfliktu na zemi do slávy nebeskej svätyne a ukázal mu zasadnutie najvyššieho súdu vesmíru. Tam Kristus, právoplatný vládca tohto sveta, dostane od svojho Otca kráľovstvo, ktoré Mu právom náleží.

Preštuduj si úvodný text. Čo Daniel videl vo veršoch Dan 7,9.10.13? Aký je konečný výsledok súdu podľa Dan 7,14.26.27?

O osude celého ľudstva sa rozhoduje v nebeskej súdnej sieni. Právo a pravda zvíťazia. Zavládne spravodlivosť. Toto je jedna z najúžasnejších a najúchvatnejších scén v celom Písme. A dobrou správou je, že sa to končí veľmi dobre pre verný Boží ľud, ktorý je oblečený v Kristovej spravodlivosti.

Ježiš pristupuje k svojmu nebeskému Otcovi v prítomnosti celého vesmíru. Nebeské bytosti sú rozostavené okolo Božieho trónu. Celý vesmír nepadlých bytostí stojí v úžase pred touto scénou súdu. Konflikt, ktorý prebiehal počas dlhého a bolestného obdobia, sa čoskoro skončí. Zápas o trón vesmíru je definitívne rozhodnutý.

APLIKÁCIA

- Daniel mal pravdu o ríšach, ktoré povstávali a upadali, presne ako predpovedalo jeho prorocktvo. Prečo má teda taký zmysel dôverovať Slovu Božiemu v tom, čo hovorí o tom poslednom, „večnom kráľovstve“, ktoré nikdy „nepominie“?

ZÁBLESK NEBA

²Hned' som bol vo vytržení ducha, a hľa, na nebi stál trón a na tróne niekto sedel. ³Podobal sa kameňu jaspisu a karneolu. Nad trónom sa klenula dúha na pohľad podobná smaragdu. ⁴Okolo trónu bolo dvadsaťštyri trónov a na trónoch sedelo dvadsaťštyri starších, odetých do bieleho rúcha a so zlatými vencami na hlavách. (Zj 4,2–4)

V Zjavení 4 Ján vidí otvorené dvere v nebesiach a dostáva pozvanie: „Vystúp sem a ukážem ti, čo sa má po tomto diať.“ (Zj 4,1) Ježiš pozval apoštola, aby nahliadol cez otvorené dvere do nebeskej svätyne a videl večné scény veľkého sporu medzi dobrom a zlom. S Jánom môžeme aj my nazrieť cez tie otvorené dvere a nahliadnuť na večný plán spásy. Sme svedkami problémov, o ktorých sa rozhoduje na Božom nebeskom súde. Základné problémy vo veľkom spore medzi dobrom a zlom sa odvíjajú pred našimi očami.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 4,2–4). Aké podobnosti so scénou súdu u Daniela 7 je možné nájsť v týchto veršoch?

Zjavne ide o scénu z trónnej sály. Boh Otec sedí na tróne obklopený nebeskými bytosťami. Hromy a blesky symbolizujú Božie súdy. V Zjavení 4,4 si tiež všimneme, že okolo Božieho trónu je prítomných dvadsaťštyri starších.

Kto sú títo dvadsiati štyria starší? V starovekom Izraeli bolo v levitskom kňazstve dvadsaťštyri oddelení. Títo kňazi zastupovali ľud pred Bohom. V 1Pet 2,9 apoštol vyhlasuje, že novozmluvní veriaci sú „vyvolený rod“, „kráľovské kňazstvo“ a „svätý národ“. Týchto dvadsaťštyri starších by mohlo predstavovať všetkých vykúpených, ktorí sa jedného dňa budú radovať okolo Božieho trónu. Môžu tiež predstavovať tých, čo boli vzkriesení pri Kristovom vzkriesení a spolu s Ním vystúpili do nebies (Mat 27,52, Ef 4,7,8).

Tak či onak, je to dobrá správa. Okolo Božieho trónu sú niektorí vykúpení zo zeme. Čelili pokušeniam rovnako ako my. Prostredníctvom Kristovej milosti a moci Svätého Ducha zvíťazili. Sú oblečení v „bielych rúchach“, ktoré znamenajú Kristovu spravodlivosť, ktorá ich prikrýva. Na hlave majú zlatú korunu, ktorá symbolizuje ich víťazstvo v boji so zlom. Sú súčasťou nebeskej kráľovskej línie veriacich naplnených vierou.

Vidíme trón v nebi, na ktorom sedí Boh. Okolo trónu sú nebeské bytosti a čoskoro celé nebo začne spievať a chvála mohutnie čoraz viac: „Hoden si, Pane a Bože náš, prijať slávu, česť i moc, lebo ty si stvoril všetky veci a z tvojej vôle boli a sú stvorené.“ (Zj 4,11)

■ Čím ťa napŕňajú obrazy opísané v dnešných veršoch? V čom posilňujú tvoju vieru?

APLIKÁCIA

JEŽIŠ JE HODEN

⁸A potom, čo knihu vzal, štyri bytosti a dvadsaťštyri starších padlo pred Baránkom. Každý mal gitaru a zlaté čaše plné kadidla, čo sú modlitby svätých. ⁹A spievali novú pieseň: „Hoden si vziať knihu a otvoriť jej pečate, lebo si bol zabitý a svojou krvou si Bohu vykúpil ľudí z každého kmeňa, jazyka, ľudu i národa, ¹⁰urobil si ich kráľovstvom a kňazmi nášmu Bohu, oni budú kráľovať na zemi.“ ¹¹A videl a počul som hlas mnohých anjelov okolo trónu, bytostí a starších. Ich počet bol myriady myriád a tisíce tisícov. ¹²Volali mohutným hlasom: „Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý, prijať moc, bohatstvo, múdrosť, silu, česť, slávu a dobrorečenie.“ (Zj 5,8–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V texte Zj 5,1–3 opäť vidíme trón. Prvýkrát vidíme zvitek popísaný na oboch stranách. Je zapečatený siedmimi pečatami a nikto na nebi ani na zemi nemôže zvitek otvoriť. Nebeské bytosti sa chvejú. Problém je vážny. Na poslednom súde nemôže zastupovať ľudstvo žiadna anjelská bytosť. Ján plače, pretože nikto nemôže otvoriť zvitek. Potom jeden zo starších, jeden z tých, čo boli vykúpení zo zeme, hovorí slová, ktoré povzbudia Jánovo srdce. Ježiš, Baránok Boží, je hoden otvoriť zvitek.

Ján vidí konečnú odpoveď na problém hriechu v Zjavení 5,5. Tu starý prorok vidí jediný spôsob, ako môže niekto vyniesť posledný súd pred Božím trónom. „⁵A jeden zo starších mi povedal: „Neplač! Hľa, zvíťazil lev z Júdovho kmeňa, Dávidov výhonok, aby otvoril knihu a jej sedem pečatí.“ ⁶Medzi trónom, štyrmi bytosťami a medzi staršími som videl stáť Baránka akoby zabitého, ktorý mal sedem rohov a sedem očí, čo znamená sedem Božích duchov, poslaných na celú zem.“ (Zj 5,5,6).

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 5,8–12). Ako celé nebo reaguje na oznámenie, že Ježiš je hoden otvoriť zvitek súdu a vykúpiť nás?

Ježiš, Baránok Boží, ktorý obetoval svoj život za spásu celého ľudstva, berie na súde zvitek a otvára ho. Celé nebo prepukne do nadšených chvál. Ježišovo víťazstvo nad satanovými pokušeniami, Jeho smrť na kríži Golgoty, Jeho vzkriesenie a Jeho veľkňazská služba poskytujú spásu všetkým, ktorí sa vierou rozhodnú prijať ponúkanú milosť. Súd je pre Boží ľud nevýslovne dobrou správou. Hovorí o konci vlády hriechu a vyslobodení Božieho ľudu.

Môže byť niečo povzbudzujúcejšie? Ježiš stojí na súde na našom mieste. Jeho dokonalý a spravodlivý život nás pokrýva. Jeho spravodlivosť pôsobí v nás, aby nás urobila novými. Jeho milosť nám odpúšťa, premieňa nás a dáva nám silu žiť zbožný život.

Nemusíme sa báť. Ježiš za nás stojí na súde a mocnosti zla sú porazené. Súd „bol odovzdaný svätým Najvyššiemu“ (Dan 7,22). Cieľom súdu nie je zistiť, akí sme zlí, ale odhaliť, aký dobrý je Boh.

APLIKÁCIA

- Znova uvažuj o veľkej nádeji, ktorá pre nás vyplýva z nebeského súdu: Ježiš je náš Zástupca. Prečo je to naša jediná nádej?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Pozrite sa na mocné poznatky, ktoré nám Duch proroctva poskytuje v súvislosti so stavom Božieho ľudu v posledných dňoch, v čase súdu a konca sveta. „Ich jedinou nádejou je Božie milosrdenstvo a ich jedinou záštitou je modlitba. Ako Jozua prosil pred anjelom, tak cirkev ostatkov bude so zlomeným srdcom a úprimnou vierou prosiť o odpustenie a vyslobodenie prostredníctvom Ježiša, svojho Obhajcu. Sú si úplne vedomí hriešnosti svojho života, vnímajú svoju slabosť a nehodnosť a pri pohľade na seba by mali dôvod zúfať. Pokušiteľ je pripravený ich obviňovať, tak ako odporoval Jozuovi. Poukazuje na ich špinavý odev a na ich charakterové chyby. Pripomína ich slabosť a pochabosť, ich hriechy nevďačnosti, aj to, že nie sú podobní Kristovi, čím zneuctujú svojho Vykupiteľa. ... Boží ľud sa v mnohých ohľadoch veľmi previnil. Satan presne pozná hriechy, na ktoré ich zvedol, a predstavuje ich v tom najhoršom svetle, keď vyhlasuje: *Či Boh vyženie mňa a mojich anjelov zo svojej prítomnosti, a pritom odmení tých, ktorí sa previnili rovnakými hriechmi? Ty, Pane, to vo svojej spravodlivosti nemôžeš urobiť. Tvoj trón neobstojí v spravodlivosti a súde. Spravodlivosť požaduje, aby bol nad nimi vynesený rozsudok.* Ale aj keď Kristovi nasledovníci zhrešili, nedali sa ovládnuť zlom. Odložili svoje hriechy a v pokore a kajúcnosti hľadali Pána. Samotný božský Obhajca sa za nich prihovára. Ten, ktorý bol ich nevďačnosťou potupený najviac, ten, ktorý pozná ich hriech a tiež ich pokánie, vyhlasuje: *Pán ťa pokarhaj, satan. Ja som dal svoj život za tieto duše. Sú vyryté na dlaniach mojich rúk.*“ (5T 473.474)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako poznanie, že „prišla hodina jeho súdu“, ovplyvňuje náš každodenný život? Ak je väčšina z nás úprimná, asi by sme povedali, že príliš nie, však? Ako sa môžeme zmeniť?
2. Prečo je súd dobrou a nie zlou správou? V triede hovorte o tom, čo pre nás Ježiš koná na súde. Ako nás môže toto vedomie motivovať na vernosť, keď vieme, že len vďaka Jeho činom pre nás môžeme mať nádej na spasenie?
3. Uvažujte viac o myšlienke súdu, ktorý odhaľuje vesmíru Boží charakter. Ako táto myšlienka zapadá do celého scenára veľkého sporu?

Týždeň od 30. apríla do 6. mája

HODINA JEHO SÚDU

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Daniel 8; Daniel 9; Ezdráš 7; Mat 3,13–17; Rim 5,6–9; Mar 15,38; 3Moj 16,16

ÚVODNÝ TEXT

¹¹A toto robte, veď viete, aký je čas, že už nastala hodina, aby ste sa prebudili zo spánku. Teraz je totiž naša spása bližšie, ako keď sme uverili. ¹²Noc pokročila a deň sa priblížil. Vyzlečme teda skutky tmy a oblečme si výzbroj svetla. (Rim 13,11.12)

Pred niekoľkými rokmi časopis *National Geographic* informoval o lesnom požiari v Yellowstonejskom národnom parku v Spojených štátoch. Po jeho skončení sa lesníci vydali do kopcov, aby zhodnotili škody. Jeden strážca našiel pri strome vtáka, ktorý bol úplne spálený. Trochu znechutený tým, čo videl, buchol do vtáka palicou.

Keď doňho uderel, spod krídel mŕtvej matky vybehli tri malé vtáčiky. Milujúca matka, ktorá si veľmi dobre uvedomovala blížiacu sa katastrofu, odniesla svoje potomstvo pod strom a prikryla ho svojimi krídlami. Mohla odletieť do bezpečia, ale odmietla opustiť svoje deti. Je to krásne podobenstvo o tom, ako môže každý veriaci prežívať v Kristovi istotu a bezpečie.

Ohne Božieho súdu na Golgote „spaľovali“ Baránka. A všetci, ktorí sú v Kristovi, sú pod Jeho krídlami navždy v bezpečí. Na kríži bol Kristus súdený ako zavrhnutý hriešnik, aby sme my mohli byť súdení ako spravodliví občania nebeského kráľovstva. Bol súdený ako zločinec, aby sme my mohli byť oslobodení od ničivého ohňa večného zatratenia – obrazne aj doslova.

OSNOVA LEKCIE

Aj v tejto lekcii, podobne ako v tej minulej, zostaneme pri posolstve prvého anjela zo Zjavenia 14 o tom, že prišla hodina Božieho súdu (v. 7). Tentoraz sa na tento nebeský súd pozrieme vo svetle toho, čo o ňom bolo zjavené o storočia skôr prorokovi Danielovi (Daniel 8 a 9).

1. Čoho sa súd týka?

- Daniel 8–9: Súčasť symbolického Dňa zmierenia (nedeľa)
- Dan 8,17–19.26: Božia odpoveď na dianie na zemi (pondelok)

2. Kedy príde tento súd?

- Dan 9,23–27: Časový počiatok prorockého výhľadu (utorok)
- Dan 9,26: Kristova obeť ako súčasť súdu (streda)
- 3Moj 23,26–29: Dnešná doba a náš život s vedomím súdu (štvrtok)

OČISTENIE SVÄTYNE

¹³Vtedy som počul hovoriť jedného svätého. Iný svätý sa pýtal toho, ktorý hovoril: „Dokedy bude platiť to videnie o ustavičnej obete, o pustošiacej vzbure a o vydaní svätyne, po ktorej šliape vojsko?“ ¹⁴Odpovedal: „Až keď prejde dvetisícristo večerov a rán, bude svätyňa opäť obnovená.“ (Dan 8,13.14)

Ja, Daniel, som ochorel na niekoľko dní. Potom som vstal a konal som službu u kráľa. Žasol som nad tým videním, ale nikto to na mne nezbadal. (Dan 8,27)

²¹Kým som sa ešte modlil, Gabriel, ten muž, ktorého som videl predtým vo videní, priblížil sa ku mne v čase večernej pokrmovej obety. ²²Pristúpil a takto ku mne prehovoril: „Daniel, práve som vyšiel, aby som ti dal plné poznanie.“ (Dan 9,20.21)

Ako sme už videli, pred Kristovým príchodom musí nastať Boží súd. Anjel oznamuje silným hlasom, že „prišla hodina jeho súdu“ (Zj 14,7). Kniha Daniel prináša informáciu o začiatku tohto súdu.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Aký konkrétny časový plán uvádza Daniel v súvislosti s očistením svätyne (Dan 8,13.14)?

Každý Izraelita veľmi jasne rozumel významu očistenia pozemskej svätyne. Táto udalosť sa odohrávala každoročne v Deň zmierenia, ktorý bol vlastne dňom súdu. Hoci Daniel rozumel konceptu očistenia svätyne a súdu, bol z videnia o 2300 večeroch a ránoch zmätený.

Aká bola Danielova reakcia na videnie o 2300 dňoch a aká bola Božia odpoveď (Dan 8,27 a 9,21.22)?

Na konci ôsmej kapitoly Daniel ochorel a konštatoval: „Žasol som nad tým videním, ale nikto to na mne nezbadal.“ (Dan 8,27). Daniel má na mysli videnie o 2300 dňoch (zvyšok videnia už bol vysvetlený; pozri Daniel 8,19–22). Ďalšia kapitola, Daniel 9, zaznamenáva anjela Gabriela, ktorý prichádza vysvetliť Danielovi proroctvo o 2300 večeroch a ránoch. „Daniel, práve som vyšiel, aby som ti dal plné poznanie.“ (Dan 9,22)

Daniel je Gabrielovým vysvetlením ohromený. Odpoveď na jeho modlitbu je oveľa komplexnejšia, než si dokázal predstaviť. Anjel Gabriel vzal Daniela po prúde času a zjavil mu pravdu o prichádzajúcom Mesiášovi. Uviedol dokonca aj presné dátumy začiatku Jeho služby a krutej smrti, udalostí, ktoré priamo súviseli s očistením svätyne, opísanom u Daniela 8. Z tohto videnia okrem iného vyplýva, že Kristova smrť a súd sú neoddeliteľne spojené.

■ **Prečo je dôležité, že Ježišova smrť, ako je vyjadrená v Dan 9,24–27, je priamo spojená so súdom v Dan 8,14? Akú dôležitú pravdu sa z tejto správy dozvedáme?**

APLIKÁCIA

VIDENIE O 2300 VEČEROCH A RÁNACH A ČAS KONCA

¹⁷Potom pristúpil k miestu, kde som stál. Keď sa približoval, bol som ohrozený a padol som na tvár. Prihovoril sa mi: „Pochop, človeče, že to videnie sa týka konca času.“ ¹⁸Keď so mnou hovoril, ležal som v bezvedomí tvárou na zemi. Potom sa ma dotkol, postavil ma, kde som bol, ¹⁹a povedal: „Dám ti vedieť, čo sa stane pri poslednom hroznom hneve, lebo sa to týka stanoveného konca. ...“ ²⁶Videnie o večere a ráne, o tom, čo ti bolo povedané, je pravdivé. Ty však to videnie udržuj v tajnosti, lebo sa týka vzdialenej budúcnosti.“ (Dan 8,17–19,26)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (Dan 8,17–19,26). Na aké časové obdobie sa podľa anjela vzťahuje videnie z Daniela 8 o 2300 večeroch a ránach? Prečo je dôležité porozumieť tomuto proroctvu?

Niektorí tvrdia, že vo videní o 2300 večeroch a ránach ide o doslovné dni. Sú presvedčení, že malý roh z Daniela 8 sa vzťahuje na seleukovského vojenského vodcu Antiocha Epifana (216–164 pred Kristom), ktorý zaútočil na Jeruzalem a poškvrnil židovský chrám – a to aj napriek tomu, že 2300 dní nezodpovedá časovému rámcu daných udalostí. Tento výklad je však v rozpore s jasným pokynom anjela, že videnie sa vzťahuje na „čas konca“. Antiochus určite nežil v čase konca.

U Daniela 8 začína Gabriel svoje vysvetlenie proroctva o 2300 dňoch. Barana podľa neho predstavuje Médo-Perziu a cap (kozol) predstavuje Grécko (Dan 8,20,21). Hoci ďalšia entita nie je pomenovaná ako dve predchádzajúce, v prípade malého rohu ide očividne o Rím (Dan 8,9,23,24). Anjel potom opisuje akúsi nábožensko-politickú fázu Ríma a pridáva, že tento roh „pravdu zmietol na zem“ (Dan 8,10–12,25) a zasahoval do Kristovej nebeskej služby (Dan 8,10–12). Vyvrcholenie kapitoly, očistenie svätyne v Dan 8,14, je Božou odpoveďou na výzvu pozemských a náboženských mocností, ktoré si chceli privlastniť Božiu autoritu. Je súčasťou Božieho riešenia problému hriechu.

Gabriel je pripravený vysvetliť podrobnosti v Božom prorockom rozvrhu. Na konci ôsmej kapitoly môžeme jasne vidieť, že Daniel nerozumel časti videnia o 2300 večeroch a ránach (Dan 8,27). Skoršia časť o baranovi, capovi a malom rohu bola vysvetlená, dokonca aj s prvými dvomi mocnosťami, ktoré boli priamo predstavené menom (Dan 8,20,21). Očistenie svätyne však anjel zatiaľ nevysvetlil.

Anjel Gabriel, ktorý sa objavil v ôsmej kapitole, sa teraz opäť zjavuje u Daniela 9 a prorokovi hovorí: „Keď si sa začal modliť, vyšlo slovo a ja som prišiel, aby som ti ho oznámil, lebo si vzácny Bohu. Pochop to slovo a rozumej videniu...“ (Dan 9,23). Akému videniu? Ako zajtra uvidíme, ide o videnie o 2300 večeroch a ránach, o jedinu časť predchádzajúceho videnia, ktorú ešte Danielovi nevysvetlil.

APLIKÁCIA

- Gabriel nazval Daniela „vzácný muž“ (Dan 10,11,19; „ľúby muž“ /Roh/, „miláčik“ /RKC/). Čo sa z toho dozvedáme o spojení medzi nebom a zemou?

ANJELSKÝ POKYN PRE DANIELA

²³Pri počiatku tvojich pokorných prosieb vyšlo slovo, a ja som prišiel, aby som ti ho oznámil, lebo si veľmi ľúby, a tak pozoruj na slovo a rozumej videniu.

²⁴Sedemdesiat týždňov je vymerané vzhľadom na tvoj ľud a na mesto tvojej svätosti, uzavrieť prestúpenie a zapečatiť hriech, pokryť nepravosť a priviesť spravodlivosť vekov, zapečatiť videnie i proroctvo proroka a pomazať svätyňu svätých. ²⁵A vedz a rozumej, že odkedy vyjde slovo navrátiť Izraela a vystaviť Jeruzalem až po pomazaného vojvodu, bude sedem týždňov, a šesťdesiatdva týždňov, a zase bude vystavená ulica i priekopa, a to sa bude diať v úzkosti časov. ²⁶A po šesťdesiatich a dvoch týždňoch bude vyťatý pomazaný, a niet mu. – A mesto i svätyňu skazi ľud vojvodu, ktorý príde a jeho koniec bude ako záplava a vojna až do konca, určené pustošenia. ²⁷A uzavrie pevnú zmluvu s mnohými za jeden týždeň a v polovici toho týždňa urobí to, že prestane bitná obeť aj obetný dar obilný, a na krídle ohavnosti poniesie sa pustošiteľ, a to až sa úplná záhuba a to, čo je určené, vyleje na pustošiteľa. (Dan 9,23–27; Roh)

Uvažuj najprv o texte Dan 9,23. Aký konkrétny pokyn dáva nebeský posol Danielovi? Prečo je to dôležité pre pochopenie významu očistenia svätyne v Dan 8,14?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Anjel jasne prikázal Danielovi: „Pochop to slovo a rozumej videniu.“ (Dan 9,23) Aké slovo a aké videnie? Pretože u Daniela 9 nie je zaznamenané žiadne videnie, anjel Gabriel musí hovoriť o tej časti videnia v 8. kapitole, ktorej prorok nerozumel – o 2300 večeroch a ránoch (Dan 8,27).

O akých udalostiach v živote a službe Ježiša hovorí anjel Gabriel v nasledujúcich veršoch (Dan 9,24–27)?

Prvá časť tohto proroctva sa týka Božieho ľudu, Izraelitov. „Sedemdesiat týždňov je stanovených pre tvoj ľud“ – Hebrejov (Dan 9,24). V biblickom proroctve sa jeden prorocký deň počíta ako jeden doslovný rok (Ezech 4,6; 4Moj 14,34). Keď sa u Daniela a v Zjavení objavujú symbolické obrazy, zvyčajne s nimi súvisia aj symbolické časové proroctvá. Jedným zo spôsobov, ako si môžeme byť istí, že tu platí princíp prorockého vzťahu medzi dňom a rokom, je ten, že keď ho použijeme v Danielovom proroctve, každá udalosť na časovej osi má svoje presné dejinné miesto (pozri si zajtrajšiu lekciu). Ak použijeme princíp deň za rok pri výklade textu u Daniela 9, sedemdesiat týždňov (teda 490 dní) nás priviedie k obdobiu 490 doslovných rokov.

Gabriel hovorí Danielovi, že 490 rokov je „stanovených“ (hebrejsky *chatak*, doslova „odrezaných“). Odrezaných od čoho? Mohlo by to byť jediné iné časové proroctvo, o ktorom sa tu hovorí: proroctvo o 2300 večeroch a ránoch z Dan 8,14. Týchto 490 rokov, časové proroctvo, je priamo spojené s časovým proroctvom z Dan 8,14 – jedinou časťou videnia, ktorá zostala nevysvetlená u Daniela 8, a tiež jediným časovým proroctvom v tejto kapitole. Môžeme teda vidieť, že Gabriel s výkladom tohto proroctva prichádza, aby pomohol Danielovi pochopiť to, čomu nerozumel pri predchádzajúcom videní.

- Boh pozná dejiny vopred a udalosti vedie tak, aby splnil svoj zámer – zachrániť padlé ľudstvo. Tento cieľ je v obrovskom rozpore s najrôznejšími konšpiračnými teóriami, ktoré hľadajú v svetových udalostiach rôzne sprisahania. Ako ti môže biblické posolstvo pomôcť nestratiť sa vo všetkých tých teóriách falošných prorokov?

APLIKÁCIA

„VYŤATÝ“ MESIÁŠ

A po šesťdesiatich a dvoch týždňoch bude vyťatý pomazaný, a niet mu. – A mesto i svätyňu skazí ľud vojvodu, ktorý príde a jeho koniec bude ako záplava a vojna až do konca, určené pustošenia. (Dan 9,26; Roh)

‘Ved’ Kristus v určenom čase, keď sme boli ešte bezmocní, zomrel za bezbožných. ⁷Sotvakto totiž zomrie za spravodlivého, aj keď za dobrého sa azda niekto odhodlá zomrieť. ⁸No Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni. ⁹Tým skôr teraz, keď sme boli ospravedlnení jeho krvou, budeme skrze neho zachránení pred hnevom. (Rim 5,6–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Gabriel začal toto 490-ročné proroctvo udalosťou, ktorá bola pre Daniela a Izraelitov mimoriadne dôležitá – príkazom obnoviť a postaviť Jeruzalem. Hoci boli prijaté rôzne nariadenia týkajúce sa Jeruzalema, u Ezdráša 7 zisťujeme, že výnos prijatý v roku 457 pred Kristom umožňoval Hebrejom nielen vrátiť sa do svojej vlasti, ale aj etablovať sa ako náboženské spoločenstvo (pozri Ezd 7,13.27).

Je dôležité poznamenať, že Artaxerxov dekrét bol vydaný na jeseň roku 457 pred Kristom. Od vydania tohto dekrétu v roku 457 pred Kristom až po Mesiáša by malo podľa Daniela uplynúť 69 týždňov, čo zodpovedá 483 rokom. Ak začneme v roku 457 pred Kristom a posunieme sa vpred na časovej osi histórie, dostaneme sa k roku 27.

Slovo *Mesiáš* znamená „pomazaný“. V roku 27 n. l. bol pokrstený Ježiš Kristus, Mesiáš. (Pozri Mat 3,13–17.) Danielovo proroctvo predpovedalo stovky rokov vopred presný rok Kristovho krstu, čas, v ktorom Ježiš začal svoju tri a pol ročnú pozemskú službu.

Uvažuj o úvodných textoch (Rim 5,6–9 a Dan 9,26). Aké pravdy prinášajú tieto verše?

„A po šesťdesiatich a dvoch týždňoch bude vyťatý pomazaný, a niet mu.“ (Dan 9,26). Mesiáš bude „vyťatý“, alebo, ako to vyjadrujú moderné preklady, „zabitý“. Verš dodáva, „a niet mu“. Keď Kristus zomrel, nič nemal a nikým nebol. Vzali mu dokonca aj jeho rúcho (Mat 27,35). Ježiš sa vzdal slávy neba, ponížil sa a zomrel za hriešnikov.

V texte Dan 9,27 sa dozvedáme, že v strede týždňa, teda uprostred posledných siedmich rokov, Kristus „zastaví spaľovanú a pokrmovú obeť“. V polovici tohto sedemdesiateho týždňa, v roku 31, Kristus potvrdil večnú zmluvu svojou krvou a smrťou na kríži a obetný systém stratil akýkoľvek prorocký význam.

Tieto proroctvá odhaľujú, že Kristus, Mesiáš, bude ukrižovaný a spôsobí, že obetný systém prestane mať na jar roku 31 n. l. prorocký význam. Tieto predpovede sa naplnili v každom detaile. Presne na Veľkú noc, keď veľkňaz obetoval veľkonočného baránka, bol za nás obetovaný Kristus.

APLIKÁCIA

■ **Prečítaj si texty Mar 15,38 a Mat 3,15.16. Ako nám tieto verše pomáhajú pochopiť proroctvo z Dan 9,24–27?**

Rok 1844

Tým vykoná obrad zmierenia svätyne za nečistoty Izraelitov, za ich priestupky a za všetky ich hriechy. Tak nech urobí aj pri stane stretávania, ktorý je medzi nimi, uprostred ich nečistôt. (3Moj 16,16)

²⁶Hospodin povedal Mojžišovi: ²⁷„V desiaty deň toho istého siedmeho mesiaca bude Deň zmierenia. Budete mať bohoslužobné zhromaždenie. Budete sa kajať a prinášať Hospodinovi ohňovú obeť. ²⁸V ten istý deň nebudete konať nijakú prácu, lebo je to Deň zmierenia. Za vás sa bude konať obrad zmierenia pred Hospodinom, vaším Bohom. ²⁹Každý, kto by sa v ten deň nekajal, bude odstránený spomedzi svojho ľudu. (3Moj 23,26–29)

Prvých 490 rokov z proroctva o 2300 večeroch a ránoch bolo určených najmä pre židovský národ staroveku a pre príchod Mesiáša. Posledná časť tohto proroctva sa vzťahuje na celý Boží ľud – zo Židov aj z pohanov. Súvisí s očistením nebeskej svätyne a s druhým príchodom Krista.

Prvých 490 rokov sa týka obdobia do prvého príchodu Mesiáša. Toto obdobie sa skončilo v roku 34 n. l. Odpočítaním 490 rokov od 2300 rokov nám zostane 1810 rokov. Týchto druhých 1810 rokov sa vzťahuje na Boží ľud. Ak začneme v roku 34 a pridáme 1810 rokov, dostaneme sa do roku 1844.

Vo svetle obnovenia pravdy o svätyni a nebeskom súde na konci časov Boh v Zj 14,6.7 naposledy vyzýva celé ľudstvo, aby odpovedalo na Jeho lásku, prijal Jeho milosť a žilo zbožne a poslušne.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aký bol dôvod na očistenie svätyne a čo nás to učí o evanjeliu (3Moj 16,16)?

Pre hriechy a nepravosti ľudí musela byť svätyňa každoročne očistená. Udiat sa to mohlo len prostredníctvom krvi zvierat. Bol to jediný spôsob, ako obstáť v deň súdu. Rovnako je to aj s nami. Potrebujeme Spasiteľa, na ktorého život a obeť symbolicky poukazovali zvieratá zabité v Deň zmierenia.

Čo Boh prikázal svojmu ľudu robiť v deň súdu a čo by to malo znamenať pre nás dnes (3Moj 23,26–29)?

Izraeliti mali „ponižovať svoje duše“ (Roh). Tento výraz naznačuje, že sa mali kajať a preskúmať svoje srdcia, vyznať svoje hriechy, činiť pokánie a prosiť Boha, aby ich očistil tak, ako veľkňaz očistil pozemskú svätyňu.

- Prorocké kapitoly Daniel 7–9 a Zjavenie 14 sa zameriavajú najmä na naliehavé výzvy na prípravu na hodinu súdu. Od roku 1844 žijeme v hodine súdu a posolstvo prvého anjela v Zjavení hlása: „Prišla hodina jeho súdu.“ (Zj 14,7) Ako dnes „ponižuješ svoju dušu“?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Tu je rýchly a jednoduchý prehľad proroctva o sedemdesiatich týždňoch z Dan 9,24–27.

(1) 70 týždňov (Dan 9,24).

(2) Sedem týždňov a 62 týždňov – spolu 69 týždňov (Dan 9,25) zo 70 týždňov.

(3) Posledný, sedemdesiaty týždeň (Dan 9,27).

(4) Posledný týždeň je rozdelený – „v polovici týždňa“ (Dan 9,27) – na dve tri a pol ročné časti.

To je všetko. Sedemdesiat týždňov, ktoré sa skladajú zo šesťdesiatich deviatich týždňov a jedného týždňa. A ten posledný týždeň je rozdelený na polovicu. Stačí na začiatok zadať dátum 457 pred Kristom a jednoduchým výpočtom sa na časovej osi dostávame do roku 1844.

Keď sa u Daniela hovorí o 2 300 večeroch a ránoch (Daniel 8), nikde sa priamo neurčuje, kedy sa toto obdobie začína. „Až bude dva tisíce tristokrát večer a ráno, potom bude ospravedlnená svätýňa.“ (Dan 8,14; Roh) Po dvetisíc tristo dňoch – odkedy? Prečo nie od chvíle, keď mal Daniel samotné videnie, „v treťom roku kráľa Belšaccara“ (Dan 8,1)?

To nejde. Videnie u Daniela 8 nezahŕňalo Babylon. Začalo sa až následnými udalosťami, teda Médo-Perziou a pokračovalo Gréckom a Rímom až po „koniec“. Prečo datovať udalosť očistenia svätyne, ktorá je vo videní, od Babylona, o ktorom sa v proroctve nehovorí? Počiatočný dátum vyvrcholenia videnia by mal pochádzať z vnútra samotného videnia, ktoré sa začalo Médo-Perziou a siaha až po „koniec“. To je veľmi veľa rokov. Od ktorého začať počítať? Daniel 8 túto informáciu neobsahuje. Všetko dôležité sa dozvedáme až u Daniela 9.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. V triede diskutujte o úzkom vzťahu medzi evanjeliom a súdom, ako ho je vidieť v týchto dvoch častiach jedného proroctva. Prečo je pre nás spojenie medzi evanjeliom a súdom povzbudením? Ako by toto spojenie malo pomôcť zmierniť strach, ktorý mnohých ovláda v súvislosti s myšlienkou súdu?
2. Uvažujte viac o pravde zjavenej v texte Dan 9,26, že Mesiáš bol „vyťatý“ bez toho, že „by mal vinu“ (ako hovoria niektoré preklady). O čom takýto výklad hovorí? Pre koho bol „vyťatý“ a prečo?
3. Prečítajte si znova texty 3Moj 16,16 a 3Moj 23,26–29. Uvažujte o dôvode čistenia svätyne (3Moj 16,16) a o tom, ako by sa ľudia mali správať, keď sa to bude odohrávať (3Moj 23,26–29). Ako by predobraz očistenia pozemskej svätyne mal ovplyvniť spôsob nášho života?

UCTIEVANIE STVORITEĽA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 1,9; Iz 40,26; 2Kor 5,17; Kol 1,17; Zj 4,11; Ján 19,16–30

ÚVODNÝ TEXT

„Hoden si, Pane a Bože náš, prijať slávu, česť i moc, lebo ty si stvoril všetky veci a z tvojej vôle boli a sú stvorené.“ (Zj 4,11)

Je ľahké vnímať ako samozrejmosť to, čo sa odohráva v našom živote. Malé deti považujú svojich rodičov za samozrejmosť, pretože sú s nimi po celý svoj krátky život. Aj my berieme ako samozrejmosť slnko, oblohu, vzduch či zem pod nohami.

Pozastavil si sa však niekedy nad tým, ako veľmi považujeme za samozrejmosť samotnú existenciu? Položil si si niekedy v údive slávnu filozofickú otázku: *Prečo existuje niečo, namiesto aby neexistovalo nič?*

Prečo už od počiatku existuje náš vesmír a všetka jeho majestátnosť, vznešenosť a krása? Aký logický rozpor by nastal, keby neexistoval ani náš vesmír, ani my v ňom? Podľa jednej z nových vedeckých teórií (majú tendenciu sa meniť) náš vesmír kedysi neexistoval. Inými slovami, naša existencia je podmienená a je zázrak, že tu vôbec sme. A napriek všemožným mýtom o vesmíre, ktorý vzniká absolútne z ničoho alebo je jeho vznik možné opísať matematickými rovnicami, náš vesmír existuje, pretože ho – a všetko v ňom – stvoril Boh, Stvoriteľ.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu siedmej lekcii si bližšie všimneme výzvu prvého anjela: „Klaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,7). Prečo je také dôležité uznávať Boha ako Stvoriteľa? Aký to má vplyv na náš pohľad na Neho a vlastne na celé poslanstvo evanjelia?

- Zj 1,9: Úvod do témy (nedeľa)
- Zj 14,7: Boh – veľký Tvorca všetkého (pondelok)
- Ž 139,15–18: Boh – môj blízky Tvorca (utorok)
- Kol 1,13–17; Ján 19,16–30: Ježiš – náš Stvoriteľ a Vykupiteľ (streda a štvrtok)

SPOLOČNÍK V SÚŽENÍ

Ja, Ján, váš brat a spoločník v súžení, kráľovstve a vytrvalosti v Ježišovi, bol som pre Božie slovo a svedectvo o Ježišovi na ostrove Patmos. (Zj 1,9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Po svojom vystúpení do neba (Sk 1,9) Ježiš navštívil Jána, posledného zo žijúcich apoštolov. Ján bol vtedy na ostrove Patmos, kam ho vyhнал neľútostný rímsky cisár Domicián.

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 1,9). Pozri tiež Mat 13,21; Sk 14,22 a Ján 16,33. Aké poslanstvo sa nachádza v týchto veršoch pre všetkých, ktorí sa snažia nasledovať Ježiša v tomto svete?

Ján, oddelený od podpory svojej rodiny, priateľov a kresťanskej komunity, nezostal sám v súženiach a problémoch, ktorým čelil ako Ježišov nasledovník. Jeho služba sa neskončila. Jeho svedectvo nebolo úplné. Nadprirodzená bytosť oslnivého jasu navštívila Jána na tomto osamelom ostrove a priniesla mu poslanstvo priamo od Božieho trónu. Toto poslanstvo od Ježiša sa malo ozývať v priebehu nasledujúcich storočí. Bolo to poslanstvo nádeje pre jednotlivé generácie, ale najmä poslanstvo, ktoré malo pripraviť Boží ľud posledných dní na Ježišov príchod. Je to nielen vážne a varovné poslanstvo, ale aj poslanstvo povzbudenia pre čas konca, keď sa pripravujeme čeliť skúškam posledných dní (alebo akýmkoľvek skúškam, ktorým teraz možno čelíme).

Ak by sme vošli do jaskyne, kde podľa tradície Jána navštívil nebeský anjel s prorockým videním Zjavenia, okamžite by sme si všimli slová umiestnené na doske pri jej vchode, ktoré zhŕňajú celú knihu Zjavenie: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,7)

Ústrednou témou knihy Zjavenie je uctievanie. Boli sme stvorení ako uctievajúce bytosti. Každý z nás niečo alebo niekoho uctieva. Právě uctievanie, uctievanie Stvoriteľa, nám umožňuje objaviť skutočný zmysel života. Dáva nám dôvod žiť. Dáva nám nielen niečo, za čo sme ochotní zomrieť, ale čo je ešte dôležitejšie, niečo, pre čo máme dôvod žiť, a ak je to potrebné, aj znášať súženia. A naozaj, keď prídu posledné krízy, lepšie pochopíme slová, že, „do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia“ (Sk 14,22).

APLIKÁCIA

- Verní Boží služobníci, ako Ján, často čelili utrpeniu a súženiu. V dnešnej konzumnej dobe očakávame pohodlný a bezpečný život. Prečo sme teda tak často prekvapení, keď do nášho života zasiahnu ťažkosti a problémy? (Pozri 1Pet 4,12–15.)

UCTIEVAJTE STVORITEĽA

Volal mohutným hlasom: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,7)

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 14,7). Ako sa končí posolstvo prvého anjela? Akú záverečnú výzvu prináša posolstvo o hodine súdu? (Pozri tiež Iz 40,26; Ján 1,1–3 a Rim 1,20.) **OSOBNÉ ŠTÚDIUM**

Text Zj 14,7 sa končí jasnou výzvou na uctievanie Boha ako nášho Stvoriteľa. Toto volanie je mimoriadne dôležité práve teraz, keď väčšina vedeckého a dokonca aj kresťanského sveta prijala evolúciu, učenie, ktoré zasahuje do samotného srdca všetkého, čo je biblické a kresťanské. Ak by bola evolúcia pravdivá, naša viera by bola nevyhnutne klamstvom. Ide teda o vážne napätie. Posledná výzva knihy Zjavenie má svoje korene v prvej knihe Biblie, *Genezis*. Nikdy úplne nepochopíme problémy tohto kozmického zápasu o uctievanie, pokiaľ nepochopíme význam stvorenia. „Na počiatku stvoril Boh nebo a zem.“ (1 Moj 1,1) Tento verš je základom celého Písma. „Na počiatku stvoril Boh.“ Hebrejské slovo pre „stvorit“ v tejto pasáži je *bara*, sloveso, ktorého subjekt (teda kto tvorí) je vždy spojený so samotným Bohom.

Aby sme získali základnú predstavu o tom, aká neobmedzená je Božia moc, uvažujme aspoň o jednom objekte Jeho stvorenia – o Slnku. Slnko vyprodukuje za sekundu viac energie, ako ľudstvo vyprodukovalo od počiatku vekov s využitím dreva, ropy, plynu, uhlia, jadrového paliva, vetra a slnečného žiarenia.

Slnko má priemer približne 1 392 000 kilometrov. Je také veľké, že by sa doň vošlo viac ako milión planét veľkosti Zeme. Ale Slnko je len jednou z približne dvesto (niektoré odhady hovoria až o štyristo) miliárd hviezd v našej hviezdnej sústave, galaxii nazývanej *Mliečna cesta*. A napriek svojej veľkosti je vlastne úplne malé. Hviezda zvaná *Pišťolová hviezda* je takmer dva miliónkrát jasnejšia ako Slnko a každých dvadsať sekúnd vyžiari toľko energie ako Slnko za celý rok. Do sféry Pišťolovej hviezdy sa ľahko zmestí milión hviezd veľkosti nášho Slnka. Už táto jediná vec sa úplne vymyká našej predstave o veľkosti stvorenia.

Stvorenie odhaľuje Boha úžasnej a neobmedzenej moci. Jeho tvorivá sila nielenže priviedla k existencii nebo a zem, ale celé stáročia konala aj v prospech Jeho ľudu. On je Boh, ktorý stvoril tento svet, ktorý je vždy prítomný v tomto svete a ktorý nikdy neopustí svoj ľud na tomto svete.

- **Ohromujúca veľkosť stvorenia umocňuje realitu Božej lásky. Ukazuje, že napriek tomu, akí sme v porovnaní so zvyškom stvorenia malí, Kristus za nás zomrel. Ako by sme mali rozumieť tejto skutočnosti?**

APLIKÁCIA

BOH, KTORÝ JE BLÍZKO

¹⁵Moje kosti neboli skryté pred tebou, keď som vznikol v skrytosti, utkávaný v najspodnejších častiach zeme. ¹⁶Tvoje oči ma videli už v zárodku, všetko to bolo zapísané v tvojej knihe; dni boli určené, skôr než ktorýkoľvek z nich nastal. ¹⁷Ako si vážim tvoje myšlienky, Bože, aký nesmierny je ich počet. ¹⁸Keby som ich mal spočítať, bolo by ich viac ako piesku. Len čo sa zobudím, som s tebou. (Ž 139,15–18)

²⁶On... vymedzil ľuďom čas a hranice bývania, ²⁷aby hľadali Boha, či by ho nejako nenahmatali a nenašli, hoci od nikoho z nás nie je ďaleko. (Sk 17,26.27)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh stvorenia, ktorý priviedol k existencii hviezdy a planéty, ktorého úžasná sila stvorila túto planétu a naplnila ju živým stvorenstvom, je tiež Bohom, ktorý sa zaujíma o každého z nás. On je Boh, ktorý vyslobodil svoj ľud z egyptského otroctva, ktorý ho viedol na jeho putovaní púšťou, ktorý dal z neba pršať mannu, spôsobil pád múrov Jericha a porazil nepriateľov Izraela. Ten istý Boh, ktorý uvoľnil svoju nekonečnú moc na stvorenie vesmíru, uvoľňuje túto nekonečnú moc, aby porazil sily zla, ktoré vedú boj o naše duše.

Čo nás nasledujúce verše učia o Božej blízkosti?

2Kor 5,17

Ž 139,15–18

Sk 17,26.27

Kol 1,17

Teológovia hovoria o *transcendencii* Boha. Táto myšlienka ukazuje, že Boh existuje nad celým stvorením a vo všetkom ho presahuje. Druhý koncept hovorí o *imanencii* Boha. Táto myšlienka vyjadruje, že Boh tiež určitým spôsobom existuje v našom svete. A ako ukazujú biblické dejiny, Boh v našom svete veľmi komplexne pôsobí. Hoci Pán prebýva na „vysokom a svätom mieste“, je zároveň s každým človekom „skrúšeným a pokorným v duchu“ (Iz 57,15). Ako sám Ježiš povedal, keď hovoril o svojich verných nasledovníkoch: „Ja v nich a ty vo mne, aby boli tak dokonale jedno, aby svet poznal, že si ma ty poslal a zamieroval si si ich tak ako mňa.“ (Ján 17,23) Božie spojenie s nami už nemôže byť dôvernejšie a bližšie.

Dobrou správou o našom Bohu je, že Jeho veľkosť a moc sú také obrovské, že siahajú naprieč vesmírom a do života každého z nás. Sľubuje, že nás pretvorí, sformuje, premení na podobu Jeho obrazu. Čo to pre nás znamená? Boh, ktorý stvoril a udržiava miliardy galaxií, je nielen ten istý Boh, v ktorom „žijeme, hýbeme sa a sme“ (Sk 17,28), ale pôsobí aj v našich srdciach, aby nám dal nové srdcia, aby nás očistil od hriechu a urobil z nás nové stvorenia v Kristovi. Aké mocné a utešujúce je vedomie, že náš Boh, Boh s takou mocou, nás miluje a stará sa o nás!

APLIKÁCIA

- Ako sa môžeme naučiť čerpať nádej a útechu z pochopenia *imanencie* Boha? Alebo ťa to desí, pretože Boh pozná tvoje najtemnejšie tajomstvá? Ako ťa v tomto kontexte môže evanjelium naplniť pokojom?

EVANJELIUM, SÚD, STVORENIE

¹³On [Otec] nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, ¹⁴v ktorom máme vykúpenie a odpustenie hriechov. ¹⁵On je obraz neviditeľného Boha, prvorodený všetkého tvorstva. ¹⁶Ved' v ňom bolo stvorené všetko na nebi i na zemi, viditeľné i neviditeľné, tróny i panstvá, kniežatstvá a mocnosti, všetko je stvorené skrze neho a pre neho. ¹⁷A on je pred všetkým a všetko pretrváva v ňom. (Kol 1,13–17)

Zhrňme si posolstvo prvého anjela: *večné evanjelium, hodina súdu, uctievanie Stvoriteľa*. Všetky tri myšlienky spolu veľmi úzko súvisia. Keď stojíme pred naším Stvoriteľom na súde, je to len evanjelium, ktoré nám dáva nádej. „A tak teraz už nieto nijakého odsúdenia tým, ktorí sú v Kristu Ježišovi, ktorí nechodia podľa tela, ale podľa Ducha.“ (Rim 8,1; Roh) Žiadne odsúdenie teraz – a už vôbec nie na súde na konci vekov.

Dôraz na to, že Boh je Stvoriteľ, je pre prítomnú pravdu nesmierne dôležitý. A to najmä v súvislosti s evolučným pohľadom na vznik života. Evolúcia, aj keď je oblečená do „kresťanského“ odevu, ohrozuje totiž samotný základ kresťanskej viery.

Napriek tomu, uprostred náporu evolučného myslenia, Boh vzbudil cirkev, ľud, ktorého už *samotný názov* je svedkom proti myšlienke evolúcie – ľud, ktorý má hlásať základnú pravdu Boha ako nášho Stvoriteľa a Vykupiteľa.

Prečítaj si texty Ef 3,9; Kol 1,13–17; Zj 4,11 a Rim 5,17–19. Čo tieto verše hovoria o Ježišovi ako Stvoriteľovi a Vykupiteľovi?

Všimnime si, ako úzko sú spojené obe roly Ježiša Krista – Stvoriteľ a Vykupiteľ. V momente, keď sa jeho úloha Stvoriteľa umenšuje, ako to nevyhnutne robí evolúcia, automaticky sa otáznik kladie aj za jeho úlohou ako nášho Vykupiteľa. Ježiš nás prichádza vykúpiť z hriechu, zo smrti, z utrpenia a násilia. Ale keď hriech, smrť, utrpenie a násilie sú, ako učí evolúcia, samotnými prostriedkami vzniku a existencie života, z čoho a prečo by nás Kristus mal vykúpiť? Boh nás ide vykúpiť zo samotného procesu, ktorý použil pri stvorení? Takéto uvažovanie je nesmierne nebezpečným klamstvom.

A čo je ešte horšie, evolúcia sa vysmieva samotnej myšlienke Ježišovej smrti na kríži. Prečo? Apoštol Pavol (pozri Rim 5,17–19) neoddeliteľne spája Adamov prvotný hriech so smrťou Ježiša. Medzi Adamom a Ježišom je teda priame spojenie. V žiadnom evolučnom modeli však cez nijakého bezhriešneho Adama nemohla prísť smrť, pretože smrť – milióny rokov evolučného vývoja – bola údajne tou silou, ktorá bola potrebná na stvorenie Adama.

Evolúcia teda hneď od začiatku ničí biblický koncept kríža. Naproti tomu adventisti siedmeho dňa stoja ako živý svedok proti tomuto omylu tým, že vyzývajú svet, aby uctieval Stvoriteľa.

- Pokús sa vlastnými slovami vysvetliť, prečo evolučný pohľad na vznik života odporuje myšlienke, že potrebujeme Vykupiteľa.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

STVORITEĽ NA KRÍŽI

¹⁷Niesol si kríž a šiel na miesto nazývané Lebka, po hebrejsky Golgota. ¹⁸Tam ho ukrižovali a spolu s ním aj iných dvoch, z jednej i z druhej strany, a Ježiša uprostred. ¹⁹Pilát napísal aj nápis a dal ho zavesiť na kríž. Bolo tam napísané: „Ježiš Nazaretský, kráľ Židov.“ ... ²⁸Potom, keďže Ježiš vedel, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: „Som smädný!“ ²⁹Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda špongiu nasiaknutú octom na yzopovú palicu a podali mu ju k ústam. ³⁰Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: „Je dokonané!“ Naklonil hlavu a odovzdal ducha. (Ján 19,17–19,28–30)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Žasneme nad Božím stvorenstvom a Boha uctieваме ako svojho Stvoriteľa. Rovnaký dôraz však kladieme aj na skutočnosť, že Kristus, okrem toho, že je Stvoriteľ, je aj náš Vykupiteľ. Boh, ktorý nás stvoril, je ten istý Boh, ktorý nás vykúpil. Boh, ktorý povedal „utvorme človeka na svoj obraz, na svoju podobu“ (1Moj 1,26), je ten istý, ktorý na kríži volal: „Ēli, Ēli, lema sabachthani?“, čo znamená: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ (Mat 27,46) Je potrebné hľadať ďalšie dôvody, prečo sa máme *bát Boha* a prečo *Mu máme vzdávať slávu* a uctievať Ho?

Ako môžeme ako padlé ľudské bytosti primerane reagovať na takú úžasnú pravdu? Čo by sme mohli urobiť ako odpoveď na Božie dielo pre nás? V posolstve prvého anjela sa dozvedáme, čo máme robiť: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,7)

Prečítaj si Jánov príbeh o Ježišovi na kríži (Ján 19,16–30). Pri jeho čítaní myslí na biblické texty o tom, že máme hľadiet na Ježiša ako na Stvoriteľa, v ktorom „bolo stvorené všetko na nebi i na zemi, viditeľné i neviditeľné, tróny i panstvá, kniežatstvá a mocnosti, všetko je stvorené skrze neho a pre neho“ (Kol 1,16). Ako máme reagovať na tento úžasný prejav Božej lásky?

Výzva prvého anjela uctievať Stvoriteľa prišla po kríži, keď sa celý vesmír a Kristovi nasledovníci dozvedeli, že Ten, ktorý „stvoril nebo i zem, more i pramene vôd“, je ten istý, ktorý, hoci bol Bohom, „vzal na seba podobu služobníka a stal sa podobný ľuďom a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka, ponížil sa a stal sa poslušným až na smrť, a to smrť na kríži“ (Fil 2,7.8).

Aká úžasná predstava to musela byť pre tých, ktorí poznali Ježiša už predtým, ako prišiel na zem ako ľudská bytosť. Niet divu, že Ho uctievali aj nebeské bytosti. Pokiaľ ide o nás, vykúpených Jeho krvou, čo iné by sme mali robiť, než uctievať nášho Stvoriteľa a nášho Vykupiteľa?

APLIKÁCIA

- Prečo je vo svetle kríža také bludné domnievať sa, že padlí ľudia môžu čokoľvek pridať k tomu, čo urobil Kristus na kríži? Ktoré z našich činov a snažení by mohli akokoľvek „vylepšiť“ to, čo už pre nás Stvoriteľ a Vykupiteľ urobil?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Uctievanie Boha je ústredným bodom Písma a vždy bolo jadrom sváru nielen pre celé ľudstvo, ale aj pre Boží ľud. V celej Starej zmluve proroci karhali Boží ľud pre uctievanie iných bohov alebo aj pre uctievanie Hospodina podľa tradícií pohanského sveta. Konflikt medzi uctievaním Boha alebo uctievaním iných „bohov“ patrí k samotnej podstate kozmického konfliktu a bol sprevádzaný ignorovaním Božieho zákona.

„Uctievanie sa týka najzákladnejšieho aspektu ľudskej existencie v tom, že súvisí s tým, čo by ľudia ako živé tvory mali robiť, keď sú konfrontovaní s prítomnosťou Stvoriteľa. ... Len tí, ktorí sú nažive, môžu uctievať Pána; mŕtvi Ho nemôžu chváliť a uctievať. ... Ten, ktorý nás stvoril, nás pozýva, aby sme odovzdali svoje životy v akte uctievania, aby sme ich od Neho dostali späť obohatené a použili ich pre dobro iných. Uctievanie súvisí so samotnou povahou a účelom našej existencie a s potrebou mať centrum mimo nás samých, ktoré nás oslobodzuje od sebecka. Neuctievať Boha znamená stratiť dôvod existencie; znamená to existovať v stave dezorientácie, a preto umierať, smerovať k úplnému zániku, pretože sme odpojení od samotného zdroja života.“ (RODRÍGUEZ, Ángel Manuel: *„Uzavretie kozmického konfliktu: Úloha Posolstva troch anjelov.“* s. 42.)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Zaoberajte sa viac myšlienkou, prečo v padlom svete nestačí byť stvorený Bohom. Prečo potrebujeme aj zaslúbenie vykúpenia?
2. Zamyslite sa nad nejakou skúsenosťou, v ktorej ste neomylné videli, ako Božia moc pôsobí vo vašom živote. Akým spôsobom vám Boh takto osobne ukázal svoju lásku? Uvažujte teraz nad tým, že toto je Boh, ktorý stvoril celý vesmír! A tento Boh nás miluje natoľko, že sa stará o náš život. Prečo by nás táto realita mala nielen naplňovať pokojom, ale aj viesť nás k pokore?
3. Ak by bola evolúcia realitou, ako by sme mohli uctievať Stvoriteľa, ktorý použil miliardy rokov smrti, násilia, ničenia, utrpenia a hromadného vymierania, aby nás stvoril, a zároveň nám poskytol úplne iný príbeh v Genezis o tom, ako sme boli stvorení? Mali by sme Ho aj napriek tomu uctievať? Prečo? Preto, že nám tisíce rokov klamal o tom, ako sme sa za zemi objavili?

Týždeň od 14. do 20. mája

SOBOTA A ČAS KONCA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Jak 2,8–13; 5Moj 5,12–15; Ž 33,6,9; Zjavenie 14; 2Pet 3,13; Zj 21,1

ÚVODNÝ TEXT

⁸Mne najmenšiemu od všetkých svätých je daná tá milosť zvestovať pohanom nevystihnuteľné bohatstvo Kristovo a osvietiť všetkých, čo a aká je to správa tajomstva, skrytého od vekov v Bohu, ktorý stvoril všetko skrze Ježiša Krista... (Ef 3,8,9; Roh)

Podstatou ľudskej dôstojnosti je všeobecnosť stvorenia. Boh nás stvoril a táto skutočnosť dáva hodnotu každej ľudskej bytosti. Nenarodené dieťa v matknom lone, kvadruplegický tínedžer, mladý dospelý s Downovým syndrómom alebo stará mama postihnutá Alzheimerovou chorobou – tí všetci majú pre Boha nekonečnú hodnotu. Boh je ich Otec a oni sú Jeho synovia a dcéry. „²⁴Boh, ktorý stvoril svet a všetko, čo je v ňom, tento Boh, keďže je Pánom neba i zeme, nebýva v chrámoch zhotovených rukami, ²⁵ani si nedá slúžiť ľudskými rukami, ako keby niečo potreboval, veď on dáva všetkému život, dych a všetko. ²⁶On z jedného stvoril celé ľudské pokolenie, aby obývalo celý povrch zeme...“ (Sk 17,24–26)

Máme spoločné dedičstvo. Patríme do jednej rodiny. Sme bratia a sestry, ktorých sformoval ten istý Boh. On nám dal podobu a vdýchol do nás život. Stvorenie poskytuje každému z nás skutočný pocit vlastnej hodnoty. Keď sa gény a chromozómy spojili a vytvorili jedinečnú biologickú štruktúru tvojej osobnosti, Boh o tom vedel a využil to na tvoje stvorenie. V celom vesmíre nie je už nikto taký ako ty. Si jedinečný, osobitý, vzácny. Si bytosť takej nesmiernej hodnoty, že Boh, ktorý stvoril vesmír, vzal na seba naše smrteľné telo a obetoval sa za teba a tvoje hriechy!

OSNOVA LEKCIE

V centre pozornosti ôsmej lekcie je „sobota“, deň, ktorý pri stvorení Boh oddelil ako jedinečný a svätý, ako to pripomína aj Desatoro. Lekcia otvára tému soboty vo svetle posolstva troch anjelov, ktorí vedú k úcte a rešpektu voči Stvoriteľovi v každom čase, zvlášť však v závere dejín.

- Zj 14,7; Rim 14,10: Náš rešpekt voči Sudcovi a Stvoriteľovi (nedeľa)
- 1Moj 2,1–3: Sobota – pripomienka nášho pôvodu a Stvoriteľa (pondelok)
- Ž 33,6–9; Heb 11,3: Odmietnutie stvorenia – odmietnutie soboty (utorok)
- Zj 14,7.9.12: Výzva na rešpektovanie Božieho zákona (streda)
- Iz 66,23: Sobota – predchuť obnoveného sveta (štvrtok)

SÚD, STVORENIE A ZODPOVEDNOSŤ

Ale ty, prečo odsudzuješ svojho brata? Alebo ty, prečo opovrhuješ svojím bratom? Všetci sa totiž postavíme pred Boží súdny stolec. (Rim 14,10)

⁸Dobre robíte, ak uskutočňujete kráľovský zákon podľa Písma: Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého! ⁹Ak však niekoho uprednostňujete, páchate hriech a Zákon vás usvedčuje z jeho prestúpenia. ¹⁰Ved' keby niekto zachoval celý Zákon, ale prestúpil by ho v jednom prikázaní, previnil by sa proti všetkým. ¹¹Ved' ten, ktorý povedal: Nescudzoložíš!, povedal aj: Nezabíjaj! A keď aj necudzoložíš, ale zabíjaš, prestupuješ Zákon. ¹²Hovorte a konajte tak ako tí, čo majú byť súdení podľa zákona slobody! ¹³Bez milosrdenstva čaká súd na toho, kto nepreukázal milosrdenstvo. Milosrdenstvo však víťazí nad súdom. (Jak 2,8–13)

Ak sme len komplexom náhodne vytvorených buniek a produktom neočakávaných okolností, potom život nemá príliš veľký zmysel. Ak sme len jedným z približne ôsmich miliárd ľudí, ktorí navzájom zápasia o životný priestor na našej planéte, život stráca svoj zmysel a jediným cieľom sa stáva prežiť a odovzdať svoje gény ďalej. Naproti tomu biblický koncept stvorenia poskytuje dôvod žiť a vyzdvihuje morálny imperatív života. Boli sme stворení Bohom a zodpovedáme sa Mu za svoje činy. Ten, ktorý nás stvoril, nás berie na zodpovednosť. On ustanovil absolútne hodnoty, ktoré platia dokonca aj vo svete „morálneho relativizmu“.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o textoch Zj 14,7; Rim 14,10 a Jak 2,8–13. Ako súvisí súd s tým, že máme zodpovednosť konať správne a zároveň sa máme zodpovedať za to, ako sme konali? Ako je v týchto veršoch prepojený súd s Božími prikázaniami a s uctievaním?

Posolstvo troch anjelov v Zjavení 14 oznamuje, že „prišla hodina jeho súdu“ (Zj 14,7). Keďže nás Boh stvoril so schopnosťou robiť morálne rozhodnutia, sme zodpovední za rozhodnutia, ktoré robíme. Ak by sme boli iba náhodným zhľukom buniek a produktom dedičnosti a prostredia, naše činy by do značnej miery určovali sily, nad ktorými by sme nemali žiadnu kontrolu.

Súd však v sebe zahŕňa morálnu zodpovednosť. V tejto krízovej hodine dejín, v hodine súdu, nás Boh povoláva, aby sme sa rozhodovali vo svetle večnosti. Úprimná výzva prvého anjela klaňať sa „tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd“ (Zj 14,7), uznáva, že základom každého uctievania je skutočnosť, že nás stvoril Boh.

Medzitým naše zachovávanie soboty ako siedmeho dňa dokazuje našu vieru, že Ježiš je hodný toho, aby sme Ho uctievali ako nášho Stvoriteľa. Zachovávanie soboty je znamením, že prijímame Desatoro ako Bohom inšpirované princípy pre život v plnosti. Pretože zákon je základom Božej vlády a zjavením Jeho charakteru, stáva sa normou a kritériom súdu. Naša vernosť prikázaniu soboty je uznaním nášho záväzku žiť život podriadený Stvoriteľovi.

- **Ako naše chápanie stvorenia ovplyvňuje naše konanie? Aký vplyv má na naše rozhodnutia dedičnosť a prostredie, z ktorého pochádzame? Ako môžeme z Božej milosti prekonať charakterové nedostatky, pre ktoré sme sa sami dobrovoľne nerozhodli, ale vyplývajú z našej genetiky a prostredia, z ktorého pochádzame?**

APLIKÁCIA

SOBOTA A STVORENIE

¹Takto boli dokončené nebesia, zem i všetky ich zástupy. ²Siedmeho dňa Boh dokončil svoje dielo, ktoré konal, a v siedmy deň si Boh odpočinul od všetkého, čo utvoril. ³Boh požehnal siedmy deň a posvätil ho, lebo v ten deň Boh prestal vykonávať celé svoje stvoriteľské dielo, ktoré utvoril. (1Moj 2,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Náš svet zúfalo potrebuje upokojujúce posolstvo Stvoriteľa, preto nám Boh dal sobotu. V polovici 19. storočia, keď evolučná hypotéza zasiahla intelektuálny svet, poslal Boh posolstvo neuveriteľnej nádeje. Tomu posolstvu sa venujeme aj v našom štúdiu a nachádza sa v Zj 14,6.7.

Satan sa všemožne pokúšal prekrúcať myšlienku stvorenia, pretože nenávidí Ježiša a nechce, aby sa Mu dostalo uctievania, ktoré Mu patrí ako nášmu Stvoriteľovi a Vykupiteľovi. Sobota je súčasťou veľkého sporu o to, že Krista oprávnene uctieваме ako nášho Stvoriteľa. Božie posolstvo pre čas konca vyzýva celé ľudstvo, aby sa vrátilo späť k uctievaniu Krista ako Stvoriteľa neba a zeme. Základom každého uctievania je skutočnosť, že On nás stvoril.

Prečítaj si texty 1Moj 2,1–3; 2Moj 20,8–11 a 5Moj 5,12–15 v kontexte veršov Zj 14,6.7. Ako sa v prikázani o sobote prepája správa o stvorení so správou o vykúpení?

Sobota je večným symbolom nášho odpočinku v Hospodinovi. Je to zvláštny znak vernosti Stvoriteľovi (Ezech 20,12.20). Nejde o nejakú samoúčelnú požiadavku. Naopak, sobota odhaľuje, že pravé odpočinutie od spravodlivosti zo skutkov sa nachádza v Bohu. Sobota hovorí o Bohu, ktorý pre nás dosiahol to, čo by sme my sami nikdy nedokázali.

Písmo nás vyzýva, aby sme každú sobotu odpočívali v Jeho láske a starostlivosti. Sobota je symbolom odpočinku, nie skutkov; je vyjadrením milosti, nie zákonníctva; pôsobí ako uistenie, nie odsúdenie; vedie nás k spoľahnutiu sa na Boha, nie na seba. Každú sobotu sa radujeme z Jeho dobroty a chválime Ho za spásu, ktorú môžeme nájsť iba v Kristovi.

Sobota je tiež večným spojením medzi dokonalosťou Edenu v minulosti a slávou nového neba a novej zeme v budúcnosti (Iz 65,17; Zj 21,1).

Sobota nás volá späť k našim koreňom. Spája nás s našou pôvodnou rodinou. K sobote sa ľudia vracajú od začiatku času. Je to neprerušené spojenie v čase s naším stvorením. Udržiava nás sústredených na slávnú pravdu, že sme Božie deti. Pozýva nás mať dôverný, blízky vzťah s Bohom.

APLIKÁCIA

- Ako je prikázanie o sobote naznačené v Zj 14,6.7? Prečo je sobota dôležitá pre posolstvo o konci času? (Pozri 2Moj 20,8–11.)

VÔBEC NIE ZANEDBATEĽNÝ PODVOD

⁶Hospodinovým slovom boli utvorené nebesia a dychom jeho úst všetky ich zástupy. ⁷Zhromaždil morské vody ako do priehrady, oceány vliat do nádrží.

⁸Nech sa celá zem bojí Hospodina, nech sa ho obávajú všetci obyvatelia sveta, ⁹lebo povedal – a stalo sa, rozkázal – a povstal svet. (Ž 33,6–9)

Vo viere chápeme, že Božie slovo stvárnilo svet tak, že z neviditeľného povstalo viditeľné. (Heb 11,3)

V snahe zničiť jedinečnosť nášho stvorenia prišiel diabol so zdanlivo nenápadným podvrhom. Žiaľ, prijímajú ho aj niektorí z nás. Ten podvrh sa nás snaží presvedčiť, že „Boh je síce hlavnou príčinou stvorenia, ale trvalo mu dlhé veki, kým stvoril život. Evolúcia je proces, ktorý Boh pri svojom tvorení použil.“ Takýto prístup sa pokúša zosúladiť „vedecké údaje“ s opisom stvorenia, ktorý nachádzame v knihe Genezis. Tvrdí, že dni stvorenia sú dlhé, neurčité časové obdobia a že život na zemi je v skutočnosti starý miliardy rokov.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o úvodných textoch (Ž 33,6–9 a Heb 11,3). Čo nám tieto biblické pasáže hovoria o spôsobe, akým Boh stvoril svet?

Biblická správa je jasná. Boh „povedal – a stalo sa, rozkázal – a povstal svet“ (Ž 33,9). „Vo viere chápeme, že Božie slovo stvárnilo svet...“ (Heb 11,3). Prvá kapitola knihy Genezis potvrdzuje, že Boh stvoril svet za šesť doslovných dvadsaťtyrihodinových dní a v siedmy deň odpočíval. Jazyková štruktúra Genezis 1 a 2 nepripúšťa nič iné. Dokonca aj učitelia, ktorí neveria v doslovné šesťdňové stvorenie, uznávajú, že zámerom autora bolo vyrozprávať šesťdňové stvorenie. Hebrejské slovo pre „deň“ v Genezis 1 je *jom*. Vždy, keď je v Biblii toto slovo spojené s číslkou (prvý deň, druhý deň a podobne), označuje časové obdobie, ktoré trvá dvadsaťtyri hodín. V celej Biblii nie je jediný prípad, kde by číslka modifikujúca podstatné meno *jom* označovala neurčité obdobie. Bez výnimky je to vždy dvadsaťtyrihodinový časový úsek.

Okrem toho, ak Boh nestvoril svet za šesť doslovných dní, aký význam by mal siedmy deň – sobota? Prečo by jej svätenie Boh prikazoval? Nemalo by absolútne žiadny zmysel zachovávať sobotu ako večné dedičstvo šesťdňového stvoriteľského týždňa, ak by sa šesťdňový stvoriteľský týždeň na počiatku vôbec neuskutočnil. Prijatá teória stvorenia, ktoré by trvalo neopísateľne dlhé obdobie, znamená spochybniť samotnú potrebu zachovávanie siedmeho dňa ako pamätníka stvorenia. Takýto prístup by zároveň vyvolával vážne otázky týkajúce sa integrity Písma.

Útokom na sobotu satan spochybňuje samotné jadro Božej autority. Ved' čo môže byť účinnejšie pri ničení soboty ako pripomienky šesťdňového stvorenia, než popieranie toho, že sa stvorenie za šesť dní uskutočnilo? Niet divu, že toľko ľudí, vrátane kresťanov, ignoruje dôležitosť soboty ako siedmeho dňa. Aká výborná pozícia pre konečný podvod.

■ Pokús sa vlastnými slovami vysvetliť, prečo stvorenie za nezmerateľne dlhé obdobie odporuje biblickej správe. Prečo je to problém?

APLIKÁCIA

STVORENIE, SOBOTA A ČAS KONCA

Volal mohutným hlasom: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,7)

Po nich nasledoval iný, tretí anjel, ktorý mohutným hlasom volal: „Ak sa niekto bude kľaňať šelme a jej obrazu a prijme znak na svoje čelo alebo na ruku...“ (Zj 14,9)

V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša. (Zj 14,12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Veľký spor, ktorý sa začal v nebi pred tisícročiami, sa týkal otázky Božej autority. Výzva zostáva rovnaká aj dnes.

Uvažuj o úvodných textoch a zhrň ich posolstvo v nasledujúcich riadkoch. Čo je hlavnou myšlienkou týchto textov?

Zj 14,7 je výzva na...

Zj 14,9 varovanie pre...

Zj 14,12 opisuje ľudí, ktorí...

Tieto pasáže objasňujú myšlienku, o ktorej sme už hovorili: že uctievanie bude v posledných dňoch ústredným problémom konfliktu medzi dobrom a zlom, Kristom a satanom. Uctievanie Stvoriteľa alebo šelmu? A pretože stvorenie tvorí základ celej našej vierouky (veď napokon, čo z by zostalo z našej viery, keby Boh nebol naším Stvoriteľom?), sobota ako siedmy deň – začlenená do samotnej správy o stvorení v Genezis (1Moj 2,1–3) – predstavuje večné a nemenné znamenie tohto stvorenia. Je to jeden z najdôležitejších symbolov našej vierouky.

Zmocniť sa soboty a zmeniť ju znamená zmocniť sa autority samotného Boha, ktorá Mu náleží ako jedinému pravému Stvoriteľovi. Útok na sobotu znamená odstrániť Boha a snažiť sa zaujať Jeho miesto (2Tes 2,4).

Samozrejme, skutočným problémom posledných dní je naša láska a vernosť Ježišovi. Ale podľa Biblie je táto láska vyjadrená v poslušnosti prikázaniam (1Ján 5,3; Zj 14,12) – a len sobota medzi prikázaniami ako jediná ukazuje na Boha ako Stvoriteľa (2Moj 20,8–11). Niet divu, že to bude vonkajší symbol záverečného rozdelenia medzi tými, ktorí uctievať Boha a tými, ktorí uctievať šelmu (Zj 14,11.12). Vzhľadom na to, aká zásadná a dôležitá je sobota pre všetko ostatné, je ťažké pochopiť, ako by mohla rozhodujúca otázka uctievania Stvoriteľa súvisieť s niečím iným.

APLIKÁCIA

- **Mnoho ľudí tvrdí, že nezáleží na tom, ktorý deň sa slávi ako sobota, stačí, že jeden deň svätíme. Ako by si na tento argument odpovedal s použitím Písma?**

SOBOTA A VEČNÝ ODPOČINOK

Lebo hľa, ja tvorím nové nebesia a novú zem, na predchádzajúce sa viac nebude spomínať a ani neprídu na myseľ. (Iz 65,17)

„Lebo ako nové nebesia a nová zem, ktoré ja tvorím, stoja predou mnou,“ znie výrok Hospodina, „tak bude trvať vaše potomstvo a vaše meno.“ (Iz 66,22)

Podľa jeho prisľúbenia očakávame nové nebo a novú zem, v ktorých prebýva spravodlivosť. (2Pet 3,13)

Videl som nové nebo a novú zem, lebo prvé nebo a prvá zem sa pominuli a ani mora už niet. (Zj 21,1)

Sobota je útočiskom vo svete naplnenom únavou, bolesťou a vyčerpaním. Každý týždeň opúšťame starosti tohto sveta a vstupujeme do ústrania – do Božej soboty. Významný židovský autor Abraham Heschel nazval sobotu „chrámom v čase“. Každý siedmy deň zostupuje Boží nebeský palác z neba na zem a Hospodin nás na celý deň pozýva do slávy svojej prítomnosti, aby sme s Ním strávili čas dôverného spoločenstva.

Heschel vo svojej knihe o kráse, vážnosti a význame soboty píše: „Sobota je metaforou raja a svedectvom o Božej prítomnosti; v našich modlitbách očakávame mesiášsku éru, ktorá bude sobotou, a každý sabat nás na túto skúsenosť pripravuje: ak sa človek nenaučí vychutnávať si chuť soboty, ... nebude schopný vychutnať si ani chuť večnosti vo svete, ktorý má prísť.“

Pri stvorení pre nás Ježiš postavil zvláštny príbytok, v ktorom môžeme každý týždeň nachádzať útočisko. Tam môžeme byť v bezpečí. Jeho dielo je dokončené. Keď odpočívame v sobotu, odpočívame v Jeho láskyplnej starostlivosti. Odpočívame v očakávaní nášho večného odpočinku v novom nebi a na novej zemi, ktoré majú už čoskoro prísť.

Uvažuj o úvodných textoch (Iz 65,17; Iz 66,22; 2Pet 3,13 a Zj 21,1). Ako nám zachovávanie soboty pomáha upriamiť náš pohľad na večnosť?

Ten istý Boh, ktorý na počiatku stvoril zem, stvorí ju znova a sobota zostane večným symbolom Boha ako Stvoriteľa (pozri Iz 66,23). Židia vnímali sobotu ako symbol, predchuť toho, čo sa v hebrejčine nazývalo *olam ha-ba*, svet, ktorý príde.

Posolstvo troch anjelov, ktorí letia prostriedkom neba a vyzývajú nás, aby sme uctievali Stvoriteľa, je odpoveďou neba na beznádejné zúfalstvo, ktoré v dvadsiatom prvom storočí trápi mnohých ľudí. Ukazuje nám na nášho Stvoriteľa, ktorý na počiatku stvoril všetko, a na nášho Vykupiteľa, ktorý po súde, po odstránení hriechu, urobí všetko nové. „A ten, čo sedel na tróne, povedal: ‚Hľa, všetko tvorím nové.‘ A dodal: ‚Napíš, že tieto slová sú verné a pravdivé.‘“ (Zj 21,5).

- **Ako môžeš ty osobne urobiť zo soboty predchuť neba pre seba a svojich blízkych?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Dôvod, prečo... uctievať Boha, je ten, že On je Stvoriteľ. V nebeskej liturgii nadpozemské bytosti veľmi jasne vyjadrili túto myšlienku: „Lebo ty si stvoril všetko.“ (Zj 4,11) Na zemi je potrebné čo najviac zdôrazniť Božie stvorenie, preto anjel hovorí: „Uctievať toho, ktorý stvoril nebo a zem, more a pramene vôd.“ (Zj 14,7) Bolo správne naznačené, že anjel používa jazyk štvrtého prikázania, aby zdôvodnil výzvu uctievať Boha (2Moj 20,11). ... V rámci Desatora je prikázanie o sobote jeho pečatou v tom, že identifikuje, kto je Boh – Stvoriteľ; potvrdzuje územie, nad ktorým vládne – všetko, čo stvoril; a zjavuje svoje právo vládnuť – lebo všetko stvoril. Aby drak uspel, musel nejako odstrániť tento pamätník.“ (RODRÍGUEZ, Ángel Manuel, „The Closing of the Cosmic Conflict: Role of the Three Angels’ Messages,“ in The Word, ed. Artur Stele, vol. 2, Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, 2021, str. 40.41)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako odpovedá posolstvo soboty na veľké otázky života, ako napríklad odkiaľ som prišiel, prečo som tu a aký je môj večný osud?
2. Premýšľajte o zázraku stvorenia. Uvažujte nad zázrakom našej vlastnej existencie v tomto obrovskom vesmíre. Čo by nám o dôležitosti učenia o stvorení mala povedať skutočnosť, že hlavný pamätník tohto stvorenia, sobota, k nám (na rozdiel od toho, aby sme k nemu chodili) prichádza každý týždeň bez výnimky?
3. Ako je otázka pravého uctievania vyjadrená v textoch Daniel 3 a Daniel 6? Ako nám tieto príbehy môžu pomôcť predvídať povahu budúcich udalostí a ako nám môžu pomôcť pripraviť sa na problémy spojené s krízou okolo „znamenia šelmy“, ktorým môže v budúcnosti čeliť verný Boží ľud?
4. Ako môžete ukázať niekomu, kto verí v milióny, ba miliardy rokov evolúcie ako prostriedku stvorenia, nerozumnosť zachovávanie siedmeho dňa soboty ako pamiatky takéhoto „stvorenia“?

MESTO ZVANÉ ZMÄTOK

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 17,1.2.15; Zj 18,1–4; Zj 17,4–6; Mat 16,18; Jer 50,33–38; Ž 115,4–8.

ÚVODNÝ TEXT

Budú bojovať proti Baránkovi, ale Baránok nad nimi zvíťazí, lebo on je Pán pánov a Kráľ kráľov; tí, čo sú s ním, sú povolání, vyvolení a verní. (Zj 17,14)

Téma veľkého sporu je v knihe Zjavenie zhrnutá symbolikou dvoch žien, z ktorých jedna je odetá slnkom (Zjavenie 12) a druhá je odetá do purpuru a šarlátu (Zjavenie 17).

Pozoruhodný symbol ženy odetej slnkom v oslnivej sláve Krista sa nachádza v Zjavení 12. Je verná svojmu pravému milencovi, Ježišovi. Nie je poškrvnená skazou falošného učenia. V celej Biblii čistá žena predstavuje Ježišovu nevestu alebo pravú cirkev. V texte Jer 6,2 prorok hovorí o dcére Siona ako o „krásnej a rozkošnej“ (Roh). Jeremiáš používa výraz „dcéra Siona“ alebo obraz vernej ženy na opis Božieho ľudu. (Pozri tiež Ef 5,25–32 a Oz 2,20.)

Naproti tomu Biblia prirovnáva odpadnutie od viery k smilstvu a cudzoložstvu (Jak 4,4). Keď Ezechiel hovorí o vzbure a nevernosti Izraela, narieka: „Oj, cudzoložná ženo! Miesto svojho muža berie cudzích!“ (Ezech 16,32; Roh)

Tento týždeň budeme študovať, čo symbolizujú spomínané ženy zo Zjavenia a hlbšie preskúmame konflikt medzi pravdou a omylom.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa dostávame k posolstvu druhého anjela: „Padol, padol ten veľký Babylon, ktorý opájal všetky národy vínom vášne svojho smilstva.“ (Zj 14,8) Na základe skutočnosti, že v biblických jazykoch je Babylon (rovnako ako Jeruzalem) ženského rodu, je v knihe Zjavenie tento symbolický „Babylon“ prirovnaný k nevernej žene, ktorá na neveru zvädza aj ostatných. Aký význam má tento obraz pre nás v dnešnej dobe?

- Zj 14,8; Zj 17,1.2: Boží ľud kontra Babylon – nevesta kontra neviestka (nedeľa)
- Zj 18,1–5: Babylon – ponúka svetu klam a podvod (pondelok)
- Zj 17,4–6: Babylon – falošné náboženstvo (utorok)
- Zj 17,14: Babylon – boj proti Baránkovi (streda)
- Jer 50,33–38: Babylon a modloslužba (štvrtok)

DVA PROTICHODNÉ SYSTÉMY

Za ním nasledoval iný, druhý anjel, ktorý volal: „Padol, padol ten veľký Babylon, ktorý opájal všetky národy vínom vášne svojho smilstva.“ (Zj 14,8)

‘Prišiel jeden zo siedmich anjelov, ktorí mali sedem čiaš, a prehovoril ku mne takto: „Pod', ukážem ti súd nad veľkou neviestkou, ktorá sedí na mnohých vodách, ²s ktorou smilnili králi zeme a obyvatelia zeme sa opíjali vínom jej smilstva.“ (Zj 17,1.2)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si texty Zj 12,17 a Zj 17,14. Ako je opísaná Božia cirkev a aká je sata-nova reakcia na ňu?

Počas storočí mal Boh vždy ľudí, ktorí mu boli verní. Zjavenie 12,17 opisuje ich vernosť ako tých, ktorí „zachovávajú Božie prikázania“ a tiež takých, ktorí sú „povolání, vyvolení a verní“ (Zj 17,14).

Uvažuj o úvodných textoch (Zj 14,8 a Zj 17,1.2). Aké vyhlásenie urobil druhý z troch anjelov v súvislosti s Babylonom? Čím si Babylon vyslúžil takýto výrok?

Ján napísal knihu Zjavenie na konci prvého storočia. V tom čase bolo staroveké mesto Babylon len hromadou ruín. Keď Ján zapisoval posolstvo knihy Zjavenia, reálne mesto Babylon bolo zničené viac ako niekoľko storočí.

V Zjavení sa staroveké mesto Babylon považuje za typ či symbol určitej entity na konci času. V prorockých Zjavenia predstavuje Babylon falošný náboženský systém, ktorý svojou podstatou pripomína vlastnosti starozmluvného Babylona. Princípy, ktoré viedli staroveký Babylon, budú základnou štruktúrou moderného, duchovného Babylona.

V texte Zj 17,1–6 žena oblečená do purpuru a šarlátu putuje krajinou času. Táto žena sedí na šarlátovej šelme. Biblia ju nazýva neviestka (smilnica). Opustila svojho pravého milenca, Ježiša Krista. Apoštol Ján názorne zobrazuje odpadlícky náboženský systém, ktorý má vo svete mocný vplyv. Za zmienku stojí vyjadrenie, že s touto neviestkou „smilnili králi zeme a obyvatelia zeme sa opíjali vínom jej smilstva“ (Zj 17,2). Smilnili? Ide o symbol falošného učenia, falošnej doktríny a praxe. Opíjali sa? V Pásme ide vždy o negatívne hodnotenie.

APLIKÁCIA

■ **Táto moc negatívne ovplyvnila vodcov aj obyčajných ľudí. Aká je naša jediná ochrana? (Prečítaj si Ef 6,10–18.)**

VÍNO HNEVU

¹Potom som videl zostupovať z neba iného anjela, ktorý mal veľkú moc. Jeho slávou sa rozžiarila zem. ²I zvolal mohutným hlasom: „Padol, padol veľký Babylon a stal sa príbytkom démonov, skrýšou všetkých nečistých duchov, skrýšou všetkých nečistých vtákov, skrýšou všetkej nečistej a nenávidenej zveri, ³lebo všetky národy pili z vína vášne smilstva tej neviestky a králi zeme s ňou smilnili a kupci zeme zbohatli z moci jej zhýralého prepychu.“ ⁴A počul som iný hlas volať z neba: „Vyjdí z neho, ľud môj, aby ste nemali účasť na jeho hriechoch a nedostalo sa vám z jeho rán, ⁵lebo jeho hriechy sa nahromadili až po nebo a Boh sa rozepamätal na jeho neprávosti.“ (Zj 18,1–5)

Prečítaj si Zj 17,1.2.15 a Zj 18,1–5. Aký je vplyv Babylona? Aké výzvy zaznievajú v tejto súvislosti?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Odpadlícky náboženský systém má medzinárodný vplyv a svojimi podvodmi ovplyvňuje ľudí na celom svete. Satan je rozzúrený, že evanjelium sa bude hlásať každému „národu, kmeňu, jazyku a ľudu“ a „toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete“, takže používa všetky možné podvody, aby zaujal a ovplyvnil mysle „obyvateľov zeme“ (Zj 14,6; Mat 24,14; Zj 17,2).

Zjavenie 17,2 pokračuje vo vysvetľovaní tajomstva veľkého Babylona. Vyhlásuje, že s neviestkou „smilnili“ králi zeme. Čo je smilstvo? Je to nezákonný zväzok. V odpadlickom náboženskom systéme to znamená spájanie sa so štátom. V pravom náboženskom systéme je cirkev zjednotená s Ježišom Kristom. Odpadlické náboženstvo hľadá moc a autoritu u politických vodcov. Usiluje sa, aby štát presadzoval jeho nariadenia. Namiesto čerpania sily od Ježiša ako svojej skutočnej hlavy hľadá podporu štátu.

Zjavenie 17,2 pokračuje v dramatickej výpovedi: „obyvatelia zeme sa opíjali vínom jej smilstva“. Symbolika čistej hroznovej šťavy sa používa v celej Novej zmluve na znázornenie nepoškvrnenej, čistej krvi Krista vyliatej na kríži za našu spásu (Mat 26,27–29). V Luk 22,20 Ježiš hovorí: „Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás.“ Keď je čisté, nové víno evanjelia pokrivené a učenie Božieho slova je nahradené učením ľudských náboženských vodcov, stáva sa „vínom smilstva“. (Pozri aj Mat 15,9.)

Všimnime si tiež, že Boh povoláva svoj ľud z Babylona. Inými slovami, bez ohľadu na to, aký je systém skazený a zlý, jeho dosah je taký široký, že jeho súčasťou sú – aspoň na určitý čas – aj Jeho verní, ktorých Boh nazýva aj „môj ľud“ (Zj 18,4). Napokon však nastáva čas, keď ich Boh povolá z tohto skazeného a hriešneho systému, ktorý je pre svoju skazenosť blízko pádu. Nečudo, keď je „príbytkom démonov, skrýšou všetkých nečistých duchov, skrýšou všetkých nečistých vtákov, skrýšou všetkej nečistej a nenávidenej zveri“ (Zj 18,2).

- Akú úlohu majú tí, ktorí ohlasujú posolstvo troch anjelov? Ako sa v ich živote prakticky prejavuje Božie povolanie, aby vyzvali Jeho „môj ľud“ na odchod z Babylona?

APLIKÁCIA

TAJOMSTVO: VEĽKÝ BABYLON

⁴Žena bola odetá do purpuru a šarlátu a ozdobená zlatom, drahými kameňmi a perlami, v ruke mala zlatý pohár, plný ohavnosti a nečistoty svojho smilstva.

⁵Na čele mala napísané meno, tajomstvo: Veľký Babylon, matka neviestok a ohavnosti zeme. ⁶Videl som tú ženu, opitú krvou svätých a krvou Ježišových mučeníkov. Keď som ju uzrel, veľmi som sa začudoval. (Zj 17,4–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 17,4–6). Čo tieto verše hovoria o povahe skaze-ného a hriešneho systému, ktorý predstavuje Babylon?

Ako sme videli, Zjavenie 17 opisuje odpadlický náboženský systém, ktorý zavádza do kresťanstva mnohé z učenia starozmluvného Babylona.

„Pri hľadaní pochopenia podstaty Babylona sa musíme vrátiť k prvej zmienke o ňom v biblickom zázname, v Genezis. Všetko sa to začalo na rovine krajiny Šinár, oblasti v južnej časti Mezopotámie, dnes južného Iraku, nazývanej Babylonia. Práve tam bola postavená Babylonská veža, symbol ľudskej sebastačnosti, sebazáchovy a nezávislosti od Boha (1Moj 11,1–4).“ (RODRÍGUEZ, Ángel Manuel, „The Closing of the Cosmic Conflict: Role of the Three Angels’ Messages,” in *The Word*, ed. Artur Stele, vol. 2, Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, 2021)

Babylonská veža bola postavená v priamom rozpore s Božím slovom. Staviteľia Bábela postavili tento pomník na svoju vlastnú slávu a Boh im zmiatol jazyky. Správa z knihy Genezis to vyjadruje takto: „Preto dostalo meno Babel, lebo tam zmiatol Hospodin reč celej zeme.“ (1Moj 11,9)

Opadlický systém na konci časov je taký zlý a skazený, že ho text vykresľuje ako ženu „opitú krvou svätých a krvou Ježišových mučeníkov“ (Zj 17,6). Sú to strašné obrazy ilustrujúce hriešnosť Babylona (pozri aj Iz 49,26).

Duchovný Babylon vo svojej podstate predstavuje náboženstvo založené na ľudskom učení, na ľudských predstavách a podporované ľudskými tradíciami. Je to forma náboženstva vytvoreného ľuďmi, vybudovaného možno skvelými náboženskými vodcami, ale stojace v opozícii voči moci evanjelia a voči cirkvi, ktorú Ježiš postavil na láske, nie na násilí.

Kniha Zjavenie opisuje tieto dva systémy náboženstva. Prvý odhaľuje úplnú dôveru v Ježiša a závislosť od Jeho Slova. Druhý odhaľuje dôveru v ľudskú autoritu a závislosť od ľudských náboženských učiteľov. Prvý sa zameriava na Krista a úplnú závislosť od Kristovej milosti, obety a spásanosného zmiernenia. Druhý je humanistickým prístupom k viere, ktorý úplnú závislosť spasenia od Krista nahrádza závislosťou od tradícií cirkvi.

APLIKÁCIA

- Ako sa môžeme chrániť pred nenápadnými vplyvmi Babylona, akými je napríklad tendencia spoliehať sa viac na seba, než sa úplne spoliehať na Boha?

VÝZVA NA ODOVZDANOSŤ

A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tej skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. (Mat 16,18)

Budú bojovať proti Baránkovi, ale Baránok nad nimi zvíťazí, lebo on je Pán pánov a Kráľ kráľov; tí, čo sú s ním, sú povolání, vyvolení a verní. (Zj 17,14)

Výzva Zjavenia je naliehavou výzvou na oddanosť, ktorá je zhrnutá v symbolike dvoch žien v Zjavení. Hoci sa niekedy môže zdať, že Boží ľud bude v tomto kozmickom spore medzi pravdou a omylom porazený, Boh dáva zaslúbenie, že jeho cirkev nakoniec zvíťazí.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Porovnaj úvodné texty (Mat 16,18 a Zj 17,14). Aký sľub dal Ježiš svojim učeníkom a aký svojej cirkvi?

Kristus je pevný základ, na ktorom je postavená Jeho cirkev. Jeho cirkev je založená na učení Jeho Slova a je vedená Jeho Duchom. Naopak, Babylon, ako sme videli, je zakorenený v učení a tradíciách ľudí. Každý náboženský vodca, ktorý ľudské názory alebo tradície stavia na úroveň, alebo dokonca nad Božiu vôľu zjavenú v Písme, vo svojej podstate podporuje babylonský zmätok.

V časoch starovekého Babylona boli cirkev a štát tou istou entitou. Keď kráľ Nebukadnesar sedel vo svojom chráme na kráľovskom tróne, hovoril v mene svojich bohov, medzi ktorých počítal aj samého seba. Pri jednej príležitosti, ako akt vzdoru voči pravému Bohu, babylonský kráľ prijal univerzálny dekrét o vynucovaní uctievaní a prikázal všetkým svojim poddaným, aby sa poklonili jeho obrazu. Ide o mocný symbol toho, čomu bude verný Boží ľud, ktorý odmieta uctievať falošný obraz, čeliť na konci času. (Pozri Daniel 3.)

V posledných dňoch pozemských dejín vznikne cirkevno-štátny systém, duchovný Babylon, s duchovným vodcom, ktorý bude tvrdiť, že hovorí ako Boh. Jeho slovo bude vyhlásené za samotné Božie slovo a jeho príkazy za príkazy Božie. V priebehu storočí rímski pápeži vyhlasovali, že stoja na mieste Boha na zemi. Vo svojej encyklike *Orientalium dignitas* z 20. júna 1894 pápež Lev XIII. uviedol: „Na tejto zemi máme miesto Všemohúceho Boha.“ *Ecclesiastical Dictionary* (L. Ferraris) dodáva: „Pápež má takú veľkú dôstojnosť a je taký vznešený, že nie je obyčajným človekom, ale akoby Bohom a zástupcom Boha.“ Apoštol Pavol však takéto postoje označuje veľmi nelichotivo. Podľa neho ide o človeka nepravosti a syna zatratenia, „ktorý sa protiví a povyšuje nad všetko, čo nesie Božie meno alebo je predmetom úcty, a to tak, že sa posadí do Božieho chrámu a bude sa vydávať za Boha“ (2Tes 2,4).

- **Videli sme, že Boh má verných ľudí v „Babylone“. Prečo musíme byť opatrní v tom, ako o tom hovoríme? Prečo potrebujeme byť opatrní a vnímať rozdiel medzi jednotlivcami, často veľmi úprimnými a oddanými, a systémom, ktorý predstavuje vzburu voči Bohu?**

APLIKÁCIA

BABYLON: CENTRUM MODLOSŁUŽBY

³³Toto hovorí Hospodin zástupov: „Utláčaní sú Izraeliti a s nimi aj Júdovci. Tí, čo ich zajali, držia ich pevne, zdráhajú sa ich prepustiť. ³⁴Ich vykupiteľ je však mocný, jeho meno je Hospodin zástupov. On povedie ich spor, aby krajinu upokojil a obyvateľov Babylonu znepokojil. ³⁵Meč na Chaldejcov,“ znie výrok Hospodina, „na obyvateľov Babylonu, na jeho kniežatá a jeho mudrcov! ³⁶Meč na veľšcov, nech vyzerajú ako hlupáci, meč na jeho hrdinov, nech si zúfajú! ³⁷Meč na jeho kone a vozy a na všetkých miešancov, ktorí sú medzi nimi, nech sú ako ženy! Meč na jeho poklady, nech sú vydrancované! ³⁸Suchota na jeho vody, nech vyschnú, lebo je to krajina tesaných modiel a pri strašidlách upadajú do bludu! (Jer 50,33–38)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Sústredme sa na ďalšiu stopu, ktorá identifikuje „tajomstvo veľkého Babylona“. Modloslužba stála v centre babylonského uctievania.

Prečítaj si texty Jer 50,33–38 a Jer 51,17.47. Čo sa v týchto veršoch hovorí o uctievaní obrazov v starovekom Babylone a o Božej reakcii na takéto konanie?

Jeremiáš 50 a 51 predpovedá zničenie Babylona Médmi a Peržanmi. Jedným z dôvodov zániku Babylona bolo ich modlárstvo. Babylončania verili, že ich obrazy a sochy sú znázornením ich božstiev. V babylonskom náboženstve sa rituálna starostlivosť o sochy a uctievanie sôch božstiev považovalo za posvätné. Bohovia žili zároveň vo svojich sochách v chrámoch a tiež v prírodných silách, ktoré stelesňovali. Drancovanie alebo zničenie modiel sa považovalo za stratu božskej ochrany. Počas novobabylonského obdobia utiekol chaldejský princ Marduk-apla-iddina II. do južných močiarov Mezopotámie so sochami babylonských bohov, aby ich zachránil pred armádami asýrskeho Senacheriba. (MCINTOSH Jane R., *Ancient Mesopotamia: New Perspectives*, ABC-CLIO, Santa Barbara, CA, 2005, pp. 35–43)

Biblickí proroci postavili uctievanie týchto neživých obrazov do protikladu s Bohom Stvoriteľom, ktorý je živý aj životodarný (Jer 51,15.16.19).

Prečítaj si texty 2Moj 20,4–6 a Ž 115,4–8. Čo hovoria o modlárstve?

Hoci problematika modloslužby duchovného Babylona je oveľa hlbšia než klaňanie sa pred obrazmi z dreva a kameňa, duchovný Babylon je paralelou starovekého Babylona. Používanie obrazov ako predmetov uctievania alebo takzvanej „úcty“ je porušením druhého prikázania, pretože obmedzuje schopnosť Svätého Ducha vtlačiť do našej mysle myšlienku večnosti a redukuje veľkosť, majestáť a vznešenosť Boha na neživú sochu. Tieto obrazy sa dostali do kresťanstva v štvrtom storočí, aby sa kresťanstvo stalo prijateľnejším pre pohanské obyvateľstvo. Žiaľ, týmto obrazom sa často dáva posvätná úcta, ktorá patrí jedine Bohu. Celý takýto prístup nevyhnutne vedie k duchovnému úpadku.

APLIKÁCIA

■ **Prečo je uctievanie obrazov a sôch nebezpečné? Ako to súvisí s Babylonom na konci času?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Posolstvo zo 14. kapitoly Zjavenia, ktoré oznamuje pád Babylona, sa vzťahuje na tie cirkvi, ktoré kedysi boli čisté, ale neskôr sa zvrhli. Keďže toto posolstvo prichádza po upozornení na súd, bude sa hlásať len v poslednom čase. Nemôže sa teda vzťahovať len na rímsku cirkev, pretože tá odpadla od Boha už pred niekoľkými storočiami.“ (GC 383; Z tieňa do slávy 277)

Daniel 3 – príbeh troch Hebrejov, ktorí dostali príkaz „klaňať sa podobe zlatej sochy, ktorú dal postaviť kráľ Nebukadnesar“ (Dan 3,5) v starovekom Babylone – je symbolom, vzorom toho, čo sa bude diať, keď si duchovný Babylon v posledných dňoch vynúti uctievanie falošného „obrazu“ (pozri Zj 13,15; 14,9,11; 16,2; 19,20 a 20,4). Je pozoruhodné, že práve druhé prikázanie (2Moj 20,4,5), ktoré by traja Hebreji porušili, patrí medzi tie dve prikázania, s ktorými sa neskôr v Desatore manipulovalo a ktoré na inom mieste charakterizujú odpadlické snahy „zmeniť posvätné obdobia a predpisy“ (Dan 7,25; „časy a zákon“ /Roh/).

Ktoré bolo ďalšie prikázanie, s ktorým sa manipulovalo? Samozrejme štvrté prikázanie, ktoré, ako sme videli a ešte uvidíme, je základom celej otázky uctievania na konci času, keď budeme čeliť otázke, či uctievať Toho, ktorý „... utvoril nebo a zem, more a všetko, čo je v nich, a v siedmy deň odpočíval“ (2Moj 20,11; pozri aj Zj 14,7) alebo uctievať šelmu a jej obraz.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Aký vzťah má Babylonská veža k modernému duchovnému Babylonu? Aké sú podobnosti medzi týmito dvoma entitami?
2. Ako zladiť nasledujúce protichodné myšlienky? Ježiš dal autoritu svojej cirkvi, ale je nebezpečné zveriť našu náboženskú skúsenosť do rúk akéhokoľvek duchovného vodcu. Aké sú hranice cirkevnej autority?
3. Ako správne pochopiť, že modloslužba, jeden z hriechov Babylona, nie je len klaňanie sa sochám? Akými spôsobmi môžu aj protestanti upadnúť do modlárstva?
4. Aké ďalšie paralely môžete nájsť medzi Danielom 3 a tamojším núteným uctievaním a tým, pred čím Biblia vystríha v súvislosti s udalosťami času konca?

Týždeň od 28. mája do 3. júna

SATANOVE ZÁVEREČNÉ PODVODY

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 12,9; Zj 16,13.14; 1Tes 4,16.17; Ezech 8,16; Ezech 20,1–20; Zj 18,4.5

ÚVODNÝ TEXT

„Posväť ich v svojej pravde! Tvoje slovo je pravda.“ (Ján 17,17; Roh)

Bolo to jedno z nádherných septembrových rán v Chicagu v roku 1982. Keď slnko vychádzalo nad Michiganským jazerom a dochádzajúci ľudia bojovali s dopravnými zápchami na rýchlostných cestách Kennedy a Eisenhower a deti išli do školy, začal sa odvíjať mrazivý príbeh, ktorý naplnil strachom nielen srdcia obyvateľov Chicaga, ale neskôr aj celej Ameriky. Niektorí ľudia vážne ochoreli, iní zomierali už zopár minút po užití kapsúl bežného lieku Tylenol, ktorého hlavná účinná látka je v Európe známa ako paracetamol. Pri testovaní sa ukázalo, že niektoré kapsle obsahujú smrteľný jed, kyanid draselný. Vyšinutý jedinec manipuloval s liekmi. Dodnes sa nevie, kto to urobil.

Pri našom štúdiu sme sa už dostali k textom, ktoré varujú, že „obyvatelia zeme“ budú piť smrteľný elixír nazývaný „víno Babylona“. Existujú falošné doktríny a náuky, ktoré napokon vedú k smrti. Svet však nezostáva bez protilátky, ochrany proti tomuto duchovnému jedu. Je ním posolstvo troch anjelov.

Tento týždeň budeme pokračovať nielen v štúdiu podvodov Babylona, ale zameriame sa aj na Ježišov plán zachrániť nás pred nimi a smrťou, ktorú by inak priniesli.

OSNOVA LEKCIE

Obraz „vína“, ktorým Babylon opíja tento svet

1. Úvod k téme

- Zj 12,9; Prísl 14,12: Podvod odhalíme len s Božou pomocou (nedeľa)

2. Nebezpečné „bludy“

- Zj 16,13.14; 18,2.23: Lož o živote po smrti (pondelok)
- Zj 17: Zámena soboty za nedeľu (utorok)

3. Pozvanie pre Boží ľud

- Ezech 20,19.20: Výzva na rešpektovanie Boha (streda)
- Zj 18,4.5: Výzva na zaujatie jasného postoja (štvrtok)

CESTA, KTORÁ SA ČLOVEKU ZDÁ SPRÁVNA

Veľký drak, starý had, ktorý sa volá diabol a satan, zvodca celého sveta, bol zvrhnutý na zem a s ním boli zvrhnutí aj jeho anjeli. (Zj 12,9)

Niektorá cesta sa človeku vidí ako správna, no napokon je to cesta k smrti. (Prísł 14,12)

V kontexte záverečných udalostí Ježiš vyslovil dôrazné varovanie: „Povstanú totiž falošní mesiási a falošní proroci, ktorí budú robiť znamenia a divy, aby, ak je to možné, zvedli vyvolených.“ (Mar 13,22) Kto sú títo „vyvolení“? Ježiš neskôr hovorí: „On pošle svojich anjelov s veľkou poľnicou a tí zhromaždia jeho vyvolených zo štyroch svetových strán, od jedného kraja nebies až po druhý.“ (Mat 24,31) Ide o desivé slová. Veď zvod a podvod bude v posledných dňoch taký mohutný, že aj verní budú v ohrození podľahnúť mu.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o prvom úvodnom texte (Zj 12,9). Kto bol oklamáný satanom? Ako týmto slovám rozumieš?

Je zrejmé, že Boh bude mať v posledných dňoch nejaký verný ľud, ako mal po celé veky. Avšak tu uvedená formulácia naznačuje, aký rozšírený je v skutočnosti satanov podvod.

Uvažuj o texte Prísł 14,12. Čo tvorí podstatu tohto varovania? Ako môže človek vopred vedieť, že na konci ponúkanej cesty hrozí smrť?

Dnes je populárne viesť ľudí k tomu, aby sa riadili vlastným svedomím, aby si sami určili, čo je pre nich správne alebo nesprávne, dobré alebo zlé, a potom podľa toho žili. Ale Písmo hovorí, že všetci sme hriešnici, všetci sme skazení (Jer 17,9; Rim 3,9–18), a tak dôverovať vlastným pocitom či vlastnému presvedčeniu je takmer zaručený spôsob, ako sa skôr či neskôr nielen pomýliť, ale aj začať podľa mylného presvedčenia konať zlo. Ľudia, ktorí boli skalopevne presvedčení o svojej pravde, sa v priebehu vekov často dopustili tragických omylov a spáchali mnoho zla. A to napriek tomu, že sa na začiatku vybrali po ceste, „ktorá sa im zdala správna“.

Ak chceme takémuto omylu predísť, musíme nielen počúvať svoje svedomie, ale potrebujeme sa veľmi čestne ponoriť do posolstva Písma. Pod vplyvom Božieho slova a vedení Svätým Duchom sa môžeme naučiť rozlíšiť pravdu od bludu, správne od nesprávneho, dobro od zla. Ak by sme sa spoliehali len sami na seba a svoje vlastné pocity a zmysly, mohli by sme sa stať ľahkou korisťou satanových podvodov.

- Zamysli sa nad príkladmi ľudí, ktorí konali na základe svojho najlepšieho presvedčenia alebo boli dokonca presvedčení, že konajú Božiu vôľu, ale výsledkom ich konania bolo zlo a spôsobili mnoho bolesti a utrpenia. Čo sa môžeš naučiť z týchto tragických prípadov?

APLIKÁCIA

STARÁ LOŽ O NESMRTEĽNOSTI

¹³Videl som troch nečistých duchov ako žaby vychádzať z tlamy draka, ako aj z tlamy šelmy a z úst falošného proroka. ¹⁴To sú duchovia démonov, ktorí robia znamenia. Vychádzajú ku kráľom celého sveta, aby ich zhromaždili do boja vo veľký deň všemohúceho Boha. (Zj 16,13.14)

Potom som počul hlas z neba, ktorý hovoril: „Napíš: Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí odteraz umierajú v Pánovi. Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od svojich námah, lebo ich skutky idú s nimi.“ (Zj 14,13)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o textoch Zj 16,13.14 a Zj 18,2.23. Ako je v nich naznačený špiritizmus? Aký postoj má k tomuto javu Písmo?

Výrazy ako „príbytok démonov“ alebo „duchovia démonov“ a „čary“ naznačujú démonickú činnosť. Práve preto sme boli varovaní, že medzi dva najväčšie podvody bude v posledných dňoch patriť aj učenie o „nesmrteľnosti duše“ (pozri GC 588; ZTDS 395).

Samozrejme, dnes je to očividné. Dokonca aj v kresťanskom svete je myšlienka nesmrteľnosti duše takmer základnou kresťanskou doktrínou. Mnohí kresťania veria, že po smrti spasení vzlietnu do neba a zatratení zostúpia do pekla. Ako často sme napríklad po smrti veľkého evanjelistu Billyho Grahama počuli, že „Billy Graham je teraz v bezpečí v nebi, v milujúcom náručí Ježiša“ a podobne. Takéto vyjadrenia zaznievajú veľmi často, najmä pri úmrtí populárnych osobností.

Aké pokyny dal Boh svojmu ľudu o živote po smrti? Z čoho má vychádzať naša nádej zoči-voči smrti?

Kaz 9,5

Jób 19,25–27

1Tes 4,16.17

Zj 14,13

Jedným z pilierov babylonského podvodu je falošné chápanie smrti. Zameranie sa na myšlienku nesmrteľnosti duše pripravuje cestu klamnému vplyvu špiritizmu. Presvedčenie, že mŕtvi v nejakej forme žijú ďalej a môžu s nami dokonca komunikovať, vedie k strate ochrany pred akýmkoľvek z nespočetných satanských podvodov. Ak by sa zrazu objavil niekto, kto by sa podobal niekomu z našich milovaných zosnulých, a rozprával sa s nami, bolo by pomerne ľahké nechať sa oklamať vlastnými zmyslami. Stalo sa to v minulosti, deje sa to teraz a určite sa to stane znova, keď sa blížime k posledným dňom. Našou jedinou ochranou je stáť pevne zakorenení v tom, čo učí Biblia, a držať sa biblického učenia o smrti ako spánku až do druhého príchodu Ježiša.

APLIKÁCIA

- Aké príklady moderného špiritizmu dnes existujú vo vašej kultúre? Prečo je našou jedinou ochranou pevné zakorenenie sa v Božom slove??

BABYLON: CENTRUM UCTIEVANIA SLNKA

¹⁶Priviedol ma do vnútorného nádvorja Hospodinovho domu, a hľa, pri vchode do Hospodinovho chrámu, medzi predsieňou a oltárom, bolo asi dvadsaťpäť mužov obrátených chrbtom k chrámu Hospodina a tvárou k východu. Boli obrátení na východ a klaňali sa slnku. ¹⁷Povedal mi: „Videl si to, človeče? Či je primálo pre dom Júdu páchať ohavnosti, ktorých sa tu dopúšťajú? Veď naplnili krajinu násilím; znova ma popudzujú k hnevu. Hľa, prikladajú si k nosu viničné ratolesti. ¹⁸Preto aj ja budem konať v prchkosti, moje oko sa nezmiluje ani nebudem mať súcit. Hoci budú hlasno volať na mňa, nevypočujem ich.“ (Ezech 8,16–18)

Uctievanie slnka zohrávalo dôležitú úlohu v Egypte, Asýrii, Perzii a samozrejme aj v Babylone. James G. Frazer vo svojej knihe *The Worship of Nature (Uctievanie prírody)* uvádza toto pozorovanie: „V starovekom Babylone bolo slnko uctievané od nepamäti.“ (Zväzok 1, s. 529.) Môže sa to zdať prekvapujúce, ale kedysi dávno babylonské uctievanie slnka ovplyvnilo uctievanie Božieho ľudu v Starej zmluve.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si Ezech 8,16–18 a 2Kráľ 23,5.11. Čo sa z týchto textov dozvedáme o vplyve uctievania slnka na Izrael a Judsko? (Pozri tiež Rim 1,25.)

Prorok Ezechiel, Danielov súčasník, hovorí o Izraelitoch, ktorí stoja chrbtom k Božiemu chrámu a uctievali slnko smerom na východ. Namiesto toho, aby uctievali Stvoriteľa slnka, uctievali stvorené slnko.

V Zjavení 17 Ján opisuje čas, keď babylonské princípy, vrátane uctievania slnka, vstúpili do kresťanskej cirkvi v období kompromisov. Neočakávané obrátenie Konštantína na začiatku štvrtého storočia spôsobilo v Rímskej ríši veľkú radosť. Konštantín mal silný vzťah k uctievaniu slnka. Edward Gibbon, renomovaný historik, píše: „Slnko bolo všeobecne oslavované ako nepremožiteľný vodca a ochranca Konštantína.“ (*Úpadok a zánik Rímskej ríše*. Bratislava: Tatran, 1988.) V roku 321 cisár Konštantín uviedol do platnosti prvý „nedelný zákon“. Tento edikt uvádzal: „V ctihodný deň Slnka nechajte richtárov a ľudí, ktorí žijú v mestách, odpočívať a zavrieť všetky dielne.“ Tento zákon síce nevynucoval zachovávanie nedele pre všetkých Konštantínových poddaných, ale posilňoval dodržiavanie nedele v mysliach rímskeho obyvateľstva.

V nasledujúcich desaťročiach cisári a pápeži pokračovali prostredníctvom štátnych dekrétov a cirkevných koncilov v procese, ktorým napokon ustanovili nedeľu ako hlavný a jedinečný deň bohoslužieb, ktorým pre väčšinu kresťanov zostáva dodnes. Aký mocný príklad nelútostnej pravdy, že hoci v niečo verí alebo niečo robí väčšina ľudí, neznamená to, že je to správne.

- **Všade okolo nás svätia kresťania nedeľu ako svoj bohoslužobný deň. Je to podobné ako pri stave mŕtvych po smrti. Keď niečo robí väčšina, neznamená to, že je to pravda. Satanove podvody sú všadeprítomné. Čo je pre nás jedinou ochranou pred zvodmi a podvodmi, ktorými sa nás Boží nepriateľ snaží zviesť do bludu?**

APLIKÁCIA

VÝZVA NA VERNOSŤ

¹⁹Ja som Hospodin, váš Boh! Chodte podľa mojich ustanovení, zachovávajúce moje nariadenia a plňte ich, ²⁰svätte moje soboty, ktoré budú znamením medzi mnou a medzi vami, aby ste poznali, že ja som Hospodin, váš Boh. (Ezech 20,19,20)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Posolstvo druhého anjela v Zjavení 14 znie: „Padol, padol Babylon“. V Zjavení 17 je žena identifikovaná ako duchovný Babylon, oblečená do purpuru a šarlátu, sedí na šarlátovej šelme a svojím vínom opíja svet bludom. Cirkvi a štát sa spájajú. Prevláda klam a podvod. Démoni robia svoje zázraky, aby zvedli aj vyvolených. Svet sa rúti v ústrety záverečnému konfliktu.

Zároveň je Boží ľud ohováraný, zosmiešňovaný, utláčaný a prenasledovaný, ale v Kristovi a mocou Jeho Svätého Ducha vytrváva vo svojom úsilí žiť verne a naplňať zverené poslanie. Všetky mocnosti pekla a sily zla nemôžu zlomiť vernosť Božieho ľudu. Boh je ich „útočisko a sila, osvedčená pomoc v súženiach“ (Ž 46,2).

V dobe konca Boh volá ľudí späť k vernosti Jeho Slovu. Ježiš sa modlil: „Posväť ich v svojej pravde! Tvoje slovo je pravda.“ (Ján 17,17; Roh) Pravda Božieho slova, nie ľudský názor alebo tradícia, je „Polárka“, ktorá nás vedie v tejto kriticko-nej hodine dejín zeme správnym smerom.

Tu je pozoruhodný výrok Edwarda T. Hiscoxa, autora *Standard Manual for Baptist Churches*. V roku 1893 oslovil skupinu stoviek baptistických kazateľov a šokoval ich, keď vysvetľoval, ako sa nedela dostala do kresťanskej cirkvi: „Aká škoda, že [nedela] prichádza označená znakom pohanstva a pokrstená menom boha slnka, potom prijatá a schválená pápežským odpadlivosťou a odkázaná ako posvätné dedičstvo protestantizmu!“ (HISCOX Edward pri stretnutí kazateľov v New Yorku, 13. novembra 1893)

Prečítaj si text Ezechiel 20,1–20. Čo je podstatou Ezechielovho posolstva a ako sa sobota zhoduje s prorokovou výzvou na vernosť?

Ezechiel 20 je pre Izraelitov úprimnou výzvou, aby zanechali pohanské praktiky a uctievali Stvoriteľa namiesto svojich falošných bohov, v tomto prípade „egyptských modiel“. V posolstve troch anjelov Boh podobne apeluje na „uctievanie Stvoriteľa“, pretože „Babylon padol“. A ako vieme, sobota a jej verné zachovávanie budú hrať dôležitú úlohu aj v záverečných udalostiach.

APLIKÁCIA

- Aké ponaučenie si môžeme vziať z toho, čo je napísané v Ezech 20,1–20? (Pozri tiež 1Kor 10,11.)

MILOŠŤ VEDÚCA K POSLUŠNOSTI

⁴A počul som iný hlas volať z neba: „Vyjdi z neho, ľud môj, aby ste nemali účasť na jeho hriechoch a nedostalo sa vám z jeho rán, ⁵lebo jeho hriechy sa nahromadili až po nebo a Boh sa rozepamätal na jeho nepravosti. (Zj 18,4,5)

Žena v šarláte a purpure, jazdiaca na šarlátovej šelme, opila svet svojím vínom falošného učenia Babylona. Keď hovoríme o „víne Babylona“, Ellen G. Whiteová hovorí jasne: „Čo je tým vínom? Falošné doktríny Babylona. Dal svetu falošnú sobotu namiesto soboty štvrtého prikázania a zopakoval lož, ktorú satan prvýkrát povedal Eve v Edene – lož o prirodzenej nesmrteľnosti duše.“ (RH; 6. decembra 1892) Falošné učenia Babylona oklamali milióny ľudí. Výsledkom je, že Boh dáva svojmu ľudu, ktorý ešte zostáva zakorenený v omyle, poslednú výzvu pre čas konca.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o texte z úvodu (Zj 18,4,5). S akou výzvou sa Boh obracia na zástupy, ktoré sú stále súčasťou odpadlých náboženských organizácií?

Ako sme už videli (ale pre istotu to zopakujme), veľká časť Božieho ľudu zotráva v náboženských organizáciách, ktoré sa spreneverili biblickému učeniu. Nerozumejú dôležitým pravdám Písma. Božia láskavá výzva znie jednoznačne: „Vyjdi z neho, ľud môj, aby ste nemali účasť na jeho hriechoch a nedostalo sa vám z jeho rán.“ (Zj 18,4)

Prečítaj si text 1Ján 3,4 a porovnaj s veršom Rim 14,23. Ako Biblia definuje hriech? Ako tieto biblické pasáže korešpondujú?

Hriech je prestúpenie alebo porušenie Božieho zákona. Jediný spôsob, ako môže niekto poslúchať zákon, je vierou v moc živého Krista. Sme slabé, krehké, váhajúce a hriešne ľudské bytosti. Keď vierou prijímame Krista, Jeho milosť zmieruje našu minulosť a posilňuje našu prítomnosť. Dáva nám „milosť a apoštolstvo cieľom poslušnosti viery“ (Rim 1,5; Roh). Nebeská výzva k Jeho ľudu v cirkvách, ktoré nerešpektujú a neposlúchajú Boží zákon, je vykročiť vierou. Jeho výzvou adventistom v zboroch zachovávajúcich sobotu je, aby sa vzdali všetkých na seba zameraných ľudských pokusov o poslušnosť a žili zbožný život vo viere v Kristovu milosť, ktorá nás oslobodzuje od odsúdenia a nadvlády hriechu. A tak ako vernosť Izraela zákonu (5Moj 4,6) by bola mocným svedectvom pre svet, aj naša vernosť môže byť mocným svedectvom a môže pomôcť vyviesť ľudí z Babylona.

■ **Ako môže byť tvoj zbor svedectvom o Božej moci?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„*Velký Babylon* v knihe Zjavenie označuje v osobitnom zmysle zjednotené odpadlické náboženstvá na konci času... *Velký Babylon* je názov, ktorým Inšpirácia označuje veľké trojité náboženské spojenie pápežstva, odpadlického protestantizmu a špiritizmu... Výraz *Babylon* sa vzťahuje na samotné organizácie a ich vodcov, nie až tak na členov ako takých. Tí sú označení ako *mnoho vôd* (Zj 17,1.15).“ (7BC 851.852)

„Predovšetkým dva podvody môžu ľudí zvieŕť na stranu nepriateľa: nebiblické učenie o prirodzenej nesmrteľnosti duše a rovnako nebiblické učenie o posvätnosti nedele. Prvý podvod pripravuje pôdu špiritizmu, druhý zvädzá k obhajobe cirkevno-mocenského systému.“ (GC 588; ZTDS 395)

Podľa Starej zmluvy hrali duchovia mŕtvych v babylonskom náboženstve dôležitú úlohu. Babylončania silne verili v učenie o nesmrteľnosti duše. Verili, že po smrti vstúpi duša do duchovného sveta. Pojem nesmrteľná duša je cudzí učeniu Písma. *Židovská encyklopédia* jasne identifikuje pôvod falošnej predstavy o nesmrteľnosti duše. „Učenie, že duša pokračuje vo svojej existencii aj po rozklade tela, nie je... vo Svätom písme nikde výslovne uvedené... Viera v nesmrteľnosť duše sa k Židom dostala z kontaktu s gréckym myslením a najmä prostredníctvom filozofie. Platóna, ako hlavného predstaviteľa, k tomuto pohľadu priviedli orfické a eleuzínske mystériá, v ktorých sa babylonské a egyptské názory podivne zmiešali.“ (KOHLER, Kaufmann: *The Jewish Encyclopedia*, „Immortality of the Soul“, 1906)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo je pochopenie pravdy o smrti také zásadne dôležité? Pred čím nás táto pravda chráni? V čom nás môže naplniť pokojom?
2. Niektoré diabolské podvody sú zrejmé, iné rafinovanejšie. Ako sa môžeme vyhnúť tomu, aby nás niekto oklamal?
3. V triede sa porozprávajte o otázke, ktorej sme sa dotkli v nedelnom štúdiu. Aký postoj zaujať k tým, čo páchajú zlo vo viere, že nasledujú Božiu vôľu, ako je zjavená v Biblii. Akú úlohu by mal pri vysvetľovaní Božej vôle zohrávať Boží zákon?

BOŽIA PEČAŤ A ZNAMENIE ŠELMY (I.)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 14,12; Ef 2,8–10; Mat 27,45–50; Zj 13,15–17; Zj 14,4; Luk 5,18–26

ÚVODNÝ TEXT

²A videl som iného anjela, ktorý vystupoval od východu slnka a mal pečať živého Boha. Mohutným hlasom zavolať na štyroch anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru: ³„Neškodte zemi, ani moru, ani stromom, kým neoznačíme pečaťou na čelách sluhov nášho Boha.“ (Zj 7,2.3)

Keď študujeme udalosti času konca v súvislosti so znamením šelmy, jedným z rozhodujúcich bodov, s ktorým sa stretneme, je rozdiel medzi konaním Boha a konaním nepriateľa duší.

Hovorili sme už o tom, že hlavné témy veľkého sporu medzi Kristom a satanom sa týkajú lojality, autority a uctievania. Proroctvá charakterizujúce moc šelmy v Zjavení 13, malého rohu u Daniela 7 a „syna zatratenia“ v 2. Tesaloničanom 2 hovoria o mocnostiach, ktoré si uzurpujú Božiu autoritu, vyžadujú oddanosť a zavádzajú falošný systém uctievania. Využívajú pri tom silu, nátlak a niekedy aj systém úplatkov a odmiern – to všetko s cieľom vynútiť si uctievanie.

Naproti tomu stojí láska, ktorá je veľkou motivačnou silou Božieho kráľovstva. Namiesto uctievania šelmy nachádza Boží ľud najväčšiu radosť a najväčšie potešenie v uctievaní Boha. Veriaci sú oddaní Bohu, pretože vedia, aká obrovská je Jeho láska a čo všetko bol ochotný podstúpiť pre svoj ľud. Jediné, čo nám v turbulentnom čase konca zabráni prijať znamenie šelmy, je taká hlboká láska k Ježišovi, že nás nič neprinúti vzdať sa jej.

V tejto lekcii sa budeme venovať práve otázke vernosti.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia vychádza z opisu verných Božích detí v čase konca, o ktorých tretí anjel hovorí ako o tých, čo vytrvalo zachovávajú Božie prikázania a Ježišovu vieru. Zameriame sa na to, čo to vlastne znamená a prečo to je v závere dejín také dôležité.

- Zj 14,12: Verní vytrvalo zachovávajú Božie prikázania a Ježišovu vieru (nedeľa)
- Mat 27,45–50: Ako vyzerala Ježišova viera? (pondelok)
- Zj 13,15–17: Tlak na verných v čase konca (utorok)
- Zj 14,4: Verní nasledujú Baránka (streda)
- Zj 13,4.5: Nutnosť voľby, komu budeme slúžiť (štvrtok)

NEOCHVEJNÁ VYTRVALOSŤ

V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša. (Zj 14,12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako sme videli v Zjavení 14,7, Boh volá všetkých ľudí, aby uctievali Stvoriteľa. Toto je posolstvo prvého anjela. V Zjavení 14,8 Boh varuje ľudí pred „Babylonom“, falošným náboženským systémom, ktorého korene siahajú až do starovekého Babylona. Toto je posolstvo druhého anjela.

V Zjavení 14,9.10 tretí anjel varuje pred uctievaním šelmy. Mohutným hlasom volá: „Ak sa niekto bude klaňať šelme a jej obrazu a prijme znak na svoje čelo alebo na ruku, aj ten bude piť z vína Božieho hnevu, nezriedeného...“

O akých dvoch vlastnostiach Božieho ľudu v čase konca sa hovorí v úvodnom texte (Zj 14,12)? Prečo sú obe dôležité?

Grécke slovo pre „trpezlivosť“ je *hypomoné* a jeho doslovný preklad by mohol znieť „neochvejná vytrvalosť“. V čase konca bude mať Boh ľudí, ktorí Mu budú prejavovať oddanosť napriek odporu a prudkému prenasledovaniu. Prostredníctvom Jeho milosti stoja s nezlomnou vytrvalosťou a žijú život zameraný na Boha, naplnený milosťou a poslušnosťou.

Uctievanie Stvoriteľa (Zj 14,7) je v priamom protiklade k uctievaniu šelmy (Zj 14,9) a nachádza svoje vyjadrenie u ľudí, ktorí zachovávajú Božie prikázania a majú vieru v Ježiša (Zj 14,12). Tento posledný konflikt o vernosť Kristovi alebo vernosť šelme sa točí okolo uctievania. Aj preto bude centrom tohto veľkého sporu medzi dobrom a zlom otázka soboty, ako symbolu uctievania jediného a pravého Boha.

Prečítaj si texty Rim 8,1–4; Ef 2,8–10 a Kol 1,29. Čo nás tieto pasáže učia o výsledku života naplneného a vedeného vierou?

Keď žijeme vo viere, dostávame Jeho milosť a naše životy sa menia. Oddaní nasledovníci Spasiteľa nebudú mať len „vieru v Ježiša“, ale budú mať aj „Ježišovú vieru“. Ježišovi nasledovníci budú mať vieru podobnú tej Jeho. Aj preto zostanú Bohu verní až do smrti, ako to urobil Ježiš.

APLIKÁCIA

- **Nakoľko si Bohu verní v maličkostiach? Ako naša vernosť v malých veciach v čase relatívneho pokoja môže predznamenať našu vernosť v čase krízy? (Pozri Luk 16,10.)**

KOZMICKÝ ZÁPAS

⁴⁵Od šiestej hodiny nastala tma po celej zemi, až do deviatej hodiny. ⁴⁶Okolo deviatej hodiny zvolal Ježiš mocným hlasom: „Éli, Éli, lema sabachthani?“ čo znamená: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ ⁴⁷Keď to počuli niektorí z tých, čo tam stáli, povedali: „Ten volá Eliáša.“ ⁴⁸Jeden z nich hneď odbehol a vzal špongiu, naplnil ju octom, nastokol na trstinu a dával mu piť. ⁴⁹Ale ostatní hovorili: „Nechaj to, nech vidíme, či ho Eliáš príde zachrániť.“ ⁵⁰Ale Ježiš znova zvolal mocným hlasom a vypustil ducha. (Mat 27,45–50)

Čo nás úvodný text (Mat 27,45–50) učí o podstate utrpenia, ktoré Ježiš zažil na kríži? Naozaj sa stalo, že Boh opustil Ježiša v tej najťažšej chvíli? Ako nám táto scéna pomáha pochopiť, čo znamená mať „Ježišovú vieru“?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ježiš visiaci na kríži, zahalený temnotou, nesúci vinu, hanbu a odsúdenie za hriechy sveta, a neschopný vnímať prítomnosť svojho milujúceho Otca, závisel od vzťahu, ktorý mal s Otcom počas svojho života. To znamená, že životom úplnej závislosti od Otca, dokonca aj v dobrých časoch, sa Ježiš postupne pripravoval na svoju najťažšiu skúšku na golgotskom kríži. Spasiteľ svojmu Otcovi dôveroval, aj keď všetky okolnosti ho vyzývali, aby pochyboval. Ježiš sa nevzdal, aj keď sa cítil Bohom úplne opustený.

„V strašnej temnote, zdanlivo opustený Bohom, vypil Kristus do dna kalich ľudskej biedy. V tých strašných hodinách sa spoliehal na dôkazy doterajšej Otcovej lásky. Poznal povahu svojho Otca, chápal jeho spravodlivosť, milosrdenstvo i nesmiernu lásku. Neochvejne veril v toho, ktorého vždy rád poslúchal. Keď sa tak odovzdane zveril Bohu, pomínul sa aj pocit straty Otcovej priazne. Kristus zvíťazil vierou.“ (DA 756; CL 492)

Ježišova viera je taká hlboká, neobmedzená a odhodlaná, že ňou nemôžu otriastať ani démoni v celom vesmíre, ani všetky skúšky na zemi. Je to viera, ktorá dôveruje, keď nevidí, verí, keď nemôže rozumieť, pevne sa drží, aj keď je len málo, čoho sa ešte dá držať. Takáto „Ježišova viera“ je sama osebe darom, ktorý dostávame prostredníctvom viery. Takáto viera nás preniesie cez ďalšie krízy. „Ježišova viera“ prebýva v našich srdciach a umožňuje nám uctievať Krista ako Vojvodu našej viery, a pomôže nám neochvejne vytrvať, keď sa bude od každého vynucovať prijatie znaku šelmy, ako o tom hovorí kniha Zjavenie.

Takáto viera sa však nezjaví z ničoho nič. Boží ľud sa učí žiť vierou teraz, deň čo deň. V dobrých časoch, keď Boha môžeme takmer nahmatať, ale aj v zlých časoch, keď sa Boh zdá byť nekonečne vzdialený a nepochopiteľný. „Spravodlivý z viery bude žiť.“ (Gal 3,11; pozri tiež Hab 2,4) Čas na prípravu je teraz. Každá dnešná skúška, ak v nej vytrváme vo viere, môže priniesť v našom živote vzácne ovocie.

- Zamysli sa nad časom, keď sa ti zdalo, že život sa ti rúca a jediné, čo ti ešte zostalo, bola tvoja viera. Ako si to všetko zvládol? Čo si sa naučili? Čo z tvojej skúsenosti môže pomôcť ostatným, ktorí prechádzajú niečím podobným?

APLIKÁCIA

ŽNEME, ČO SME ZASIALI

¹⁵Dostala moc dať ducha do obrazu šelmy, aby tak obraz šelmy aj hovoril, aj pôsobil, aby boli zabití všetci, čo sa nebudú klaňať obrazu šelmy. ¹⁶A pôsobí, že všetci – malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní i otroci – dostanú znak na pravú ruku alebo na čelo, ¹⁷aby nemohol kupovať ani predávať nikto, kto nemá ako znak meno šelmy alebo číslo jej mena. (Zj 13,15–17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prorockto o znamení šelmy hovorí o náboženskej neznášanlivosti, ekonomickom bojkote, prenasledovaní a nakoniec o rozsudku smrti. Prekvapivo je to zároveň aj poslanstvo povzbudení. Dokonca aj v najhorších časoch bude Boh podporovať svoj ľud, teda tých, čo „zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša“ (Zj 14,12). A medzi tieto prikázania patrí, samozrejme, aj štvrté – sobota ako siedmy deň.

Prorockto o znamení šelmy v Zjavení 13 nám hovorí o nespútanom prejave zla a úplnom vyvrcholení satanovej vojny proti Bohu. Jeho prvou stratégiou v tomto ťažení sú klam, podvod a konšpirácia. Zjavenie 13 hovorí o čase v budúcnosti, keď bude diabol pôsobiť prostredníctvom pozemskej nábožensko-politickej moci, nazývanej šelma, a uchýli sa k násiliu.

Samozrejme, náboženské prenasledovanie nie je nič nové. Bolo tu odkedy Kain zabil Ábela, pretože sa mu nepozdával bratov spôsob uctievania Boha (pozri 1Moj 4,1–8). Ježiš varoval, že podobné prenasledovanie postihne veriacich nielen v prvom storočí, ale aj v nasledujúcich obdobiach: „Prichádza hodina, keď sa každý, kto vás zabije, bude nazdávať, že tým koná službu Bohu.“ (Ján 16,2; pozri tiež Mat 10,22 a 1Pet 4,12)

Prorockto o znamení šelmy hovorí o poslednom článku reťazca tohto bezbožného snaženia. Ako prenasledovania v minulosti, aj na konci času sa šelma bude usilovať prinútiť každého, aby sa podriadil určitému systému viery a vyžadovanému systému uctievaní.

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 13,15–17). Čomu bude čeliť Boží ľud v čase záverečnej krízy?

Prorockto hovorí, že prenasledovanie sa začne ekonomickými sankciami – nemôže „kupovať ani predávať nikto, kto nemá ako znak meno šelmy alebo číslo jej mena“. Keď k tomu príde, veľké množstvo ľudí kapituluje. Každý, kto sa odmietne podriaďiť, bude nakoniec čeliť odsúdeniu na smrť.

Verní kresťania sú neustále vystavení diablovým útokom. Postupne, zdanlivo nevinne a nenápadne, sa ich diabol krok po kroku snaží priviesť k rôznym kompromisom. Keď sa napokon dostanú do záverečnej skúšky, budú slabí a mnohí z nich v nej podľahnú a prijímú znamenie šelmy. Len Božia láska ku každému človeku nás môže posilniť a ochrániť v ťažkých časoch, ktoré sú pred nami.

APLIKÁCIA

■ Prečítaj si Gal 6,7–9. Aký princíp vysvetľuje tento text? Hoci kontext týchto veršov nehovorí o udalostiach konca, zásada, o ktorej píše apoštol Pavol, je dôležitá pre každého z nás aj v súvislosti so znamením šelmy a našou vernosťou v posledných dňoch pozemských dejín.

TÍ, KTORÍ NASLEDUJÚ BARÁNKA

¹Videl som vystupovať z mora šelmu. Mala desať rohov a sedem hláv, na rohoch desať diadémov a na hlavách rúhavé mená. ²Šelma, ktorú som videl, podobala sa leopardovi; nohy mala ako medveď a jej tlama bola ako tlama leva. Drak jej dal svoju silu, svoj trón i svoju veľkú moc. ³Jednu z hláv mala akoby dobitú na smrť, ale jej smrteľná rana sa zahojila. Celá zem sa s obdivom obzerala za šelmou. (Zj 13,1–3)

To sú tí, čo sa nepoškvrnili so ženami, lebo sú panici. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Tí boli vykúpení spomedzi ľudí ako prvotina Bohu a Baránkovi. (Zj 14,4)

Uvažuj o veršoch Zj 13,1.2. Odkiaľ pochádza šelma a kto dáva šelme svoju autoritu?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prvá šelma zo Zjavenia 13 dostáva svoju silu, sídlo a veľkú autoritu od draka. Texty Zj 12,9 a Zj 20,2 identifikujú draka ako satana. Satan je prefikovaný nepriateľ a pôsobí prostredníctvom pozemských mocností. Verše Zj 12,3–5 hovoria, že tento „drak“ – diabol – sa pokúsil zničiť „dieťa“ hneď, ako sa narodilo. Toto „dieťa“ bolo neskôr „uchvátené k Bohu a k jeho trónu“. To sa, samozrejme, vzťahuje na Krista. Satan chcel zničiť dieťa, Krista, a pôsobil vtedy prostredníctvom Herodesa a cisárskeho Ríma. Na konci Ježišovho života rímsky miestodržiteľ Pilát odsúdil Krista na smrť, rímsky kat ho pribil na krutý kríž, rímsky vojak ho prebodol kopijou a rímski vojaci strážili jeho hrob. Podľa Zj 13,2 dal satan, pôsobiaci cez pohanský Rím, „svoju silu, svoj trón i svoju veľkú moc“ vznikajúcej veľmoci označenej ako šelma.

„Hoci drak v prvom rade predstavuje satana, v odvodenom zmysle predstavuje Rímsku ríšu... Moc, ktorá nasleduje po Rímskej ríši a ktorá dostala od draka jeho silu, jeho trón a jeho veľkú autoritu, je jednoznačne pápežský Rím.“ (7BC 817) Historik A. C. Flick vysvetľuje, že „z trosiek politického Ríma povstalo veľké impérium v *gigantickej forme* rímskej cirkvi.“ (FLICK, A. C., *The Rise of the Medieval Church*. 1900, p. 150, ako je citované v 7BC 817.)

Uvažuj o textoch Zj 13,3 a Zj 14,4. Aký kontrast vidíš v týchto veršoch?

Na rozdiel od „celej zeme“, ktorá nasleduje šelmu, Boh bude mať ľud, ktorý „nasleduje Baránka“. Ako vždy, budú tu dve strany. Jedna bude proti Ježišovi a druhá za Ježiša. Nebude žiadna „zlatá stredná cesta“, žiadna neutrálna pozícia. Nepostaviť sa rozhodne na Ježišovu stranu znamená podriaadiť sa druhej strane, či už to človek robí vedome alebo nie.

■ „Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vytrvá až do konca, bude spasený.“ (Mat 10,22) Si pripravený vytrvať až do konca? Z čoho pramení tvoja istota?

APLIKÁCIA

JEŽIŠ: NÁŠ JEDINÝ SPROSTREDKOVATEĽ

“Klaňali sa drakovi, že dal vládu šelme, a klaňali sa aj šelme, hovorili: „Kto je podobný šelme a kto môže proti nej bojovať?“⁵ Dostala ústa, aby hovorila veľké veci a rúhania a mala moc pôsobiť štyridsaťdva mesiacov. (Zj 13,4,5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (Zj 13,4,5). Aké poznávacie znaky moci, ktorú predstavuje šelma, objavujeme v týchto veršoch?

Šelma zo Zjavenia je odpadlícka náboženská mocnosť, ktorá vychádza z pohanského Ríma a stáva sa celosvetovou mocou vyžadujúcou uctievanie. Podľa Zj 13,5 je to moc, ktorá sa rúha. V Novej zmluve sa za rúhanie považuje nárokovanie si výsad, ktoré náležia len Bohu.

Prečítaj si texty Luk 5,18–26 a Ján 10,33. O akých dvoch aspektoch rúhania hovoria tieto verše?

Náboženský vodcovia obvinili Ježiša z rúhania. V Ježišovom prípade boli obvinenia nespravodlivé, pretože mal všetky Božie právomoci a výsady – vrátane práva odpúšťať hriechy. Ježiš bol totiž Boh. Alebo ako to vyjadril: „Ježiš mu povedal: „Filip, toľký čas som s vami a nespoznal si ma? Kto videl mňa, videl aj Otca. Ako to, že teraz hovoríš: „Ukáž nám Otca!?““ (Ján 14,9).

Vo verši 1Tim 2,5 sa dozvedáme, že medzi Bohom a človekom je jeden Prostredník, človek Ježiš Kristus. Naproti tomu rímska cirkev učí, že kňaz je prostredníkom medzi Bohom a hriešnym človekom. Keďže však samotný kňaz je hriešny človek, nemôže byť naším prostredníkom, pretože sám potrebuje prostredníka. Rúhanie je tiež definované ako tvrdenie akéhokoľvek človeka, že je Bohom alebo že stojí na mieste Boha. Uvedme aspoň dve vyhlásenia z autoritatívnych zdrojov rímskej cirkvi:

„Pápež má takú veľkú dôstojnosť a je taký vznešený, že nie je obyčajným človekom... je akoby Bohom na zemi.“ (FERRARIS, Lucius, „Papa“, článok 2 v jeho *Prompta Bibliotheca* (1763), zv. 6, s. 25–29.)

Pápež Lev XIII sa chválil: „My [pápeži] máme na tejto zemi miesto Všemohúceho Boha.“ (*Veľká encyklika pápeža Leva XIII.* New York: Benziger, 1903, s. 193.)

Tieto tvrdenia vyznejú ešte závažnejšie, keď pochopíme, že predpona „anti“ (napríklad v slove antikrist) neznamena len „proti“, ale aj „namiesto“. Antikrist je teda nielen ten, kto bojuje proti Kristovi, ale aj ten, kto sa stavia na Kristovo miesto, v tomto prípade do pozície sprostredkovateľa odpustenia a milosti. Áno, aj toto je rúhanie!

APLIKÁCIA

- Uvažuj o nádhernom dare milosti, ktorý dostávame od Boha zdarma a prijímame ho len na základe viery. Naša spása teda nezávisí od žiadneho človeka ani od nijakej inštitúcie. Čím ťa toto poznanie napĺňa?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Satan sa od samého začiatku veľkého sporu v nebi snažil odstrániť Boží zákon. Preto sa vlastne vzbúril proti Stvoriteľovi a odvtedy, čo bol vyhnaný z neba, pokračuje vo svojom odboji na zemi. Úporne sleduje rovnaký zámer: Oklamať ľudí a zvieŕť ich k prestupovaniu Božieho zákona. Nakoniec je jedno, či svoj cieľ dosiahne tak, že ľudia odmietnu celý zákon alebo zavrhnú len jedno prikázanie. ... V snahe znehodnotiť Božie prikázania falšuje satan učenie Písma, preto tisíce veria bludom, hoci tvrdia, že veria Písmu. Dnešný veľký boj medzi pravdou a bludom je len poslednou fázou odvekého sporu o Boží zákon. Práve do tohto zápasu sme teraz zatiahnutí, a je to boj medzi ľudskými príkazmi a Božími ustanoveniami, medzi náboženstvom Písma a náboženstvom tradícií, legiend a bájok.“ (GC 582; ZTDS 391)

V celom Zjavení sú uctievanie a stvorenie nerozlučne spojené. Podstata sporu medzi dobrom a zlom a otázky týkajúce sa znamenia šelmy sa týkajú toho, či je Boh hodný uctievania.

Ako sme videli, predstava Krista ako Stvoriteľa je v samotnom centre uctievania soboty. Ježiš veľmi vážne zdôrazňuje význam dňa, ktorého je on „Pánom“ (Mat 12,8; Mar 2,28; Luk 6,5). Sobota je večnou pripomienkou našej identity. Pripomína nám, kým sme ako ľudské bytosti. Týka sa to každej ľudskej bytosti. Sobota neustále posilňuje myšlienku, že sme stvorené bytosti a že náš Stvoriteľ je hodný našej vernosti a nášho uctievania. To je dôvod, prečo diabol tak nenávidí sobotu. Sobota je jedinečné puto, ktoré nás spája s naším Stvoriteľom. Je to tiež jeden z dôvodov, prečo sobota zohrá takú zásadnú úlohu v záverečnej kríze na konci časov.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Aké sú základné princípy nároku šelmy z mora na jej autoritu? Ako môžu byť rovnaké postoje súčasťou nášho uvažovania bez toho, aby sme si to uvedomovali?
2. Ako odpoviete tým, ktorí tvrdia, že myšlienka doslovného satana je primitívna povera, ktorú rozumne zmýšľajúci ľudia nemôžu brať vážne? Aké argumenty by ste mohli použiť ako odpoveď?

Týždeň od 11. do 17. júna

BOŽIA PEČAŤ A ZNAMENIE ŠELMY (II.)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 12,6.14; Dan 7,25; 2Tes 2,3.4; 5Moj 6,8; 5Moj 11,18; 2Moj 20,8–11

ÚVODNÝ TEXT

2A videl som iného anjela, ktorý vystupoval od východu slnka a mal pečať živého Boha. Mohutným hlasom zavolať na štyroch anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru: ³ „Neškodte zemi, ani moru, ani stromom, kým neoznačíme pečatou na čelách sluhov nášho Boha.“ (Zj 7,2.3)

V pätnástom storočí bolo údolie Piemont v Alpách na severe Talianska domovom valdenských, ľudu odhodlaného zostať verný svojmu chápaniu Biblie. V dôsledku neochvejnej vernosti Kristovi boli kruto prenasledovaní. V roku 1488 boli valdenskí v údolí Loyse brutálne vraždení rímskou cirkvou pre ich vieru.

Ďalšia vlna prenasledovania prišla v sedemnástom storočí, keď savojský vojvoda poslal na ich územie armádu s osemtisíc vojakmi a požadoval, aby miestni obyvatelia ubytovali jeho jednotky vo svojich domovoch. Urobili, o čo žiadali, ale bola to lešť. Tento postup mal vojakom poskytnúť ľahký prístup k obetiam. Dňa 24. apríla 1655 o štvrtej ráno bol daný signál na začatie masakry. Tentoraz bol počet obetí viac ako štyritisíc. Záznam o tejto udalosti je ťažké čítať ešte aj dnes.

História sa, žiaľ, opakuje. Proroctvo o „znamení šelmy“ hovorí o poslednom článku v bezbožnom reťazci náboženského prenasledovania, ktorý sa tiahne od vekov. Tak ako pri mnohých udalostiach v minulosti, aj tento tlak v závere dejín bude chcieť každého prinútiť, aby sa prispôbil určitému učeniu a vyžadovanému spôsobu uctievania. Ako vždy, aj v závere dejín bude mať Boh ľudí, ktorí sa tomuto tlaku nepodvolia.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia nadväzuje na študijnú tému minulého týždňa, ktorá sa týkala vernosti Bohu v závere dejín. Tentokrát sa bližšie pozrieme na prorocký výhľad, ktorý ukazuje na polarizáciu sveta – príde deň, keď sa bude musieť každý rozhodnúť, komu bude slúžiť.

- Zj 12,6.14; 13,5: Proroctvo o storočiach vzbury proti Bohu (nedeľa)
- 2Tes 2,3.4.8–12: Božie varovanie pred odpadnutím (pondelok)
- Zj 17,12–14: Satanova záverečná stratégia (utorok)
- Zj 13,16.17; 14,9.12: Znamenie šelmy – koho budeme uctievať? (streda)
- 2Moj 20,8–11: Sobota ako viditeľný prejav vernosti Bohu (štvrtok)

SMRTEĽNÁ RANA

[Šelma] dostala ústa, aby hovorila veľké veci a rúhania a mala moc pôsobiť štyridsaťdva mesiacov. (Zj 13,5)

⁶Žena utiekla na púšť, kde jej Boh pripravil miesto, aby ju tam živilí tisícdeväťstošesťdesiat dní. ... ¹⁴Ale tej žene boli dané dve krídla veľkého orla, aby mohla letieť do pustatiny na svoje miesto, kde skrytá pred hadom bude živená čas a časy a pol času. (Zj 12,6.14)

Bude hovoriť slová proti Najvyššiemu, bude sužovať svätých Najvyššieho, bude sa pokúšať zmeniť posvätné obdobia a predpisy. Do jeho ruky budú vydaní na čas a časy a polovicu času. (Dan 7,25)

Ako sme už študovali, mocnosti predstavené šelmami v Zjavení 13 a 14 ukazujú na celosvetový systém falošného uctievania. Podme sa na to pozrieť podrobnejšie.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Uvažuj o úvodných textoch (Zj 13,5; Zj 12,6.14 a Dan 7,25). Ako dlho bude opísaná mocnosť vládnuť a presadzovať svoje náboženské požiadavky? O čo všetko sa bude usilovať? S akým výsledkom?

Šelma bude vo svojej činnosti pokračovať počas predpovedaného dejinného obdobia. V symbolických časových proroctvách sa prorocký deň rovná doslovnému roku. V 4Moj 14,34 čítame: „rok sa bude počítat za deň“ – pričom uplatňujeme biblickú zásadu počítania dňa za rok. Boh opäť hovorí: „Určil som ti vždy jeden deň za jeden rok.“ (Ezech 4,6) Tento princíp sa opakovane ukázal byť presný pri výklade biblických časových proroctiev, ako napríklad sedemdesiat týždňov v Dan 9,24–27. Keď vezmeme časové obdobie uvedené v Zj 13,5 (42 mesiacov) a budeme počítat s tridsiatimi dňami v mesiaci, dostaneme 1260 prorockých dní alebo 1260 doslovných rokov. (Staroveké kalendáre mali pravidelne 360 dní v roku.)

V štvrtom storočí rímsky cisár Konštantín legalizoval kresťanstvo v celej ríši. Keď v roku 330 presunul svoje hlavné mesto do Byzancie, aby zjednotil východnú a západnú časť svojej ríše, v Ríme to zanechalo vodcovské vákuum. Túto prázdnotu zaplnil pápež, ktorý vďaka tomu získal veľkú autoritu. Stal sa nielen mocným náboženským vodcom, ale aj politickou silou, s ktorou bolo treba v Európe počítať. V roku 538 Justinian, pohanský rímsky cisár, oficiálne udelil rímskemu biskupovi úlohu obrancu viery. Stredoveká cirkev mala veľký vplyv od roku 538 do roku 1798, vrátane hrozného prenasledovania, ktoré sa spomínalo v úvode lekcie. Napoleonov generál Louis Berthier vzal pápeža do zajatia v roku 1798, čím sa presne naplnilo biblické proroctvo.

Po strastiplnom putovaní sa pápež pod dohľadom Berthiera dostal až do Valencie, kde šesť týždňov po svojom príchode Pius VI. zomrel. Smrť pápeža zasadila politickej moci Vatikánu veľkú ranu, ale podľa Zj 13,12 sa smrteľná rana zahojila a svet o tejto moci neskôr počul oveľa viac.

■ **Uvažuj o tom, aké úžasné sú biblické proroctvá a ako nám odhaľujú Božie poznanie budúcich udalostí. Čo to hovorí o Bohu? Prečo môžeme dôverovať Pánovým zaslúbeniam, dokonca aj tým, ktoré ešte nevidíme naplnené?**

APLIKÁCIA

ODPADNUTIE

³Nech vás nikto nezvedie nijakým spôsobom. Ved' najprv musí nastať odpadnutie od Boha a zjaví sa človek nepravosti, syn zatratenia, ⁴ktorý sa protiví a povyšuje nad všetko, čo nesie Božie meno alebo je predmetom úcty, a to tak, že sa posadí do Božieho chrámu a bude sa vydávať za Boha. ... ⁸A potom sa zjaví ten bezbožník, ktorého Pán Ježiš zahubí dychom svojich úst a zničí svojím slávnym príchodom; ⁹toho, čo príde pôsobením satana s celou jeho mocou, znameniami a lživými zázrakmi, ¹⁰a všemožnou nepravosťou bude vzádzať tých, čo hynú, pretože neprijali lásku k pravde, aby boli spasení. ¹¹Preto Boh na nich zosiela moc bludu, aby uverili lži ¹²a boli odsúdení všetci, čo neverili pravde, ale si obľúbili nepravosť. (2Tes 2,3.4.8–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo Pavol na základe úvodného textu (2Tes 2,3.4.8–12) predpovedá o posledných dňoch? Aké poznávacie znaky dáva šelme, antikristovskej moci?

Apoštol Pavol varuje kresťanské spoločenstvo pred „odpadnutím“ od pravdy Božieho slova. Znepokojuje ho zárodok odpadlivity, ktorý bol v tom čase už prítomný v ranej cirkvi. Ten počas storočí postupne mohutnel a naplno sa mal ukázať v čase pred druhým príchodom Krista. Do cirkvi sa tak dostalo falošné evanjelium, ktoré bolo prekrútením Božieho slova.

Za týmto odpadnutím stojí satan. On je tým ozajstným „bezbožníkom“ („rušiteľom zákona“), ktorý sa túži povýšiť „nad všetko, čo nesie Božie meno“, a posadí sa „do Božieho chrámu“ (2Tes 2,4). Tento „bezbožník“ však koná prostredníctvom ľudských inštitúcií a cez ne sa snaží dosiahnuť svoje ciele. Spoznávacie charakteristiky opísané u Daniela a v Zjavení odhaľujú, že „malý roh“ z Daniela 7, šelma zo Zjavenia 13 a 14 a „bezbožník“ z 2. Tesaloničanom 2 predstavujú tú istú entitu.

„Porovnanie s Danielovým proroctvom o rúhačskej moci, ktorá nasleduje po moci pohanského Ríma... a s Jánovým obrazným opisom šelmy podobnej leopardovi... odhaľuje mnohé podobnosti medzi týmito tromi opismi (malý roh, moc šelmy a bezzákonný). To nás vedie k záveru, že Daniel, Pavol a Ján hovoria o tej istej moci, ... o pápežstve.“ (7BC 271)

Je mimoriadne dôležité pamätať na to, že biblické proroctvo opisuje systém náboženstva, ktoré sa spreneverilo Božiemu slovu, evanjelium nahradilo ľudskými tradíciami, ktoré ho vzdialili od biblickej pravdy. Boh dáva tieto proroctvá svojim služobníkom z lásky a v snahe pripraviť ľudí na Kristov príchod. Zároveň slúžia ako pokarhanie odpadlických náboženských organizácií, ktoré sa odchyľili od Božieho slova – to však neznamená, že všetci ľudia v nich sú skazení (pozri Zj 18,4). Toto posolstvo hovorí o systéme, ktorý oklamal milióny ľudí. Hoci sú títo ľudia pomýlení, Kristus ich veľmi miluje. Preto s nimi musíme podľa toho aj zaobchádzať.

APLIKÁCIA

- „Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im. V tom je celý Zákon i Proroci.“ (Mat 7,12). Ako musíme uplatniť tento princíp, keď uvažujeme o šelmách spomínaných v Zjavení 13 a 14?

SATANOVA ZÁVEREČNÁ STRATÉGIA

¹²Desať rohov, ktoré si videl, je desať kráľov, ktorí ešte nedostali kráľovstvo, ale spolu so šelmou dostávajú moc ako králi na jednu hodinu. ¹³Sú jednej mysle a svoju moc i vládu dajú šelme. ¹⁴Budú bojovať proti Baránkovi, ale Baránok nad nimi zvíťazí, lebo on je Pán pánov a Kráľ kráľov; tí, čo sú s ním, sú povolani, vyvolení a verní. (Zj 17,12–14)

Prieskumy odhaľujú hlbokú nedôveru v štátne inštitúcie a vlády. Milióny ľudí sa pýtajú: „Kde je niekto, kto je morálne spôsobilý viesť svet?“ Prorocktvá Zjavenia identifikujú šelmu ako mocnosť, ktorá pod záštitou nábožensko-politickej jednoty bude silou, ktorá bude pravdepodobne plniť túto úlohu.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ako Ján v úvodnom texte (Zj 17,12–14) opisuje záverečné scény dejín zeme? Aký kontrast je naznačený v týchto veršoch?

V tejto pasáži Ján uvádza tri dôležité body. (1) Politické mocnosti sú „jednej mysle“ a „svoju moc a autoritu“ dávajú šelme. (2) Toto zoskupenie vedie vojnu proti Baránkovi. (3) V záverečnom pozemnom boji Kristus a Jeho nasledovníci víťazia. Šelma je porazená a Víťazom je Ježiš.

Premýšľal si niekedy nad tým, akú stratégiu by mohol diabol použiť na zjednotenie národov? História sa často opakuje. Cenné naučenia vidíme na rozpade Rímskej ríše. Keď germánske vpády zo severu spustošili západnú Európu, rímsky cisár Konštantín sa priklonil k náboženstvu. Autorita cirkvi spojená s mocou štátu sa stala práve tým nástrojom, ktorý Konštantín potreboval. Neustále posilňovanie posvätnosti nedele v štvrtom storočí bolo vypočítavým politickým a náboženským krokom na zjednotenie ríše v čase krízy. Konštantín chcel, aby sa jeho impérium zjednotilo, a rímska cirkev chcela, aby sa „obrátilo“. Renomovaný historik Arthur Weigall to hovorí jasne: „Cirkev urobila z nedele posvätný deň... hlavne preto, že išlo o každotýždenný sviatok slnka. Zo strany kresťanstva išlo o jasný zámer. Vziať pohanské sviatky, ktoré mali u ľudí obľubu a tradíciu, a dať im kresťanský význam.“ (*The Paganism in Our Christianity*. New York: GP Putnam's Sons, 1928, s. 145)

V čase veľkej krízy, keď je celý svet vystrašený, má strach a prežíva rôzne trápenia, ľudia budú zúfalo túžiť po niekom, kto by im priniesol stabilitu a ochranu. Takto sa často dostávali k moci tyrani v minulosti a nie je dôvod myslieť si, že by sa to už nemohlo opakovať. Podľa prorocktvá sa niečo podobné udeje aj v čase záverečných udalostí.

Aj keď je ťažké vedieť, ako sa to všetko môže vyvinúť, svet už videl, aké veľké zmeny a ako rýchlo sa môžu uskutočniť. Aj keď nepoznáme podrobnosti o tom, čo príde, musíme byť pripravení na čokoľvek.

■ **Prečo aj v našej spoločnosti mnohí ľudia volajú po ráznom, autoritatívnom vodcovi? V čom spočíva nebezpečenstvo takejto „volby“?**

APLIKÁCIA

ZNAMENIE ŠELMY

¹⁶A pôsobí, že všetci – malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní i otroci – dostanú znak na pravú ruku alebo na čelo, ¹⁷aby nemohol kupovať ani predávať nikto, kto nemá ako znak meno šelmy alebo číslo jej mena. (Zj 13,16.17)

⁹Po nich nasledoval iný, tretí anjel, ktorý mohutným hlasom volal: „Ak sa niekto bude klaňať šelme a jej obrazu a prijme znak na svoje čelo alebo na ruku... ¹²V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša. (Zj 14,9.12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Porovnaj texty Zj 13,16.17 a Zj 14,9 s veršom Zj 14,12. Kam má byť umiestnené znamenie šelmy? (Pozri aj 5Moj 6,8; 5Moj 11,18.) Ktoré dve vlastnosti odlišujú Boží ľud od tých, ktorí prijímajú znamenie šelmy?

Jedna skupina ľudí uctieva šelmu a druhá dodržiava Božie prikázania (vrátane štvrtého, jediného prikázania, ktoré sa šelma snažila zmeniť) a má vieru v Ježiša. To je základný kontrast. Diabol, ktorý pracuje cez šelmu zo zeme a šelmu z mora, pokúša sa podkopať Božiu autoritu útokom na samotný symbol uctievania pravého Boha – na sobotu. Znak šelmy je umiestnený buď na čele alebo na ruke. Čelo je symbolom mysle, kde sa nachádza svedomie, rozum a úsudok; ruka je naopak symbolom činov a skutkov.

Možno už skôr, ako si vôbec dokážeme predstaviť, nadíde čas, keď budú prijaté zákony obmedzujúce našu náboženskú slobodu. Tí, ktorí svedomito nasledujú Božie slovo a zachovávajú pravú Hospodinovu sobotu, budú označení za odporcov jednoty a dobra spoločnosti.

„Tí, ktorí budú zachovávať biblickú sobotu, budú označení za nepriateľov zákona a poriadku, ktorí podvracajú morálne opory spoločnosti, pôsobia anarchiu, rozvrat a privolávajú na svet Božie tresty. Ich snahy svedomito zachovávať Božie zásady sa budú označovať za tvrdohlavosť a pohrdanie štátnou mocou. Budú ich obviňovať zo sprisahania proti vláde.“ (GC 592; ZTDS 397)

Rímska cirkev tvrdí, že nedela je „znakom“ jej cirkevnej autority. „Samozrejme, že Katolícka cirkev tvrdí, že zmena bola jej dielom... A tento čin je znakom jej cirkevnej moci a autority v náboženských záležitostiach.“ (*The American Catholic Quarterly Review*, január 1883)

Zjavenie predpovedá, že v budúcnosti, v čase medzinárodnej krízy, bude náš svet čeliť nejakému druhu radikálnej politickej, sociálnej, náboženskej a morálnej transformácie, v rámci ktorej sa bude zachovávanie nedele presadzovať a napokon sa stane „znakom šelmy“. Nevieme, ako sa to uskutoční. Písmo nám dáva len veľmi všeobecný náčrt. Vieme však dosť na to, aby sme pochopili, že veľký spor vyvrcholí otázkou koho uctievať – šelmu alebo Stvoriteľa, a že siedmy deň bude hrať ústrednú úlohu.

APLIKÁCIA

- Ľudstvo sa vždy delilo na tých, ktorí stáli na Božej strane a na tých, ktorí stáli na strane Božieho nepriateľa. Prečo nemôže existovať stredná cesta? Na základe čoho môžeš byť ty sám presvedčený, že stojíš na správnej strane?

SOBOTA AKO SKÚŠKA

⁸Pamätaj na sobotný deň, že ho máš svätiti! ⁹Šesť dní budeš pracovať a konať všetku svoju prácu. ¹⁰Siedmy deň je sobota pre Hospodina, tvojho Boha. Nebudeš konať nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani tvoja slúžka, ani tvoj dobytok, ani cudzinec, ktorý je v твоjich bránach. ¹¹Veď Hospodin za šesť dní utvoril nebo a zem, more a všetko, čo je v nich, a v siedmy deň odpočíval. Preto Hospodin požehnal sobotný deň a posvätil ho. (2Moj 20,8–11)

Možno práve teraz sa pripravuje pôda pre budúce prenasledovanie. Dňa 6. júna 2012 vtedajší pápež Benedikt XVI. adresoval naliehavú výzvu viac ako 15 000 ľuďom zhromaždeným na Námestí svätého Petra v Ríme o tom, že nedeľa musí byť pre každého dňom odpočinku, aby ľudia mohli byť slobodní a byť so svojimi rodinami a s Bohom. „Obhajovaním nedele človek bráni ľudskú slobodu.“ Samozrejme, nie je to to isté, ako požadovať, aby ostatní zachovávali tento deň, namiesto biblickej soboty, ale naznačuje to, že myšlienka nedele ako „dňa odpočinku“ môže byť veľkým problémom. Skôr či neskôr budú prijaté zákony a tí, ktorí sa svedomito riadia Božím slovom a zachovávajú pravú sobotu, budú označení za odporcov najlepších záujmov spoločnosti. V čase krízy bude verný Boží ľud stáť vo svojom presvedčení a nasledovať pravdu vďaka Božej milosti a Jeho moci. Verní nepodľahnú tlaku.

Na rozdiel od znamenia šelmy dostanú Božiu pečať. Na potvrdenie pravosti úradných dokumentov sa v staroveku používali pečate. Čo je takouto Božou pečaťou? Je zakotvená v Jeho zákone? Staroveké pečate boli výraznou individualizovanou značkou. Prorok Izaiáš hovorí: „Zaviaž svedectvo, zapečať zákon medzi mojimi učeníkmi!“ (Iz 8,16)

Uvažuj o úvodnom texte (2Moj 20,8–11). Aké prvky biblickej pečate môžeme nájsť v prikázaní o sobote? Ako sa toto prikázanie líši od všetkých ostatných prikázaní?

Štvrté prikázanie obsahuje tri prvky autentickej pečate. Po prvé, meno pečatiteľa: „Hospodin, tvoj Boh“ (2Moj 20,10). Po druhé, titul pečatiteľa: Hospodin, ktorý „stvoril“ (2Moj 20,11), alebo Stvoriteľa. A po tretie, územie pečatiteľa: „nebo a zem, more a všetko, čo je v nich“ (2Moj 20,11). Podľa Zj 7,1,2 je Božia pečať umiestnená iba na našom čele, na symbole našej mysle. Ježiš rešpektuje našu slobodu voľby. Pozýva nás, aby sme Mu dovolili formovať našu myseľ Jeho Svätým Duchom. Túži, aby naša viera zostala pevne zakotvená v Božom slove (Ef 4,30). Rozumieme teda, že veriaci sú tí, ktorí „zachovávajú prikázania Božie a [majú] vieru Ježiša“ (Zj 14,12). A jedno z tých prikázaní, ktoré zachovávajú, je práve prikázanie o sobote, ktoré sa šelma bude snažiť zmeniť a zneužiť vo svoj prospech.

- **Odohráva sa teraz v spoločnosti niečo, čo by v budúcnosti mohlo viesť k obmedzeniu našej náboženskej slobody? Ako tieto udalosti vnímaš? Čo napomáha to, aby stále existovala náboženská sloboda? Čo ju v súčasnosti zaručuje?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Keď protestantizmus natiahne ruku cez záliv, aby uchoпил ruku rímskej moci, keď sa natiahne ponad priepasť, aby si podal ruku so špiritizmom, keď pod vplyvom tohto trojitého zväzku naša krajina [Spojené štáty] zavrhuje každý princíp svojej ústavy... a urobí opatrenia na šírenie pápežských klamstiev a bludov, potom môžeme vedieť, že nadišiel čas na podivuhodné pôsobenie satana a že koniec sa blíži.“ (5T 451)

„Máme tendenciu prehliadať skutočnosť, že nedela je dňom uctievania protichodných síl... v príbehovej línii knihy Zjavenie. Nedela je mimoriadne dôležitým symbolom, ktorý odhaľuje neuveriteľnú prefíkanosť a rafinovanosť draka... Táto... zmena Božieho zákona vyjadruje jediným jednoduchým úkonom samotnú podstatu nenávisť draka voči Bohu v kozmickom konflikte. Jeho jednoduchosť je veľmi klamlivá. Drak sa snažil uzurpovať si Božie miesto vo vesmíre tým, že sa vykresľoval ako skutočný predmet *uctievania* a tvrdil, že Boží zákon je nespravodlivý – že by sa mal zmeniť. Drak zmenil zákon v kritickom mieste Desatora, kde je Boh stotožnený ako Stvoriteľ a Vykupiteľ, jediný hodný uctievania (2Moj 20,8–11; 5. Mojžišova 5; Zj 4,11; 5,9.13.14). Zmena zákona prejavuje nielen drakovu nenávisť k Božej vôli (vyjadrenej v zákone), ale má aj snahu uzurpovať si Božie miesto tým, že sa sám stane predmetom uctievania... Zovšeobecnenie tejto zmeny zákona má drakovi zabezpečiť víťazstvo.“ (RODRIQUEZ, Ángel Manuel, *„Ukončenie kozmického konfliktu: Úloha posolstva troch anjelov“*, s. 53.54)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Hoci žijeme v tušení, ba dokonca v očakávaní konečných udalostí, prečo by sme si mali dávať pozor, aby sme neskĺzli do fanatizmu, do určovania dátumov alebo do špekulácií nad rámec toho, čo nám bolo odhalené prostredníctvom inšpirácie? Prečo je takéto konanie nebezpečné? Ako by na ľudí zapôsobilo, keby sa predpovede vychádzajúce z ľudského chcenia nenaplnili?
2. Aj keď sa musíme vyhnúť nebezpečenstvám zobrazeným v predchádzajúcej diskusnej otázke, ako odpovieme tým, ktorí hovoria, že náš „scenár“ o znamení šelmy a prenasledovaní sa nemôže uskutočniť, pretože sa to vzhľadom na súčasný stav sveta nezdá pravdepodobné? Hoci sa takéto uvažovanie môže zdať na prvý pohľad rozumné, v skutočnosti nie je správne. Prečo? (Koniec koncov sami vidíme, ako rýchlo môžu na svet prísť veľké zmeny.)

OŽIARENÍ BOŽOU SLÁVOU

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1Tes 5,1–6; Ján 8,32; Zj 18,1; Zj 4,11; 2Moj 33,18.19; Zj 5,6.12; Zj 13,8

ÚVODNÝ TEXT

„Potom som videl zostupovať z neba iného anjela, ktorý mal veľkú moc. Jeho slávou sa rozžiarila zem.“ (Zj 18,1)

Skôr či neskôr sa konečné udalosti stanú realitou. Nevieme presne kedy ani ako – to nám oznámené nebolo. V Písme sa však dozvedáme dosť. Do platnosti vstúpi zákon či nariadenie, ktoré bude vynucovať dodržiavanie nedele, čo bude v rozpore s Božím prikázáním o zachovávaní soboty. Zjavenie nám odhaľuje základný konflikt, rozhodujúce postavy a v širšom rozsahu nám ukazuje, čo sa bude diať. Namiesto uctievania Toho, „ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd“ (Zj 14,7), všetci tí, „ktorých meno nie je zapísané v knihe života Baránka zabitého od založenia sveta“ (Zj 13,8), budú uctievať šelmu a jej obraz. A mená všetkých tých, ktorí sa rozhodli nasledovať Pána Ježiša Krista a zachovávať Jeho prikázania, zostávajú v knihe života. Určite je lepšie mať meno zapísané v Božej knihe než v nejakom pochybnom ľudskom registri. Boh vzbudil Cirkev adventistov siedmeho dňa, aby zvestovala toto posolstvo svetu. Preto potrebujeme, aby sme sa my sami obrátili k pravde tak, ako sa zjavuje v Ježišovi, a aby sme sa nechali premeniť „večným evanjeliom“ zo Zj 14,6, ktoré je zamerané na Kristovu smrť za nás. V Kristovi máme istotu našej záchrany pre večnosť.

OSNOVA LEKCIE

Záverečná lekcia je celkovým zhrnutím štúdia témy posolstva troch anjelov. Poukáže na Božiu múdrosť, s ktorou prorocky pripravil cirkev na nebezpečenstvo v závere dejín, ale tiež na jeho víziu: mať tu Ježišových nasledovníkov, ktorí navzdory prichádzajúcim zvodom a ľžiam ponesejú svetu verne evanjelium o obetovanom Baránkovi a o jeho pravde, ktorá víťazí.

- 1Tes 5,1–6: Kto je pripravený, nie je zaskočený (nedeľa)
- Ján 7,17: Znalosť Božej pravdy ako ochrana pred zvodmi (pondelok)
- Zj 18,1; Hab 2,14: Poslanie: priniesť svetu Božiu pravdu (utorok)
- Zj 19,1 a Zj 21,25.26: Vízia: svet naplnený Božou slávou (streda)
- Zj 21,22.23; 22,1–3: Hlavná téma nášho posolstva: Baránok! (štvrtok)

PRÍPRAVA NA POSLEDNÚ KRÍZU

¹Netreba vám, bratia, písať o časoch a určených chvíľach, ²lebo sami veľmi dobre viete, že Pánov deň príde ako zlodej v noci. ³Keď budú hovoriť: „Je pokoj a istota!“, vtedy ich znenazdania prepadne záhuba ako pôrodné bolesti rodičku a neuniknú. ⁴No vy, bratia, nežijete v tme, aby vás ten deň prekvapil ako zlodej. ⁵Ved' všetci ste synmi svetla a synmi dňa. Nepatríme noci ani tme. ⁶Nespime teda ako tí druhí, ale bdejme a budme triezvi. (1Tes 5,1–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si 1Tes 5,1–6. Aké napomenutie nám dáva apoštol Pavol o posledných dňoch ľudských dejín?

V kontexte druhého príchodu Krista apoštol Pavol nabádal veriacich v Solúne, aby „bdeli“ a „boli triezvi“. A ak to Pavol hovoril veriacim vtedy, aké by bolo jeho poslanstvo pre nás, ktorí žijeme v čase konca?

Apoštol tiež vyhlásil, že ako veriaci sú „deťmi svetla“ (1Tes 5,5) a že „nežijú v tme, aby ich ten deň [návrat Krista] neprekvapil ako zlodej“ (1Tes 5,4). Ježiš použil výraz „bdieť“ v spojení s úprimnou modlitbou srdca (Mat 24,42; Mat 26,40.41). Toto bdenie sa vzťahuje na duchovnú bdelosť. Mať *triezvy* spôsob myslenia znamená brať vážne časy, v ktorých žijeme, a sústrediť sa na veci, na ktorých skutočne záleží.

Ellen G. Whiteová dodáva: „My, ktorí poznáme pravdu, mali by sme sa pripravovať na to, čo onedlho zasiahne svet ako ohromujúce prekvapenie.“ (8T 28) A hoci to môže byť prekvapenie pre svet, nemalo by to byť prekvapenie pre nás. Aj keď nevieme, kedy sa to stane, môžeme vedieť dosť na to, aby sme chápali, že to raz príde, a že teraz, dnes, je ten deň, keď máme byť pripravení.

U Daniela 2 si pozri poradie kráľovstiev, ktoré povstali a rozpadli sa – presne podľa predpovede. V čom tá uskutočnenie týchto prorockých predpovedí napĺňa dôverou, že to, čo Boh hovorí, sa naozaj stane?

Kristus nám dal poslanstvá pre posledné dni, aby sme sa mohli pripraviť na to, čo má prísť. Proroctvá kníh Daniel a Zjavenie v spojení s moderným darom proroctva nám dávajú božský pohľad na to, čo prichádza na tento svet. Prorocké Božie slovo vopred načrtáva dejiny spásy a Daniel 2 poskytuje silný, racionálny dôkaz, že Bohu môžeme dôverovať.

APLIKÁCIA

- Apoštol Pavol veriacich vyzýva: „nespime teda ako tí druhí“. Čo to znamená? Ako môžeš vedieť, či naozaj bdieš alebo či nespíš v nevedomosti? Čo je potrebné na to, aby si si zachovával bdelosť?

POZNANIE PRAVDY

Ak niekto chce plniť jeho vôľu, spozná, či je toto učenie z Boha, alebo či hovorme sám od seba. (Ján 7,17)

³¹Ak vy zostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi, ³²poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí. (Ján 8,31.32)

Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda! (Ján 17,17)

Uvažuj o úvodných veršoch (Ján 7,17; Ján 8,31.32 a Ján 17,17) v kontexte predpovedí druhého príchodu. Aké zaslúbenia dáva Ježiš o poznaní pravdy? Kde a ako môžeme nachádzať a spoznávať pravdu? **OSOBNÉ ŠTÚDIUM**

Poslednou Božou výzvou pre jeho ľud je uniknúť z klamstva Babylona a kráčať vo svetle večnej pravdy, ktorá sa nachádza v Jeho slove. Kľúčom ku všetkému je Biblia. Pokiaľ sa ľudia budú držať Písma a budú nasledovať jeho učenie, v poslednej kríze sa nenechajú zviest' – najmä pokiaľ ide o sobotu.

Posolstvo druhého anjela nás vyzýva, aby sme prijali pravdu a nie blud, Písmo namiesto tradície a učenie Božieho slova namiesto falošnej doktríny.

Posolstvo tretieho anjela, ktoré nasleduje po prvých dvoch anjeloch, predstavuje varovanie pred znamením šelmy. Vo všetkých proroctvách Biblie šelma predstavuje politickú alebo náboženskú moc. Šelma z mora zo Zjavenia 13 a 14 vychádza z Ríma a predstavuje celosvetový systém uctievania. Nakoniec táto rímska moc rozšíri svoj vplyv na celý svet a povedie k hnutiu za zjednotenie cirkvi a štátu. Cieľom bude dosiahnuť svetovú jednotu v čase ekonomických otrasov, prírodných katastrof, sociálnych nepokojov, medzinárodnej politickej krízy a globálneho konfliktu.

A Spojené štáty sa nakoniec ujmu vedenia tohto globálneho spojenia. „Predovšetkým dva podvody môžu ľudí zviest' na stranu nepriateľa: nebiblické učenie o prirodzenej nesmrteľnosti duše a rovnako nebiblické učenie o posvätnosti nedele. Prvý podvod pripravuje pôdu špiritizmu, druhý zväzda k obhajobe cirkevno-mocenského systému. Protestanti Spojených štátov nebezpečne ústretovo podávajú ponad priepasť ruku špiritizmu a podobne ústretovo ju ponad priepasť podávajú aj Rímu. Pod vplyvom tohto trojitého spojenectva vykróčia Spojené štáty po stopách Ríma a pošliapu slobodu svedomia.“ (GC 588; ZTDS 395)

Tieto posolstvá uzatvárajú naliehavú výzvu pre Kristových verných nasledovníkov, aby zachovávali Božie prikázania prostredníctvom živej Ježišovej viery, ktorá prebýva v ich srdciach (Zj 14,12).

- **Ako rozumieš Ježišovmu výroku, že „pravda ťa vyslobodí“? Čo to znamená? Ako a v čom oslobodila pravda teba? Čo v tomto kontexte znamená byť „slobodný“?**

APLIKÁCIA

POKRAČUJÚCA REFORMÁCIA

Potom som videl zostupovať z neba iného anjela, ktorý mal veľkú moc. Jeho slávou sa rozžiarila zem. (Zj 18,1)

Zem bude naplnená poznaním Hospodinovej slávy, ako sú moria zaliate vodami. (Hab 2,14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh pozdvihol ľud času konca, aby stál na pleciach veľkých reformátorov minulosti, pre ktorých bola Biblia jediným vyznaním, Kristus jediným zdrojom spásy, Svätý Duch jediným zdrojom sily a návrat nášho Pána završením všetkých ich nádejí. Pravdy dlho zakryté temnotou omylov a tradícií, vrátane pravej biblickej soboty, sa budú ohlasovať svetu tesne pred návratom nášho Pána.

Z posolstva troch anjelov sa zrodilo hnutie času konca s cieľom dokončiť reformáciu a zúčastniť sa s Kristom na završení jeho diela na zemi. Veľké proroctvá z poslednej knihy Biblie odhaľujú veľké hnutie, ktoré vyšlo zo sklamaní, aby svetu oznámilo posledné Božie posolstvo. Zjavenie 14 opisuje celosvetové hnutie, ktorého posolstvo o večnom evanjeliu zasahuje všetkých ľudí.

Troja anjeli zo Zjavenia 14 sú spojení so štvrtým anjelom v Zjavení 18. Tento anjel dáva moc ohlasovaniu troch anjelov a „Jeho slávou sa rozžiarila zem“ (Zj 18,1). Kapitola 18 sa zameriava na hlavné udalosti smerujúce k vyvrcholeniu ľudských dejín a ku konečnému, záverečnému triumfu evanjelia.

Prečítaj si Zj 18,1. Ako Ján charakterizuje tohto anjela? (Pozri tiež Hab 2,14.)

Anjel, ktorý zostupuje zo slávy Božej prítomnosti v trónnej sále svätyne, dostal poverenie zvestovať posledné Božie posolstvo milosrdenstva a varovať obyvateľov zeme pred udalosťami, ktoré prichádzajú na planétu Zem.

Text hovorí, že prichádzajúci anjel „mal veľkú moc“. Novozmluvné grécke slovo pre „moc“, „autoritu“ či „právomoc“ je *exúsia* (rozdiel oproti gréckemu *dynamis*, ktoré znamená „moc“ v zmysle „sily“ – teda kto je silnejší). V Evanjeliu podľa Matúša Ježiš vyslovuje toto slovo v súvislosti s vyslaním svojich učeníkov. Vo verši Mat 10,1 dáva Ježiš svojim učeníkom „moc“, „autoritu“, nad kniežatstvami a mocnosťami zla. Posiela ich s božskou mocou, aby zvíťazili v boji dobra a zla. V Mat 28,18.19 ich opäť vysiela so „všetkou mocou“, ktorú má „na nebi aj na zemi“, aby išli a získavali mu učeníkov „vo všetkých národoch“.

APLIKÁCIA

- **Ako sa problémy v čase konca týkajú moci? Koho autoritu nasledujeme: Božiu, našu vlastnú, moci šelmy alebo niekoho iného? Koho autoritu nasleduješ práve teraz?**

BOŽIA SLÁVA NAPÍŤA ZEM

„Hoden si, Pane a Bože náš, prijať slávu, česť i moc, lebo ty si stvoril všetky veci a z tvojej vôle boli a sú stvorené.“ (Zj 4,11)

Volali mohutným hlasom: „Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý, prijať moc, bohatstvo, múdrosť, silu, česť, slávu a dobrorečenie.“ (Zj 5,12)

Videl som otvorené nebo a v ňom bieleho koňa; ten, čo sedel na ňom, sa volal Verný a Pravdivý; súdi a bojuje spravodlivo. (Zj 19,1)

²⁵Jeho brány sa nebudú vo dne zatvárať, lebo noci tam nebude. ²⁶Prinesú doň slávu a česť národov. (Zj 21,25.26)

Preštuduj si úvodné texty (Zj 4,11; Zj 5,12; Zj 19,1 a Zj 21,25.26). Aké slová sa spájajú s Božou slávou, ktorá napíňa zem, ako je to opísané v Zj 18,1?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Veľký spor medzi dobrom a zlom vo vesmíre súvisí aj s úctou k Bohu a s Božím charakterom. Satan ako vzbúrený anjel vyhlásil, že Boh je nespravodlivý, že si vyžaduje uctievanie, ale na oplátku dáva málo, že Boží zákon obmedzuje našu slobodu a našu radosť.

Ježišov život, smrť a vzkriesenie tento mýtus rozbili. Ten, ktorý nás stvoril, vstúpil na zem ovládanú mocnosťami zla, aby nás vykúpil. Na kríži dal odpoveď na satanove obvinenia a ukázal, že Boh je milujúci a spravodlivý.

Ľudia oddaní Kristovi sú naplnení Jeho láskou, uchvátení Jeho čtou, zjavujú Jeho slávu – Jeho milujúci, obetavý charakter svetu, ktorý je sebecký, bezbožný a zahľadený do seba. Takto je zem ožiarená Božím charakterom.

Prečítaj si text 2Moj 33,18.19. Ako Boh zjavuje svoju slávu Mojžišovi? Ako rozumieš výrazu „Božia sláva“?

Božia sláva je vyjadrením Božieho charakteru. Zem bude naplnená Jeho slávou, keď budeme naplnení Božou láskou a náš charakter sa zmení vykupiteľskou láskou.

Odhalenie Kristovej lásky v našom osobnom živote zjavuje svetu Jeho slávu a charakter. Posolstvo, ktoré nesú traja anjeli a ktoré má byť zvestované svetu pohltenej duchovnou temnotou, znie: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu.“ (Zj 14,7)

Nám neprináleží žiadna sláva ani žiadne uznanie z našich dobrých skutkoch, ani z našej spravodlivosti, ani z našej dobroty. „Posolstvo o Kristovej spravodlivosti má znieť z jedného konca zeme na druhý. ... Toto je Božia sláva, ktorá uzatvára dielo tretieho anjela.“ (6T 19) Ellen G. Whiteová tiež píše: „Čo je ospravedlnenie z viery? Je to Božie dielo, ktoré vrhá ľudskú slávu do prachu a pre človeka koná to, čo on nemá moc vykonať sám pre seba.“ (TM 456)

Nám neprináleží žiadna sláva, všetka sláva patrí len a len Bohu.

- **Uvažuj o poslednom odstavci úlohy. Ako sa môže stať tvoj život oslavou Boha a zjavením Jeho charakteru?**

APLIKÁCIA

BARÁNOK, ZABITÝ BARÁNOK

²²Chrást som však v ňom nevidel, lebo jeho chrámom je Pán, všemohúci Boh a Baránok. ²³Mesto nepotrebuje ani slnko, ani mesiac, aby mu svietili, lebo ho osvecuje Božia sláva a jeho lampou je Baránok. (Zj 21,22,23)

¹Ukázal mi aj riekú s vodou života, priezračnú ako krištál, ktorá vyteká od Božieho a Baránkovho trónu. ²Uprostred jeho námestia a z oboch strán rieky je strom života, ktorý prináša dvanásť ráz ovocie, každý mesiac dáva svoje ovocie i lístie stromu na uzdravenie národov. ³A nebude tam nič prekliate, ale Boží a Baránkov trón bude v ňom a jeho služobníci mu budú slúžiť. (Zj 22,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V Zjavení sa nachádza veľa dôležitých biblických symbolov: napríklad drak v nebi (Zj 12,3.4.7), anjeli letiaci uprostred neba (Zj 14,6), žena jazdiaca na šarlátovej šelme (Zj 17,3). Hovorí sa o nich v Božom slove; Svätý Duch inšpiroval Jána, aby ich tam zaznamenal. Symboly zohrávajú dôležitú úlohu pri odhaľovaní pravdy tým, ktorí čítajú knihu Zjavenie a žijú podľa nej: „Blahoslavený je, kto číta, aj tí, čo počúvajú slová proroctva a zachovávajú, čo je v ňom napísané. Lebo určený čas je blízko!“ (Zj 1,3)

Existuje však ďalší obraz, ktorý sa opakovane objavuje v celej knihe Zjavenie. O aký obraz ide a čo predstavuje?

O čom hovoria nasledujúce texty knihy Zjavenie. Aký je význam symboliky Baránka a prečo sa toľkokrát objavuje v Zjavení Jána?

Zj 5,6.8.12

Zj 7,17

Zj 14,1

Zj 15,3

Zj 19,7

Zj 21,22.23

Zj 22,1–3

Samozrejme, ako hovoria úvodné slová knihy, toto je zjavenie „Ježiša Krista“. A nielen Baránka, ale aj Baránka „zabitého“ (Zj 5,6.12; Zj 13,8), teda Ježiša Krista ukrižovaného. Tu sa nachádza srdce a duša nielen celej Biblie, ale aj knihy Zjavenie a posolstva troch anjelov. Nemôžeme byť verní svojmu povolaniu, nemôžeme robiť prácu, na ktorú Boh povolal túto cirkev, pokiaľ ústredným bodom nášho posolstva nie je Baránok, zabitý Baránok, ukrižovaný Ježiš, obeť za naše hriechy.

„Musíme zámerne umiestniť Baránka, ktorý bol zabitý, do samého stredu našich doktrín a poslania a do srdca každej kázne, ktorú kážeme, každého článku, ktorý napíšeme, každej modlitby, ktorú vyslovíme, každej piesne, ktorú spievame, každého biblického štúdia, ktoré dávame, a vo všetkom, čo robíme. Nech láska, ktorú zjavil Baránok na kríži, premení spôsob, akým sa k sebe navzájom správame, a podnieti nás, aby sme sa tiež starali o svet.“ (RODRÍGUEZ, Ángel Manuel, „The Closing of the Cosmic Conflict: Role of the Three Angels' Messages“, in *The Word*, ed. Artur Stele, vol. 2, Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, 2021, p. 70)

To znamená, že uprostred obrazov nebezpečných šeliem, draka, ktorý vedie vojnu, rán, prenasledovania a znaku šelmy zostáva v popredí a v centre všetkého práve Baránok, zabitý Baránok. On jediný – a to, čo pre nás urobil, robí a urobí, kým sa to všetko neskončí – On je napokon tým, o čom hovorí posolstvo troch anjelov.

APLIKÁCIA

- Prečo je kľúčové, aby bol „zabitý Baránok“ v centre nášho posolstva? Dôležité je, aby sme sa nielen druhým snažili zvestovať o Baránkovi, ale aby aj náš vlastný život bol naplnený Baránkom.

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Boží služobníci, žiariaci svätým nadšením, sa budú ponáhľať z miesta na miesto a všade budú hlásať Božie posolstvo. Tisíce hlasov budú po celom svete šíriť varovnú zvesť. Budú sa diať divy, chorí budú uzdravovaní, veriacich budú sprevádzať znamenia a zázraky. Lživé zázraky predvedie aj satan, a to aj také, že pred očami ľudí privolá oheň z neba. (Pozri Zj 13,13.) Obyvatelia zeme sa budú musieť rozhodnúť.

Posolstvo sa nebude šíriť pod vplyvom dôkazov, ale skôr presvedčaním Božieho Ducha. Dôkazy už boli prednesené. Semeno pravdy sa zasialo, teraz kľíči a prináša plody. Evanjelizačná práca nezostala bez vplyvu. Posolstvá oslovili mnohých, aj keď celú pravdu ešte nepochopili alebo podľa nej celkom nežili. Teraz všade prenikajú lúče Božieho svetla, pravdu možno poznávať v jej plnej kráse a úprimné Božie deti sa zbavujú pút, ktoré ich zotročovali. Už ich nebudú môcť zdržiavať ani príbuzenské či cirkevné vzťahy. Pravdu si budú ceniť nad všetko ostatné. Napriek silám odporujúcim pravde sa mnohí postavili na Božiu stranu.“ (GC 612; ZTDS 409)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ellen G. Whiteová uvádza, že „posolstvo ospravedlnenia z viery je posolstvom tretieho anjela... v pravde.“ (Ev 190) Čo to znamená? Ako súvisí ospravedlnenie z viery s posolstvom troch anjelov?
2. Prečítajte si ešte raz Zj 14,12. Aký je rozdiel medzi zachovávaním Božích prikázaní a zákonníctvom? Kedy sa poslušnosť stáva zákonníctvom? Ako môže byť zákonníkom aj niekto, kto nezachováva Božie prikázania?
3. Akú odpoveď môžete dať tým, ktorí nás kritizujú, keď hovoríme o zúrivých šelmách a strašnom varovaní, ktoré sa nachádza v knihe Zjavenie? Okrem jasnej odpovede, ktorou je, že o nich hovoríme, pretože sú súčasťou Pisma, aké ďalšie odpovede môžete dať?
4. Diskutujte v triede o aktuálnom dianí vo svete. Čo také sa momentálne odohráva, čo by mohlo viesť k eskalácii záverečných udalostí? Ako nájsť rovnováhu medzi uvedomovaním si doby, v ktorej žijeme, a zároveň nenechaním sa vtiahnuť do neplodných špekulácií o tom, čo nám ešte nebolo odhalené?

POUŽITÉ SKRATKY

BIBLICKÉ PREKLADY

Štandardne je v lekciiach použitý Slovenský ekumenický preklad (Vydala Slovenská biblická spoločnosť, 2008).

Keď je použitý iný preklad, je pri odkaze na verš uvedená jedna z nasledujúcich skratiek:

SEvP	Biblia – Písmo Sväte Starej a Novej zmluvy (Vydala Slovenská evanjelická cirkev a. v., 1979)
Roh	Svätá Biblia (z pôvodných jazykov preložil Prof. Jozef Roháček, 1951)
RKC	Sväté Písmo Starého a Nového zákona (Vydal Spolok sv. Vojtecha, 1995)

SKRATKY BIBLICKÝCH KNÍH

Názov knihy	Ekumenický preklad	Preklad prof. Roháčka
Starý zákon - skratky kníh		
Genezis - Prvá Mojžišova kniha	Gn	1Moj
Exodus - Druhá Mojžišova kniha	Ex	2Moj
Levitikus - Tretia Mojžišova kniha	Lv	3Moj
Numeri - Štvrtá Mojžišova kniha	Nm	4Moj
Deuteronómium - Piata Mojžišova kniha	Dt	5Moj
Jozua	Joz	Joz
Kniha sudcov	Sdc	Sud
Rút	Rút	Rút
Prvá Samuelova kniha	1Sam	1Sam
Druhá Samuelova kniha	2Sam	2Sam
Prvá kniha kráľov	1Krl'	1Kráľ
Druhá kniha kráľov	2Krl'	2Kráľ
Prvá kniha kroník (Paralipomenon)	1Krn	1Par
Druhá kniha kroník (Paralipomenon)	2Krn	2Par
Ezdráš (Kniha Ezdrášova)	Ezd	Ezd
Nehemiáš (Kniha Nehemiášova)	Neh	Neh
Ester (Kniha Ester)	Est	Est
Jób (Kniha Jób)	Jób	Jób
Žalmy (Kniha Žalmov)	Ž	Ž
Príslovia (Kniha príslovií)	Prís	Prisl
Kohelet - Kazateľ (Kniha Kazateľ)	Koh	Kaz
Veľpieseň (Pieseň Šalamúnova)	Vľp	P.Š.
Izaiáš (Kniha proroka Izaiáša)	Iz	Iz
Jeremiáš (Kniha proroka Jeremiáša)	Jer	Jer
Náreky (Plač Jeremiášov)	Nár	P.J.
Ezechiel (Kniha proroka Ezechiela)	Ez	Ez
Daniel (Kniha proroka Daniela)	Dan	Dan
Ozeáš (Kniha proroka Hozeáša)	Oz	Hoz
Joel (Kniha proroka Joela)	Joel	Joel
Amos (Kniha proroka Amosa)	Am	Am
Abdiáš (Kniha proroka Obadiáša)	Abd	Ob
Jonáš (Kniha proroka Jonáša)	Jon	Jon
Micheáš (Kniha proroka Micheáša)	Mich	Mich
Nahum (Kniha proroka Náhuma)	Nah	Náh

Habakuk (Kniha proroka Habakuka)	Hab	Hab
Sofoniáš (Kniha proroka Sofoniáša)	Sof	Sof
Aggeus (Kniha proroka Haggeusa)	Ag	Hag
Zachariáš (Kniha proroka Zachariáša)	Zach	Zach
Malachiáš (Kniha proroka Malachiáša)	Mal	Mal

Nový zákon - skratky kníh

Evanjelium podľa Matúša	Mt	Mat
Evanjelium podľa Marka	Mk	Mar
Evanjelium podľa Lukáša	Lk	Luk
Evanjelium podľa Jána	Jn	Ján
Skutky apoštolov	Sk	Sk
List Rimanom	Rim	Rim
Prvý list Korinťanom	1Kor	1Kor
Druhý list Korinťanom	2Kor	2Kor
List Galaťanom	Ga	Gal
List Efezanom	Ef	Ef
List Filipanom	Flp	Fil
List Kolosanom	Kol	Kol
Prvý list Tesaloničanom	1Tes	1Tes
Druhý list Tesaloničanom	2Tes	2Tes
Prvý list Timotejovi	1Tim	1Tim
Druhý list Timotejovi	2Tim	2Tim
List Títovi	Tít	Tít
List Filemonovi	Flm	Filem
List Hebrejom (List Židom)	Heb	Žid
Jakubov list	Jk	Jak
Prvý Petrov list	1Pt	1Pet
Druhý Petrov list	2Pt	2Pet
Prvý Jánov list	1Jn	1Ján
Druhý Jánov list	2Jn	2Ján
Tretí Jánov list	3Jn	3Ján
Júdov list	Júd	Júda
Zjavenie apoštola Jána	Zj	Zj

DIELA ELLEN WHITEOVEJ

Pri slovenských prekladoch diel Ellen G. Whiteovej je uvádzané stránkovanie prvého vydania z Vydavateľstva Advent-Orion.

Skratka

AG

AH

CG

COL

CT

DA

ED

FW

HC

MH

Anglický názov

God's Amazing Grace

The Adventist Home

Child Guidance

Christ's Object Lessons

Counsels to Parents, Teachers and Students

The Desire of Ages

Education

Faith and Works

Our High Calling

The Ministry of Healing

ML	My Life Today
PP	Patriarchs and Prophets
RC	Reflecting Christ
SD	Sons and Daughters of God
T	Testimonies for the Church
TE	Temperance
BC	The SDA Bible Commentary

Skratka

PP/NUD
PK/ZSDT
TV/CL
SA/PN
VS/ZTDS
KP
CK
Vých
CZ

Slovenský názov

Patriarchovia a proroci, Na úsvite dejín
Proroci a králi, Zo slávy do tieňa
Túžba vekov, Cesta lásky
Skutky apoštolov, Poslovia nádeje
Veľký spor vekov, Z tieňa do slávy
Kristove podobenstvá
Cesta ku Kristovi
Výchova
Cesta ku zdraviu a životnej harmónii

Navštívte nás na webovej stránke: <http://www.absg.adventist.org>

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii (GK) Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri GK.

ZÁPADY SLNKA

Poznámka k údajom o západe slnka:

Údaje o západe slnka sú prevzaté z hviezdárskej ročenky a zodpovedajú polohe 19° východne od nultého poludníka a 49. rovnobežke, čo je poloha mesta Martin. (Pre mesto Košice – 8 minút, pre Bratislavu + 11 minút.)

INTERNETOVÉ STRÁNKY SOBOTNEJ ŠKOLY

<http://sobotnaskola.casd.sk>

Základné informácie o sobotnej škole – Aktuálne lekcie vo formáte pdf – Učiteľské lekcie a doplnkové materiály – Predstavenie misijných projektov – Podnety na modlitby

Tému Štúdia Biblie dopĺňa televízna relácia Biblia pre dnešok na **www.HopeTV.cz** vždy od pondelka v archíve a v piatok od 19.30 h vo vysielaní.

PLÁN TEMATICKÝCH SOBÔT, TÝŽDŇOV A ZBIEROK V ROKU 2023

	Téma soboty	Zbierka	VS
--	-------------	---------	----

Apríl			
01.4.	Deň modlitby a pôstu		
08.4.	Zbierka na projekty Hope Chanel	Zbierka pre EUD	15
15.4.	Rozdávanie misijných kníh (15.–21.4.)		
22.4.	Deň služby ľuďom so špeciálnymi potrebami (nepočujúci, nevidiaci...)		
29.4.			
Máj			
06.5.	Deň jednoty v misii		
13.5.	Modlitba za Adu Slovensko	Zbierka pre Adu SR	19
20.5.	Deň zdravia v rámci Intereurópskej divízie		
27.5.	Deň modlitby za ohrozené deti		
Jún			
03.6.	Deň biblických korešpondenčných kurzov a sobotnej školy		
10.6.	Deň služby žien		
17.6.	Deň utečencov		
24.6.	Zbierka 13. soboty pre Intereurópsku divíziu	Zbierka 13. soboty	13

Informácie pre pokladníkov zboru - misijné zbierky sú odoslané na účet príslušného združenia a zbierky s osobitným určením majú uvedenú prvú časť variabilného symbolu v stĺpci VS, druhá časť variabilného symbolu je číslo zboru.

Adresy zborov Slovenského združenia CASD

ZBOR	PSČ	ADRESA	ZAČIATOK BOHOSLUŽBY	
1. Bánovce n/Bebravou	957 01	SNP 637/10	9:30	13:00
2. Banská Bystrica 1	974 01	Rudlovská cesta 37	9:00	-
3. Banská Bystrica 2	974 01	Kollárova 18	9:00	-
4. Banská Štiavnica	969 00	ZUŠ, nám. Sv. Trojice	9:00	-
5. Blatné Remety	072 44	č.130	9:00	12:30
6. Bratislava 1	821 04	Cablková 3	9:30	14:00
7. Bratislava 2	811 08	Ferienčíkova 5	9:30	-
8. Bratislava Dúbravka	841 01	Zborový dom ECAV, M.S. Trnavského 2/A	9:30	-
9. Bratislava Petržalka	851 05	Wolkrova 4	10:00	-
10. Brezno	977 01	Štúrova 19	10:00	-
11. Čadca	022 01	Kukučínova 1069/25	9:30	-
12. Čakanovce	044 45	č. 63, pošta Bidovce	9:00	-
13. Červenica	082 07	č. 74, pošta Tuhrina	9:00	-
14. Filákov	986 01	Ružová 47	9:30	-
15. Gerlachov	059 42	Lúčna 188	9:30	-
16. Kežmarok	060 01	Hradné námestie 24	9:30	13:00
17. Košice 1	040 01	Evanjelický cirkevný zbor a.v., Toryská 1/G	9:00	-
18. Košice 2	040 01	Hlavná 68	9:00	-
19. Krupina	963 01	SNP 2	9:00	-
20. Levice	934 01	J. Bottu 2	9:30	-
21. Liptovský Hrádok	033 01	Hurbanova 221	9:00	-
22. Liptovský Mikuláš	031 01	1. mája 89	9:30	-
23. Lučenec	984 01	Námestie Artézskych prameňov 49	9:30	-
24. Martin	036 01	Viliama Paulinyho Tótha 2	9:30	-
25. Michalovce	071 01	Hviezdoslavova 20	9:00	13:00
26. Myjava	907 01	Brestovec 97	10:00	-
27. Nitra	949 01	F. Mojtu 10	10:00	13:30

28. Nové Zámky	940 63	Dostojevského 26	9:30	-
29. Piešťany	921 01	Zavretý kút 113	9:30	-
30. Poprad	058 01	Ul. Fraňa Kráľa 21	9:15	13:30
31. Poproč	044 02	Nová 7	9:00	-
32. Považská Bystrica	017 01	Centrum 28/33	9:30	-
33. Prešov	080 01	Štefánikova 12	9:30	-
34. Prievidza	971 01	Garbiarska 32	9:30	-
35. Púchov	020 01	ul. 1 mája 878/24	9:30	-
36. Rakúsy – Osada	059 76	Modlitebňa CASD	9:00	14:00
37. Rankovce	044 46	Rankovce 107/A	9:30	13:00
38. Revúca	050 01	Muránska cesta 34	9:00	13:00
39. Rožňava	048 01	Jasná ul. 13	9:00	-
40. Sered'	926 01	Školská 1	9:00	13:30
41. Spišská N. Ves	052 01	Školská 22	9:30	13:00
42. Topoľčany	955 01	Železničiarska 22	9:30	13:00
43. Trenčín	911 01	Horný Šianec 17	9:30	-
44. Trnava	917 00	Kapitulská 23	9:00	14:00
45. Vaďovce	916 13	č. 261	9:30	-
46. Veľký Krtíš	990 01	Škultétyho 35 (budova BJB), tel.: 0907 826 700	10:00	-
47. Zlaté Moravce	953 01	Hollého 10	9:30	-
48. Zvolen	960 01	Sokolská 10	9:30	-
49. Žiar nad Hronom	965 01	u Dušana Šarköziho, tel.: 0904 953 710	10:00	-
50. Žilina	010 01	Škultétyho 9	9:30	-

Zaujalo ma:

PONUKA KNÍH NA OSOBNÚ EVANJELIZÁCIU

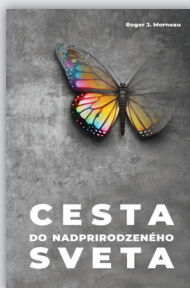
Mark A. Finley & Peter N. Landless

Pohoda a zdravie, tajomstvo úspechu

Kolko by ste boli ochotní zaplatiť za to, aby vám niekto prezradil tajomstvo celoživotného zdravia a pohody? Táto kniha môže zmeniť váš život. Ukáže vám prekvapivo jednoduché spôsoby, ako sa vyhnúť takým chronickým zabíjakom, ako je rakovina, cukrovka, srdcové ochorenia a obezita. Dozviete sa v nej, že správna výživa lieči telo a posilňuje myseľ, prekážky zvyšujú vašu odolnosť a že láska spolu s odpustením dokážu uzdraviť vaše srdce!

136 strán, 13 x 20 cm, brož.

cena 1,20 €

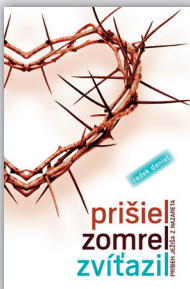
Roger J. Morneau

Cesta do nadprirodzeného sveta

Aj dnes sa veľa ľudí stretáva s tajomnými, nadprirodzenými silami. Aká je to sila? Môže nám ublížiť? Cesta do nadprirodzeného sveta prináša informácie z prvej ruky a predstavuje dramatický zážitok bývalého vyznávača temných síl. Autor knihy, vyrástol v zbožnej katolíckej rodine. Ako mladý muž sa stretol so špiritizmom. Odracia sa od viery a ocitá sa vo svete nadprirodzených síl. Božím vedením však nachádza cestu z tohto temného zajatia. Jeho osobné svedectvo ukazuje, ako Boh zachraňuje a pomáha.

128 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,50 €

Radek Daniel

Prišiel, zomrel, zvíťazil – príbeh Ježiša z Nazareta

Kniha Prišiel, zomrel, zvíťazil rozpráva príbeh Ježiša z Nazareta, postavy, ktorá viac než dvetisíc rokov vyvoláva v ľuďoch rozporuplné reakcie. Kto to len bol? Aký mal jeho život zmysel? Má vôbec cenu sa o neho ešte dnes, na začiatku dvadsiateho prvého storočia, zaujímať? Ak sa chcete s týmto výnimočným mužom zoznámiť, vydajte sa s nami po jeho stopách. Vstúpte do jeho príbehu a stretnite sa s ním tvárou v tvár. Ak budete mať pri tom otvorené srdce, určite vás toto stretnutie hlboko zasiahne.

216 strán, 13 x 20 cm, brož.

cena 1,80 €

Ellen Gould Whiteová

Túžba vekov – životopis Ježiša Krista

Tretia časť päťzväzkového diela DRÁMA VEKOV je právom považovaná za vrcholný literárny prejav americkej spisovateľky. Jediným spôsobom predstavuje život a dielo osobnosti, ktorá zásadne ovplyvnila históriu ľudstva – Ježiša z Nazareta. Životopis Ježiša Krista oslovuje čitateľov svojou jednoduchosťou, zároveň však poskytuje aj hlboký duchovný zážitok. Je vydávaná v mnohých krajinách a patrí medzi najrozšírenejšie diela o živote Ježiša z Nazareta.

552 strán, 14 x 20,5 cm, brož.

cena 3,90 €

OBJEDNÁVAJTE CEZ ZBOROVÝCH TRAKTÁTIKOV!

NOVÉ TITULY

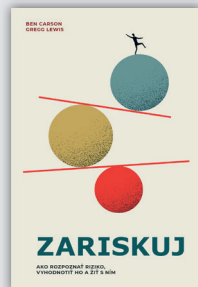

O kráse človeka

... dobré skutky, vnútorná krása, nekonečná láska, pomoc trpiacim, materinské srdce, nezlomná vôľa, sila rodiny, starostlivosť, dosahovanie cieľov, šťastie v ťažkostiach, štedrosť, veľké sny, víťazstvo dobra, život...

268 strán, 13,8 x 21,5 cm, viaz.

cena 10,50 €

Ben Carson, Gregg Lewis

Zariskuj

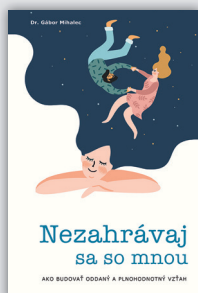
Ako rozpoznať riziko, vyhodnotiť ho a žiť s ním?

V tejto pútavej knihe Ben Carson skúma našu kultúru bezpečnosti za každú cenu a význam rizika a istoty v našich životoch. Utlmili sme svoje srdcia a mysle natoľko, že nedokážeme dosiahnuť všetko, čo nám život ponúka – a čo my môžeme ponúknuť životu?

268 strán, 13,8 x 21,5 cm, viaz.

cena 11,50 €

AKCIA

Dr. Gábor Mihalec

Nezahrávaj sa so mnou

Ako budovať oddaný a plnohodnotný vzťah

Pokiaľ dokážeme rozpoznať nevedomé vzory, ktoré ovládajú naše životy, máme predpoklad meniť vzťahy k lepšiemu.

224 strán, 13,8 x 21,5 cm, viaz.

cena 6,- €

Karen Holfordová, Karen a Ron Flowerovci

Tajomstvo vzťahov

Boli by ste radi, keby vám ľudia, ktorí majú pekné vzťahy, prezradili svoje tajomstvo? Ponúkame vám 31 námetov na oživenie vzťahov.

176 strán, 13,8 x 21,5 cm, viaz.

cena 5,- €

OBJEDNÁVAJTE CEZ ZBOROVÝCH TRAKTÁTIKOV!